

Uradni list

Evropske unije

L 114

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 49
27. april 2006

Vsebina

I Akti, katerih objava je obvezna

- ★ Uredba (ES) št. 629/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, ter Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71 ⁽¹⁾ 1
- ★ Direktiva 2006/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o odpadkih ⁽¹⁾ 9
- ★ Direktiva 2006/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o licenci kontrolorja zračnega prometa Skupnosti ⁽¹⁾ 22
- ★ Direktiva 2006/25/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah v zvezi z izpostavljenostjo delavcev tveganjem, ki nastanejo zaradi fizikalnih dejavnikov (umetnih optičnih sevanj) (19. posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) 38
- ★ Direktiva 2006/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o spremembi Direktive 2004/39/ES o trgih finančnih instrumentov glede nekaterih rokov ⁽¹⁾ 60
- ★ Direktiva 2006/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/76/EGS ⁽¹⁾ 64

Cena: 18 EUR

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

I

(Akti, katerih objava je obvezna)

UREDBA (ES) št. 629/2006 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 5. aprila 2006****o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, ter Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti členov 42 in 308 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Z začetkom veljavnosti Uredbe (ES) št. 631/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 in Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 glede uskladitve pravic in poenostavitve postopkov ⁽³⁾, so bili poenostavljeni postopki za pridobitev dostopa do storitev v primeru bolezni med začasnim prebivanjem v drugi državi članici. Zato je treba ustrezno razširiti poenostavljene postopke na določbe glede dajatev v zvezi z nesrečami pri delu in poklicnimi boleznimi, ki jih vsebujeta uredbi (EGS) št. 1408/71 ⁽⁴⁾ in št. 574/72 ⁽⁵⁾.

(2) Da bi se upoštevalo spremembe zakonodaje nekaterih držav članic, zlasti novih držav članic od zaključka pristopnih pogajanj, je treba prilagoditi Priloge k Uredbi (EGS) št. 1408/71.

(3) Uredbi (EGS) št. 1408/71 in št. 574/72 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(4) Da bi se zagotovilo pravno varnost in zavarovalo legitimna pričakovanja prizadetih oseb, je treba zagotoviti, da bodo določene določbe, ki bodo spremenile Prilogo III k Uredbi (EGS) št. 1408/71, veljale retroaktivno od 1. maja 2004.

(5) Pogodba ne zagotavlja drugih pooblastil kakor tistih iz člena 308 v zvezi s sprejetjem ustreznih ukrepov na področju socialne varnosti za osebe, ki niso zaposlene –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Priloge I, II, IIa, III, IV in VI k Uredbi (EGS) št. 1408/71 se spremenijo v skladu s Prilogo k tej uredbi.

Člen 2

Uredba (EGS) št. 574/72 se spremeni:

1. v členu 60 se črtata odstavka 5 in 6;

⁽¹⁾ UL C 24, 31.1.2006, str. 25.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 15. novembra 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Sklep Sveta z dne 10. marca 2006.

⁽³⁾ UL L 100, 6.4.2004, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 149, 5.7.1971, str. 2. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 647/2005 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 117, 4.5.2005, str. 1).

⁽⁵⁾ UL L 74, 27.3.1972, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 207/2006 (UL L 36, 8.2.2006, str. 3).

2. člen 62 se nadomesti z:

„Člen 62

Storitve v primeru začasnega prebivališča v državi članici, ki ni pristojna država

1. Za prejemanje storitev iz člena 55(1)(a)(i) Uredbe predloži zaposlena ali samozaposlena oseba izvajalcu storitve dokument, ki ga izda pristojni nosilec in ki dokazuje, da je ta oseba upravičena do storitev. Ta dokument je sestavljen v skladu s členom 2. Če zadevna oseba ne more predložiti tega dokumenta, se obrne na nosilca v kraju začasnega prebivališča, da zahteva od pristojnega nosilca potrdilo, ki potrjuje, da je zadevna oseba upravičena do storitev.

Dokument o upravičenosti do storitev v skladu s členom 55(1)(a)(i) Uredbe, ki ga izda pristojni nosilec, ima v vsakem posameznem primeru za izvajalca storitve enak učinek kakor nacionalno dokazilo o upravičenosti oseb, ki so zavarovane pri nosilcu v kraju začasnega prebivališča.

2. Člen 60(9) izvedbene Uredbe se uporablja po analogiji.“;

3. člen 63(2) se nadomesti z:

„2. Člen 60(9) izvedbene Uredbe se uporablja po analogiji.“;

4. v členu 66(1) se besede „iz členov 20 in 21“ nadomestijo z besedami „iz člena 21“;

5. v členu 93(1) se „22b“črta, „34a ali 34b“pa se nadomesti z „ali 34a“.

Člen 3

Uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Točka 5(a)(ii) do (ix) in točka 5(b)(ii) in (iv) Priloge se uporabljajo od 1. maja 2004.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 5. aprila 2006

Za Evropski parlament
Predsednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Svet
Predsednik

H. WINKLER

PRILOGA

Priloge k Uredbi (EGS) št. 1408/71 se spremenijo:

1. v Prilogi I, del II, se točka „V. SLOVAŠKA“ nadomesti z:

„V. SLOVAŠKA

Za določanje upravičenosti do storitev v skladu z določbami poglavja 1 iz naslova III Uredbe pomeni izraz „družinski član“ zakonca in/ali vzdrževanega otroka, kakor je ta opredeljen v Zakonu o otroškem dodatku“;

2. v Prilogi II, del I, se točka „H. FRANCIJA“ nadomesti z:

„H. FRANCIJA

1. Dodatni sistemi dajatev za samozaposlene osebe v obrtništvu, industrijskih, trgovinskih ali svobodnih poklicih, dodatni sistemi starostnega zavarovanja za samozaposlene osebe v svobodnih poklicih, dodatni sistemi zavarovanja za samozaposlene osebe v svobodnih poklicih, ki pokrivajo invalidnost ali smrt, in dodatni sistemi dajatev za starost za pogodbene zdravnike in pomočnike, kakor jih v tem zaporedju navajajo členi L.615-20, L.644-1, L.644-2, L.645-1 in L.723-14 Zakonika o socialni varnosti.
2. Dodatni sistemi zavarovanja za bolezen in materinstvo za samozaposlene delavce v kmetijstvu, kakor navaja člen L.727-1 Kmetijskega zakonika.“;

3. Priloga II, del II se spremeni:

- (a) točka „E. ESTONIJA“ se nadomesti z:

„E. ESTONIJA

- (a) dodatek ob rojstvu otroka;

- (b) dodatek ob posvojitvi“;

- (b) točka „L. LATVIJA“ se nadomesti z:

„L. LATVIJA

- (a) pomoč ob rojstvu otroka;

- (b) dodatek ob posvojitvi“;

- (c) točka „S. POLJSKA“ se nadomesti z:

„S. POLJSKA

dodatek ob rojstvu otroka (Zakon z dne 28. novembra 2003 o družinskih dodatkih)“;

4. Priloga IIa se spremeni:

- (a) v točki „D. NEMČIJA“ se besedilo „jih ni“ nadomesti z:

„Dajatve za kritje stroškov bivanja v skladu z osnovno določbo za iskalce zaposlitve, razen če so v zvezi s temi dajatvami izpolnjeni pogoji za upravičenost do začasnega dodatka, ki izhaja iz prejema nadomestila za brezposelnost (člen 24(1) Knjige II Zakonika o socialni varnosti)“;

- (b) točka „L. LATVIJA“ se nadomesti z:

„L. LATVIJA

- (a) državna dajatev za socialno varnost (Zakon o državnih socialnih dajatvah z dne 1. januarja 2003)

- (b) dodatek za povračilo stroškov prevoza invalidnim osebam z omejeno mobilnostjo (Zakon o državnih socialnih dajatvah z dne 1. januarja 2003)“;

- (c) točka „S. POLJSKA“ se nadomesti z:

„S. POLJSKA

Socialna pokojnina (Zakon z dne 27. junija 2003 o socialnih pokojninah)“;

- (d) točka „V. SLOVAŠKA“ se nadomesti z:

„V. SLOVAŠKA

Prilagoditev pokojnin, ki so edini vira dohodka, priznanih pred 1. januarjem 2004.“;

5. Priloga III se spremeni:

- (a) del A se spremeni:

- (i) črtajo se točke:

Točke 1, 4, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 65, 66, 70, 76, 77, 78, 81, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 115, 116, 117, 119, 120, 123, 125, 126, 133, 134, 135, 137, 138, 141, 143, 144, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 160, 161, 166, 167, 168, 170, 171, 174, 176, 177, 181, 182, 183, 185, 186, 189, 192, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 241, 246, 247, 249, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 266, 268, 269, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297;

- (ii) naslednja oštevilčenja se spremenijo:

točka BELGIJA–NEMČIJA s „3“ na „1“,

točka ČEŠKA REPUBLIKA–NEMČIJA s „26“ na „2“,

točka ČEŠKA REPUBLIKA–CIPER s „33“ na „3“,

točka ČEŠKA REPUBLIKA–LUKSEMBURG s „36“ na „4“,

točka ČEŠKA REPUBLIKA–AVSTRIJA s „40“ na „5“,
točka ČEŠKA REPUBLIKA–SLOVAŠKA s „44“ na „6“,
točka DANSKA–FINSKA s „67“ na „7“,
točka DANSKA–ŠVEDSKA z „68“ na „8“,
točka NEMČIJA–GRČIJA z „71“ na „9“,
točka NEMČIJA–ŠPANIJA z „72“ na „10“,
točka NEMČIJA–FRANCIJA s „73“ na „11“,
točka NEMČIJA–LUKSEMBURG z „79“ na „12“,
točka NEMČIJA–MADŽARSKA z „80“ na „13“,
točka NEMČIJA–NIZOZEMSKA z „82“ na „14“,
točka NEMČIJA–AVSTRIJA s „83“ na „15“,
točka NEMČIJA–POLJSKA s „84“ na „16“,
točka NEMČIJA–SLOVENIJA s „86“ na „17“,
točka NEMČIJA–SLOVAŠKA s „87“ na „18“,
točka NEMČIJA–ZDRUŽENO KRALJESTVO z „90“ na „19“,
točka ŠPANIJA–PORTUGALSKA s „142“ na „20“,
točka IRSKA–ZDRUŽENO KRALJESTVO s „180“ na „21“,
točka ITALIJA–SLOVENIJA s „191“ na „22“,
točka LUKSEMBURG–SLOVAŠKA z „242“ na „23“,
točka MADŽARSKA–AVSTRIJA z „248“ na „24“,
točka MADŽARSKA–SLOVENIJA z „251“ na „25“,
točka NIZOZEMSKA–PORTUGALSKA z „267“ na „26“,
točka AVSTRIJA–POLJSKA z „273“ na „27“,
točka AVSTRIJA–SLOVENIJA z „275“ na „28“,
točka AVSTRIJA–SLOVAŠKA z „276“ na „29“,
točka PORTUGALSKA–ZDRUŽENO KRALJESTVO z „290“ na „30“ in
točka FINSKA–ŠVEDSKA z „298“ na „31“;

(iii) v točki „2. ČEŠKA REPUBLIKA–NEMČIJA“ se besedilo „ni konvencije“ nadomesti z:

„člen 39(1)(b) in (c) Sporazuma o socialni varnosti z dne 27. julija 2001;

točka 14 Končnega protokola k Sporazumu o socialni varnosti z dne 27. julija 2001“;

- (iv) v točki „3. ČEŠKA REPUBLIKA–CIPER“ se besedilo „ni konvencije“ nadomesti z:
- „člen 32(4) Sporazuma o socialni varnosti z dne 19. januarja 1999“;
- (v) v točki „4. ČEŠKA REPUBLIKA–LUKSEMBURG“ se besedilo „jih ni“ nadomesti z:
- „točka 8 člena 52 Sporazuma z dne 17. novembra 2000“;
- (vi) točka „6. ČEŠKA REPUBLIKA–SLOVAŠKA“ se nadomesti z :
- „6. ČEŠKA REPUBLIKA–SLOVAŠKA
- Členi 12, 20 in 33 Sporazuma o socialni varnosti z dne 29. oktobra 1992“;
- (vii) v točki „18. NEMČIJA–SLOVAŠKA“ se besedilo „ni konvencije“ nadomesti z:
- „Točki 2 in 3 člena 29(1) Sporazuma z dne 12. septembra 2002; odstavek 9 Končnega protokola k Sporazumu z dne 12. septembra 2002“;
- (viii) v točki „23. LUKSEMBURG–SLOVAŠKA“ se besedilo „ni konvencije“ nadomesti z:
- „odstavek 5 člena 50 Pogodbe o socialni varnosti z dne 23. maja 2002“;
- (ix) v točki „29. AVSTRIJA–SLOVAŠKA“ se besedilo „ni konvencije“ nadomesti z:
- „člen 34(3) Sporazuma z dne 21. decembra 2001 o socialni varnosti“;
- (b) del B se spremeni:
- (i) črtajo se točke:
- Točke 1, 4, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20, 21, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 55, 56, 57, 59, 60, 63, 65, 66, 70, 76, 77, 78, 81, 84, 87, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 115, 116, 117, 119, 120, 123, 125, 126, 133, 134, 135, 137, 138, 141, 143, 144, 150, 151, 152, 154, 155, 158, 160, 161, 166, 167, 168, 170, 171, 174, 176, 177, 181, 182, 183, 185, 186, 189, 192, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 241, 242, 246, 247, 249, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 266, 268, 269, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297;
- (ii) naslednja oštevilčenja se spremenijo:
- točka ČEŠKA REPUBLIKA–CIPER s „33“ na „1“,
- točka ČEŠKA REPUBLIKA–AVSTRIJA s „40“ na „2“,
- točka NEMČIJA–MADŽARSKA z „80“ na „3“,
- točka NEMČIJA–SLOVENIJA s „86“ na „4“,
- točka ITALIJA–SLOVENIJA s „191“ na „5“,
- točka MADŽARSKA–AVSTRIJA z „248“ na „6“,

točka MADŽARSKA–SLOVENIJA z „251“ na „7“;

točka AVSTRIJA–POLJSKA z „273“ na „8“;

točka AVSTRIJA–SLOVENIJA z „275“ na „9“ in

točka AVSTRIJA–SLOVAŠKA z „276“ na „10“;

(iii) v točki „1. ČEŠKA REPUBLIKA–CIPER“ se besedilo „jih ni“ nadomesti z:

„člen 32(4) Sporazuma o socialni varnosti z dne 19. januarja 1999“;

(iv) v točki „10. AVSTRIJA–SLOVAŠKA“ se besedilo „ni konvencije“ nadomesti z:

„člen 34(3) Sporazuma z dne 21. decembra 2001 o socialni varnosti“;

6. Priloga IV se spremeni:

(a) del A se spremeni:

(i) v točki „B. ČEŠKA REPUBLIKA“ se besedilo „jih ni“ nadomesti z:

„Pokojnine za popolno invalidnost za osebe, ki so postale popolnoma invalidne preden so dopolnile 18 let, in ki niso bile zavarovane za zahtevano obdobje (oddelek 42 Zakona o pokojninskem zavarovanju št. 155/1995 Coll.)“;

(ii) v točki „X. ŠVEDSKA“ se besedilo „jih ni“ nadomesti z:

„Zakonodaja o ugodnostih, povezanih z dohodkom, za dolgotrajno nezmožnost za delo (poglavje 8 Zakona 1962: 381 o splošnem zavarovanju, kakor je bil spremenjen)“;

(b) del C se spremeni:

(i) točka „B. ČEŠKA REPUBLIKA“ se nadomesti z:

„B. ČEŠKA REPUBLIKA

Invalidske pokojnine (za popolno in delno invalidnost) in pokojnine preživelih oseb (vdove, vdovci in sirote) v primeru, da ne izhajajo iz starostnih pokojnin, do katerih bi bil pokojnik upravičen na dan smrti“;

(ii) v točki „E. ESTONIJA“ se besedilo „jih ni“ nadomesti z:

„vse vloge za starostne in invalidske pokojnine ter pokojnine preživelih oseb, pri katerih:

— so bile zavarovalne dobe v Estoniji dopolnjene do 31. decembra 1998,

— je bil osebno registriran socialni davek, ki ga je vlagatelj plačal v skladu z estonsko zakonodajo, vsaj enak povprečnemu socialnemu davku za ustrezno leto zavarovanja“;

(c) v delu D se točka (2)(g) nadomesti z:

„(g) slovaške invalidske pokojnine in iz njih izhajajoče pokojnine preživelih oseb“;

7. Priloga VI točka „Q. NIZOZEMSKA“ se spremeni:

(a) točka (4)(b) se nadomesti z:

„(b) če je v skladu s pododstavkom (a) zadevna oseba upravičena do nizozemske dajatve za invalidnost, se izvede izračun dajatev v skladu s členom 46(2) Uredbe:

(i) v skladu z določbami iz WAO, če je bila zadevna oseba, pred nastankom nezmožnosti za delo nazadnje vključena v delo kakor zaposlena oseba v smislu člena 1(a) Uredbe;

(ii) v skladu z določbami iz Zakona o invalidskem zavarovanju (za samozaposlene osebe) (WAZ), če je bila zadevna oseba, pred nastankom nezmožnosti za delo nazadnje vključena v delo drugače kakor zaposlena oseba v smislu člena 1(a) Uredbe“;

(b) točka (7) se nadomesti z:

„7. za uporabo naslova II Uredbe velja, da oseba, ki je zaposlena oseba v smislu Zakona o davkih na plačo iz leta 1964 in je na tej podlagi zavarovana v okviru nacionalnega zavarovanja, opravlja dejavnosti plačane zaposlitve“.

DIREKTIVA 2006/12/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 5. aprila 2006****o odpadkih****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA–

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 175 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Direktiva Sveta 75/442/EGS z dne 15. julija 1975 o odpadkih ⁽³⁾ je bila večkrat bistveno spremenjena ⁽⁴⁾. Zaradi jasnosti in racionalnosti bi bilo treba navedeno direktivo kodificirati.
- (2) Bistveni cilj vseh predpisov o ravnanju z odpadki bi moralo biti varstvo zdravja ljudi in okolja pred škodljivimi vplivi, ki jih povzroča zbiranje, prevoz, obdelava, skladiščenje in odlaganje odpadkov.
- (3) Za izboljšanje učinkovitosti ravnanja z odpadki v Skupnosti je potrebna skupna terminologija in opredelitev pojma odpadki.
- (4) Za premične stvari, ki jih lastniki odstranjujejo ali nameravajo ali morajo odstraniti, bi bilo treba ob upoštevanju določenih izjem uporabljati učinkovite in usklajene predpise o odstranjevanju in predelavi odpadkov.
- (5) Treba bi bilo spodbujati predelavo odpadkov in uporabo s predelavo pridobljenih materialov, da bi ohranjali naravne vire. Morda bo treba sprejeti posebna pravila za odpadke, ki jih je mogoče ponovno uporabiti.
- (6) Da bi dosegle visoko raven varstva okolja, bi morale države članice poleg ukrepov za zagotavljanje odgovornega odstranjevanja in predelave odpadkov sprejeti ukrepe za omejevanje nastajanja odpadkov, zlasti s spodbujanjem čistih tehnologij in izdelkov, ki jih je mogoče reciklirati in ponovno uporabiti ob upoštevanju obstoječih ali potencialnih tržnih možnosti za predelane odpadke.
- (7) Poleg tega lahko neskladje med zakonodajami držav članic o odstranjevanju in predelavi odpadkov vpliva na kakovost okolja in pravilno delovanje notranjega trga.
- (8) Za Skupnost kot celoto je pomembno, da postane samozadostna pri odstranjevanju odpadkov, in zaželeno je, da si države članice same prizadevajo za takšno samozadostnost.
- (9) Za doseganje teh ciljev bi bilo v državah članicah treba izdelati načrte za ravnanje z odpadki.
- (10) Treba bi bilo zmanjšati premeščanje odpadkov in v ta namen lahko države članice v okviru svojih načrtov za ravnanje z odpadki sprejmejo potrebne ukrepe.
- (11) Za zagotovitev visoke ravni varstva in učinkovitega nadzora je treba predpisati dovoljenja in nadzor za podjetja, ki izvajajo odstranjevanje in predelavo odpadkov.

⁽¹⁾ UL C 112, 30.4.2004, str. 46.⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 9. marca 2004 (UL C 102 E, 28.4.2004, str. 106) in Sklep Sveta z dne 30. januarja 2006.⁽³⁾ UL L 194, 25.7.1975, str. 39. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).⁽⁴⁾ Glej del A Priloge III.

- (12) Nekatera podjetja, ki svoje odpadke sama obdelujejo ali predelujejo pod določenimi pogoji in če izpolnjujejo zahteve o varstvu okolja, je mogoče oprostiti obveznosti pridobitve dovoljenja. Takšna podjetja bi morala biti vpisana v evidenco.
- (13) Zaradi spremljanja in nadzorovanja odpadkov od njihovega nastanka do dokončne odstranitve bi moral tudi za druga podjetja, ki se ukvarjajo z odpadki, kakor so zbiralci odpadkov, prevozniki in posredniki, veljati sistem dovoljenj ali vpisa v evidenco in primeren nadzor.
- (14) Tisti del stroškov, ki jih ne pokrivajo iztržki od obdelave odpadkov, bi moral biti porazdeljen po načelu plačila povzročitelja obremenitve.
- (15) Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽¹⁾.
- (16) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic glede rokov za prenos direktiv, ki so navedeni v delu B Priloge III, v nacionalno pravo –

- (e) „odstranjevanje“ pomeni postopke, navedene v Prilogi II A;
- (f) „predelava“ pomeni postopke, navedene v Prilogi II B;
- (g) „zbiranje“ pomeni pobiranje, razvrščanje in/ali mešanje odpadkov za prevoz.
2. Za namene točke 1(a) Komisija v skladu s postopkom iz člena 18(3) pripravi seznam odpadkov, ki spadajo v skupine, našteje v Prilogi I. Seznam se redno pregleduje in se ga po potrebi po istem postopku spremeni.

Člen 2

1. Direktiva se ne nanaša na:

- (a) plinaste izpuste v ozračje;
- (b) če jih že ureja druga zakonodaja:

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

1. V tej direktivi:

- (a) „odpadek“ pomeni vsako snov ali predmet v skupinah, navedenih v Prilogi I, ki ga imetnik zavrže ali namerava ali mora zavreči;
- (b) „povzročitelj“ pomeni vsakogar, katerega dejavnosti povzročajo nastajanje odpadkov („izvirni povzročitelj“) in/ali vsakogar, ki izvaja predobdelavo, mešanje ali druge postopke, katerih posledica je sprememba narave ali sestave odpadkov;
- (c) „imetnik“ pomeni povzročitelja odpadkov ali fizično ali pravno osebo, ki ima odpadke;
- (d) „ravnanje“ pomeni zbiranje, prevoz, predelavo in odstranjevanje odpadkov, vključno z nadzorovanjem teh postopkov ter dejavnostmi po zaprtju mesta odstranjevanja;
- (i) radioaktivne odpadke;
- (ii) odpadke, ki nastajajo pri iskanju, pridobivanju, predelavi in skladiščenju mineralnih surovin in obratovanju kamnolomov;
- (iii) živalska trupla in naslednje kmetijske odpadke: fekalne in druge naravne, nenevarne snovi, ki se uporabljajo pri kmetovanju;
- (iv) odpadne vode, razen odpadkov v tekočem stanju;
- (v) razgrajena razstreliva.

2. Posebna ali dopolnilna pravila za posamezne primere o ravnanju z določenimi skupinami odpadkov se lahko določijo s posebnimi direktivami.

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

Člen 3

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, da spodbudijo:

- (a) prvič, preprečevanje ali zmanjševanje nastajanja odpadkov in njihove škodljivosti, predvsem:
- (i) z razvojem čistih tehnologij, ki so varčnejše pri uporabi naravnih virov;
 - (ii) s tehničnim razvojem in trženjem izdelkov, zasnovanih tako, da z načinom njihove izdelave, uporabe ali končne odstranitve ne prispevajo ali čim manj prispevajo k povečanju količine ali škodljivosti odpadkov in nevarnosti onesnaževanja;
 - (iii) z razvojem primernih tehnologij za končno odstranitev nevarnih snovi, ki jih vsebujejo odpadki za predelavo;
- (b) drugič:
- (i) predelavo odpadkov z recikliranjem, ponovno uporabo ali obnavljanjem ali katerim koli drugim postopkom za pridobivanje sekundarnih surovin; ali
 - (ii) uporabo odpadkov kot vir energije.

2. Razen v primerih, za katere se uporablja Direktiva 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov⁽¹⁾, države članice obvestijo Komisijo o vseh ukrepih, ki jih nameravajo sprejeti za doseganje ciljev iz odstavka 1. Komisija o takšnih ukrepih obvesti druge države članice in odbor iz člena 18(1).

Člen 4

1. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev takih načinov predelave ali odstranjevanja odpadkov, ki ne ogrožajo zdravja ljudi in brez uporabe postopkov ali načinov, ki bi lahko škodovali okolju, predvsem pa:

- (a) ne predstavljajo tveganja za vode, zrak, tla ter rastline in živali;
- (b) niso moteči zaradi hrupa ali vonjav;

(c) ne vplivajo škodljivo na krajino ali mesta posebnega pomena.

2. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za prepoved puščanja, odmetavanja ali nenadzorovanega odstranjevanja odpadkov.

Člen 5

1. Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, če je potrebno ali priporočljivo tudi v sodelovanju z drugimi državami članicami, da vzpostavijo celovito in primerno omrežje obratov za odstranjevanje, pri tem pa upoštevajo najboljšo razpoložljivo tehnologijo, ki ne pomeni čezmernih stroškov. Omrežje mora Skupnosti kot celoti omogočiti, da postane samozadostna pri odstranjevanju odpadkov, državam članicam pa, da se temu cilju približujejo posamezno, ob upoštevanju geografskih razmer ali potrebe po specializiranih obratih in napravah za nekatere vrste odpadkov.

2. Omrežje mora omogočiti odstranitev odpadkov v enem od najbližjih primernih obratov z uporabo najprimernejših načinov in tehnologij, da bi zagotovili visoko raven varstva okolja in javnega zdravja.

Člen 6

Države članice ustanovijo ali določijo pristojni organ ali organe, ki bodo odgovorni za izvajanje te direktive.

Člen 7

1. Da bi dosegli cilje iz členov 3, 4 in 5, morajo pristojni organi iz člena 6 čim prej pripraviti enega ali več načrtov za ravnanje z odpadki. Takšni načrti zadevajo predvsem:

- (a) vrsto, količino in izvor odpadkov za predelavo ali odstranitev;
- (b) splošne tehnične zahteve;
- (c) posebne ukrepe za posamezne vrste odpadkov;
- (d) primerna mesta ali obrate za odstranjevanje.

⁽¹⁾ UL L 204, 21.7.1998, str. 37. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Aktom o pristopu iz leta 2003.

2. Načrti iz odstavka 1 lahko na primer zajemajo:
- (a) fizične ali pravne osebe, pristojne za ravnanje z odpadki;
 - (b) predvidene stroške predelave in odstranjevanja;
 - (c) primerne ukrepe za spodbujanje racionalizacije zbiranja, razvrščanja in obdelave odpadkov.

3. Države članice pri pripravi takšnih načrtov po potrebi sodelujejo z drugimi državami članicami in s Komisijo. O načrtih uradno obvestijo Komisijo.

4. Države članice lahko sprejmejo potrebne ukrepe za preprečevanje premeščanja odpadkov, ki ni v skladu z njihovimi načrti za ravnanje z odpadki. O takšnih ukrepih obvestijo Komisijo in države članice.

Člen 8

Države članice sprejmejo potrebne ukrepe za zagotovitev, da imetnik odpadkov:

- (a) preda svoje odpadke zasebnemu ali javnemu pobiralcu odpadkov ali podjetju, ki izvaja postopke iz Priloge II A ali II B; ali
- (b) sam predela ali odstrani odpadke v skladu z določbami te direktive.

Člen 9

1. Za izvajanje členov 4, 5 in 7 mora vsako podjetje, ki izvaja postopke iz Priloge II A, pridobiti dovoljenje pristojnega organa iz člena 6.

Takšno dovoljenje zajema predvsem:

- (a) vrste in količine odpadkov;
- (b) tehnične zahteve;
- (c) potrebne varnostne ukrepe;
- (d) mesto odstranjevanja;
- (e) način obdelave.

2. Dovoljenja je mogoče izdati za določeno obdobje, lahko so obnovljiva, v njih so lahko določeni pogoji in obveznosti, prav tako pa se lahko zavrnejo, predvsem če je predvideni način odstranjevanja nesprejemljiv z vidika varstva okolja.

Člen 10

Za izvajanje člena 4 mora podjetje, ki izvaja postopke iz Priloge II B, pridobiti dovoljenje.

Člen 11

1. Brez poseganja v Direktivo Sveta 91/689/EGS z dne 12. decembra 1991 o nevarnih odpadkih⁽¹⁾ dovoljenja iz člena 9 ali 10 ni treba pridobiti:

- (a) podjetjem, ki sama odstranjujejo svoje odpadke na kraju proizvodnje;
in
- (b) podjetjem, ki predelujejo odpadke.

2. Oprostitev iz odstavka 1 se lahko uporablja le:

- (a) če so pristojni organi sprejeli splošna pravila za vsako vrsto dejavnosti, ki predpisujejo vrste in količine odpadkov ter pogoje, pod katerimi za posamezno dejavnost ni treba pridobiti dovoljenja;
in
- (b) če so vrste ali količine odpadkov in načini odstranjevanja ali predelave takšni, da so izpolnjeni pogoji iz člena 4.

3. Podjetja iz odstavka 1 se vpišejo v evidenco pri pristojnih organih.

4. Države članice obvestijo Komisijo o splošnih pravilih, sprejetih na podlagi odstavka 2(a).

⁽¹⁾ UL L 377, 31.12.1991, str. 20. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 94/31/ES (UL L 168, 2.7.1994, str. 28).

Člen 12

Podjetja, ki poklicno zbirajo ali prevažajo odpadke ali ki urejajo odstranjevanje ali predelavo odpadkov za druge (posredniki), se morajo vpisati v evidenco pri pristojnih organih, če ne potrebujejo dovoljenja.

Člen 13

Pristojni organi redno na ustrezen način pregledujejo podjetja, ki izvajajo postopke iz členov 9 do 12.

Člen 14

1. Vsa podjetja iz členov 9 in 10 morajo:

- (a) voditi evidenco o količini, naravi, izvoru in po potrebi o nadaljnjem ravnanju, pogostosti zbiranja, načinu prevoza in obdelave za odpadke iz Priloge I ter postopke iz Priloge II A ali II B;
- (b) na zahtevo te podatke posredovati pristojnim organom iz člena 6.

2. Države članice lahko tudi od proizvajalcev zahtevajo, da ravnajo v skladu z določbami odstavka 1.

Člen 15

V skladu z načelom plačila povzročitelja obremenitve mora stroške odstranjevanja odpadkov nositi:

- (a) imetnik, ki odpadke preda zbiralcu odpadkov, ali podjetju iz člena 9; in/ali
- (b) prejšnji imetniki odpadkov ali proizvajalec izdelka, iz katerega so nastali odpadki.

Člen 16

Države članice vsaka tri leta pošljejo Komisiji podatke o izvajanju te direktive v okviru področnega poročila, ki zajema tudi druge ustrezne direktive Skupnosti. To poročilo se pripravi na podlagi vprašalnika ali vzorca, ki ga pripravi Komisija v skladu s postopkom iz člena 18(2). Vprašalnik ali vzorec se pošlje državam članicam šest mesecev pred začetkom obdobja, ki ga zajema poročilo. Poročilo se pošlje Komisiji v devetih mesecih po koncu triletnega obdobja, ki je zajeto v poročilu.

Komisija objavi poročilo Skupnosti o izvajanju direktive v devetih mesecih po prejemu poročil držav članic.

Člen 17

Spremembe, potrebne za prilagajanje prilog znanstvenemu in tehničnemu napredku, se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 18(3).

Člen 18

1. Komisiji pomaga odbor.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je tri mesece.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Rok iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES je tri mesece.

4. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 19

Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 20

Direktiva 75/442/EGS se razveljavi brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos direktiv, ki so navedeni v delu B Priloge III, v nacionalno pravo.

Sklicevanja na razveljavljeno direktivo se štejejo za sklicevanja na to direktivo in se berejo v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge IV.

Člen 21

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 22

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 5. aprila 2006

Za Evropski parlament

Predsednik

J.BORRELL FONTELLES

Za Svet

Predsednik

H. WINKLER

PRILOGA I

SKUPINE ODPADKOV

- Q1 Ostanke pri proizvodnji ali porabi, ki tu niso drugače določeni
- Q2 Izdelki brez specifikacij
- Q3 Izdelki s pretečenim rokom uporabnosti
- Q4 Materiali, ki so bili razsuti, razliti, izgubljeni ali drugače poškodovani, vključno z materiali, opremo itd., ki so bili onesnaženi zaradi nezgode
- Q5 Materiali, ki so onesnaženi ali umazani kot posledica načrtovanih del (npr. ostanke od čistilnih postopkov, embalaža, posode ipd.)
- Q6 Neuporabni deli (npr. zavržene baterije, izrabljeni katalizatorji ipd.)
- Q7 Snovi, ki ne delujejo več zadovoljivo (npr. onesnažene kisline, onesnažena topila, izrabljene temperne soli ipd.)
- Q8 Ostanke industrijskih postopkov (npr. žlindra, kotlovne usedline ipd.)
- Q9 Ostanke iz postopkov za zmanjšanje onesnaževanja (npr. gošče čistilnikov, prah vrečastih filtrov, izrabljeni filtri ipd.)
- Q10 Ostanke strojne/končne obdelave (npr. ostružki, valjarniška škaja ipd.)
- Q11) Ostanke pridobivanja in predelave surovin (npr. ostanke pri rudarjenju, izpiralne tekočine oljnih vrtin ipd.)
- Q12 Materiali s primesmi (npr. olja, onesnažena s PCB ipd.)
- Q13 Materiali, snovi ali izdelki, katerih uporaba je prepovedana z zakonom
- Q14 Izdelki, ki jih imetnik ne uporablja več (npr. odpadki iz kmetijstva, stanovanj, uradov, blagovnega prometa, trgovine ipd.)
- Q15 Onesnaženi materiali, snovi ali izdelki, nastali pri obnavljanju kakovosti tal
- Q16 Materiali, snovi ali izdelki, ki jih prej navedene skupine ne vsebujejo.
-

PRILOGA II A

POSTOPKI ODSTRANJEVANJA

Opomba: Namen te priloge je naštetih postopke odstranjevanja odpadkov, kakršni se pojavljajo v praksi. V skladu s členom 4 morajo biti odpadki odstranjeni tako, da ne ogrožajo zdravja ljudi in se pri tem ne uporabljajo postopki ali načini, ki bi lahko škodovali okolju.

- D1 Odlaganje v ali na zemljo (npr. odlagališče ipd.)
 - D2 Obdelava v zemlji (na primer biorazgradnja tekočih odpadkov ali gošč v zemlji ipd.)
 - D3 Globinsko injiciranje (npr. injiciranje odpadkov s črpalkami v vrtine, solne jaške ali naravno dana odlagališča ipd.)
 - D4 Površinska zajezitev (npr. vlivanje tekočih odpadkov v jame, ribnike ali lagune ipd.)
 - D5 Posebej prirejeno odlagališče (npr. odlaganje v posamezne obložene celice s pokrovom, ločene med seboj in od okolja ipd.)
 - D6 Izpuščanje v vode, razen v morja/oceane
 - D7 Izpuščanje v morja/oceane, vključno z odlaganjem na morsko dno
 - D8 Biološka obdelava, ki ni določena drugje v tej prilogi, pri kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odstranjujejo z enim od postopkov, naštetih pod D1–D7 in D9–D12;
 - D9 Fizikalno-kemična obdelava, ki ni določena drugje v tej prilogi, pri kateri nastanejo končne spojine ali mešanice, ki se odstranjujejo z enim od postopkov, naštetih pod D1–D8 in D10–D12 (npr. izparevanje, sušenje, kalcinacija ipd.)
 - D10 Sežiganje na kopnem
 - D11 Sežiganje na morju
 - D12 Trajno skladiščenje (npr. nameščanje posod v rudnik ipd.)
 - D13 Spajanje ali mešanje pred izvajanjem enega od postopkov, naštetih pod D1–D12
 - D14 Ponovno pakiranje pred izvajanjem enega od postopkov, naštetih pod D1–D13
 - D15 Skladiščenje do enega od postopkov, naštetih pod D1–D14 (razen začasnega skladiščenja – do zbiranja – na kraju nastanka odpadkov)
-

PRILOGA II B

POSTOPKI PREDELAVE

Opomba: Namen te priloge je naštetih postopke predelave, kakršni se pojavljajo v praksi. V skladu s členom 4 morajo biti odpadki predelani tako, da ne ogrožajo zdravja ljudi in se pri tem ne uporabljajo postopki ali načini, ki bi lahko škodovali okolju.

- R1 Uporaba načelno kot gorivo ali drugače za pridobivanje energije
 - R2 Pridobivanje topil/regeneracija
 - R3 Recikliranje/pridobivanje organskih snovi, ki se ne uporabljajo kot topila (vključno s kompostiranjem ali z drugimi procesi biološkega preoblikovanja)
 - R4 Recikliranje/pridobivanje kovin in njihovih spojin
 - R5 Recikliranje/pridobivanje drugih anorganskih materialov
 - R6 Regeneracija kislin ali baz
 - R7 Predelava sestavin, ki se uporabljajo za zmanjšanje onesnaževanja
 - R8 Predelava sestavin iz katalizatorjev
 - R9 Ponovno rafiniranje olja ali druge ponovne uporabe olja
 - R10 Vnos v ali na tla v korist kmetijstvu ali za ekološko izboljšanje
 - R11 Uporaba odpadkov, pridobljenih s katerim koli postopkom, naštetim pod R1–R10
 - R12 Izmenjava odpadkov za predelavo s katerim koli postopkom, naštetim pod R1–R11
 - R13 Skladiščenje odpadkov do enega od postopkov, naštetih pod R1–R12 (razen začasnega skladiščenja – do zbiranja – na kraju nastanka odpadkov)
-

PRILOGA III

DEL A

RAZVELJAVLJENA DIREKTIVA IN NJENE SPREMEMBE

(iz člena 20)

Direktiva Sveta 75/442/EGS (UL L 194, 25.7.1975, str. 39)	
Direktiva Sveta 91/156/EGS (UL L 78, 26.3.1991, str. 32)	
Direktiva Sveta 91/692/EGS (UL L 377, 31.12.1991, str. 48)	Samo, kolikor se v Prilogi VI nanaša na Direktivo 75/442/EGS
Odločba Komisije 96/350/ES (UL L 135, 6.6.1996, str. 32)	
Uredba (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1)	Samo Priloga III, točka 1

DEL B

ROKI ZA PRENOS V NACIONALNO PRAVO

(iz člena 20)

Direktiva	Roki za prenos
75/442/EGS	17. julij 1977
91/156/EGS	1. april 1993
91/692/EGS	1. januar 1995

PRILOGA IV

KORELACIJSKA TABELA

Direktiva 75/442/EGS	Ta direktiva
Člen 1, uvodno besedilo	Člen 1(1), uvodno besedilo
Člen 1(a), prvi pododstavek	Člen 1(1)(a)
Člen 1(a), drugi pododstavek	Člen 1(2)
Člen 1(b) do (g)	Člen 1(1)(b) do (g)
Člen 2	Člen 2
Člen 3(1), uvodno besedilo	Člen 3(1), uvodno besedilo
Člen 3(1)(a), uvodno besedilo	Člen 3(1)(a), uvodno besedilo
Člen 3(1)(a), prva alineja	Člen 3(1)(a)(i)
Člen 3(1)(a), druga alineja	Člen 3(1)(a)(ii)
Člen 3(1)(a), tretja alineja	Člen 3(1)(a)(iii)
Člen 3(1)(b), uvodno besedilo	Člen 3(1)(b), uvodno besedilo
Člen 3(1)(b), prva alineja	Člen 3(1)(b)(i)
Člen 3(1)(b), druga alineja	Člen 3(1)(b)(ii)
Člen 3(2)	Člen 3(2)
Člen 4, prvi odstavek, uvodno besedilo	Člen 4(1), uvodno besedilo
Člen 4, prvi odstavek, prva alineja	Člen 4(1)(a)
Člen 4, prvi odstavek, druga alineja	Člen 4(1)(b)
Člen 4, prvi odstavek, tretja alineja	Člen 4(1)(c)
Člen 4, drugi odstavek	Člen 4(2)
Člen 5	Člen 5
Člen 6	Člen 6
Člen 7(1), prvi pododstavek, uvodno besedilo	Člen 7(1), uvodno besedilo
Člen 7(1), prvi pododstavek, prva alineja	Člen 7(1)(a)
Člen 7(1), prvi pododstavek, druga alineja	Člen 7(1)(b)
Člen 7(1), prvi pododstavek, tretja alineja	Člen 7(1)(c)
Člen 7(1), prvi pododstavek, četrta alineja	Člen 7(1)(d)
Člen 7(1), drugi pododstavek, uvodno besedilo	Člen 7(2), uvodno besedilo
Člen 7(1), drugi pododstavek, prva alineja	Člen 7(2)(a)
Člen 7(1), drugi pododstavek, druga alineja	Člen 7(2)(b)
Člen 7(1), drugi pododstavek, tretja alineja	Člen 7(2)(c)
Člen 7(2)	Člen 7(3)
Člen 7(3)	Člen 7(4)
Člen 8, uvodno besedilo	Člen 8, uvodno besedilo

Direktiva 75/442/EGS	Ta direktiva
Člen 8, prva alineja	Člen 8(a)
Člen 8, druga alineja	Člen 8(b)
Člen 9(1), prvi pododstavek	Člen 9(1), prvi pododstavek
Člen 9(1), drugi pododstavek, uvodno besedilo	Člen 9(1), drugi pododstavek, uvodno besedilo
Člen 9(1), drugi pododstavek, prva alineja	Člen 9(1), drugi pododstavek, točka (a)
Člen 9(1), drugi pododstavek, druga alineja	Člen 9(1), drugi pododstavek, točka (b)
Člen 9(1), drugi pododstavek, tretja alineja	Člen 9(1), drugi pododstavek, točka (c)
Člen 9(1), drugi pododstavek, četrta alineja	Člen 9(1), drugi pododstavek, točka (d)
Člen 9(1), drugi pododstavek, peta alineja	Člen 9(1), drugi pododstavek, točka (e)
Člen 9(2)	Člen 9(2)
Člen 10	Člen 10
Člen 11(1), prvi pododstavek	Člen 11(1)
Člen 11(1), drugi pododstavek, uvodno besedilo	Člen 11(2), uvodno besedilo
Člen 11(1), drugi pododstavek, prva alineja	Člen 11(2)(a)
Člen 11(1), drugi pododstavek, druga alineja	Člen 11(2)(b)
Člen 11(2)	Člen 11(3)
Člen 11(3)	Člen 11(4)
Člen 12	Člen 12
Člen 13	Člen 13
Člen 14, prvi odstavek, uvodno besedilo	Člen 14(1), uvodno besedilo
Člen 14, prvi odstavek, prva alineja	Člen 14(1)(a)
Člen 14, prvi odstavek, druga alineja	Člen 14(1)(b)
Člen 14, drugi odstavek	Člen 14(2)
Člen 15, uvodno besedilo	Člen 15, uvodno besedilo
Člen 15, prva alineja	Člen 15(a)
Člen 15, druga alineja	Člen 15(b)
Člen 16, prvi odstavek	Člen 16, prvi odstavek, in Člen 18, odstavek 2
Člen 16, drugi odstavek	–
Člen 16, tretji odstavek	Člen 16, drugi odstavek
Člen 17	Člen 17
Člen 18, odstavek 1	Člen 18, odstavek 1
Člen 18, odstavek 2	Člen 18, odstavek 3
Člen 18, odstavek 3	Člen 18, odstavek 4
Člen 19	–

Direktiva 75/442/EGS	Ta direktiva
Člen 20	Člen 19
–	Člen 20
–	Člen 21
Člen 21	Člen 22
Priloga I	Priloga I
Priloga II, del A	Priloga II, del A
Priloga II, del B	Priloga II, del B
–	Priloga III
–	Priloga IV

DIREKTIVA 2006/23/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 5. aprila 2006

o licenci kontrolorja zračnega prometa Skupnosti

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora (¹),

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenem v členu 251 Pogodbe (²),

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izvajanje zakonodaje enotnega evropskega neba zahteva oblikovanje bolj natančne zakonodaje, zlasti glede licenciranja kontrolorjev zračnega prometa, da bi se zagotovil najvišji standard odgovornosti in sposobnosti, da bi se povečala razpoložljivost kontrolorjev zračnega prometa in da bi se izboljšalo vzajemno priznavanje licenc, kot je predvideno v členu 5 Uredbe (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (³), ob zasledovanju cilja splošne izboljšave varnosti zračnega prometa in sposobnosti osebja.
- (2) Uvajanje licence Skupnosti je način prepoznavanja posebne vloge, ki jo imajo kontrolorji zračnega prometa pri varnem zagotavljanju kontrole zračnega prometa. Poleg tega bo oblikovanje standardov usposobljenosti v Skupnosti zmanjšalo razdrobljenost na tem področju in tako zagotovilo učinkovitejšo organizacijo dela

v okviru naraščajočega regionalnega sodelovanja med izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa. Ta direktiva tako predstavlja bistven del zakonodaje enotnega evropskega neba.

- (3) Direktiva je najprimernejši instrument za postavitve standardov usposobljenosti, ki omogoča državam članicam, da se odločijo o načinih, kako doseči te standarde.
- (4) Ta direktiva naj nadgradi obstoječe mednarodne standarde. Mednarodna organizacija civilnega letalstva (International Civil Aviation Organization – ICAO) je sprejela predpise o licenciranju kontrolorjev zračnega prometa, vključno z jezikovnimi zahtevami. Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol), ki je bila ustanovljena z Mednarodno konvencijo z dne 13. decembra 1960 o sodelovanju za varnost zračne plovbe, je sprejela Varnostne zahteve Eurocontrol-a (Eurocontrol Safety Regulatory Requirements, ESARR). V skladu s členom 4 Uredbe (ES) št. 550/2004 ta direktiva prenaša zahteve, predpisane v varnostni zahtevi št. 5 (ESARR 5), ki se nanaša na kontrolorje zračnega prometa.
- (5) Posebnosti zračnega prometa v Skupnosti zahtevajo uvedbo in učinkovito uporabo standardov usposobljenosti Skupnosti za kontrolorje zračnega prometa, ki so zaposleni pri izvajalcih navigacijskih služb zračnega prometa, udeleženi predvsem v splošnem zračnem prometu. Države članice lahko tudi uporabijo nacionalne predpise, sprejete na podlagi te direktive, za učence kontrolorje zračnega prometa in kontrolorje zračnega prometa, ki opravljajo svoje naloge pod pristojnostjo izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki opravljajo svoje storitve predvsem za premike zrakoplovov, ki ne sodijo v splošni zračni promet.

- (6) Kjer so za zagotavljanje skladnosti z zahtevami Skupnosti odgovorne države članice, morajo biti organi, ki izvajajo nadzor in verifikacijo skladnosti, v zadostni meri neodvisni od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in izvajalcev usposabljanja. Prav tako morajo ti organi ostati sposobni učinkovito izvajati svoje naloge. Nacionalni nadzorni organ, ki je imenovan ali ustanovljen po tej direktivi, je lahko isti organ, ali več organov, ki je bil imenovan ali ustanovljen na podlagi člena 4 Uredbe (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določanju okvirja za oblikovanje skupnega evropskega neba (⁴).

(¹) UL C 234, 22.9.2005, str. 17.

(²) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 8. marca 2005 (UL C 320 E, 15.12.2005, str. 50), Skupno stališče Sveta z dne 14. novembra 2005 (UL C 316 E, 13.12.2005, str. 1) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 15. februarja 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

(³) UL L 96, 31.3.2004, str. 10.

(⁴) UL L 96, 31.3.2004, str. 1.

- (7) Zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa zahteva visoko kvalificirano osebje, katerega usposobljenost je možno dokazati na različne načine. Za kontrolo zračnega prometa je primeren način uvedba licence Skupnosti, ki predstavlja nekakšno diplomo posameznega kontrolorja zračnega prometa. Rating v licenci predstavlja vrsto storitve zračnega prometa, ki jo lahko kontrolor izvaja. Hkrati pa pooblastila v licenci izražajo tako posebne sposobnosti kontrolorja kot tudi dovoljenje nadzornih organov, da lahko zagotavlja storitve na določenem sektorju ali skupini sektorjev. Zato morajo biti organi ob izdaji licence ali podaljšanju pooblastil pristojni za oceno usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa. Organi morajo biti tudi pristojni začasni odvzem licence, ratingov ali pooblastil, če obstaja dvom o usposobljenosti. Da bi se spodbudilo poročanje o incidentih („kultura pravičnosti“), ta direktiva ne sme avtomatsko povezovati incidenta z začasnim odvzemanjem licence, ratinga ali pooblastila. Razveljavitev licence mora biti zadnje sredstvo v skrajnih primerih.
- (8) Za spodbuditev medsebojnega zaupanja držav članic v sisteme licenciranja so pravila Skupnosti za pridobitev in podaljšanje licence neobhodno potrebna. Zato je pomembno, da se zaradi zagotovitve najvišje stopnje varnosti poenotijo zahteve glede kvalifikacij, usposobljenosti in pridobitve poklica kontrolorja zračnega prometa. To bi moralo privedi do zagotavljanja varnih, visoko kakovostnih storitev kontrole zračnega prometa in priznavanja licenc v okviru Skupnosti, s čimer bi se povečala možnost prostega gibanja in razpoložljivost kontrolorjev zračnega prometa.
- (9) Države članice naj zagotovijo, da izvajanje te direktive ne privede do izogibanja obstoječim nacionalnim predpisom, ki urejajo pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja med delodajalcem in kandidatom za delovno mesto kontrolorja zračnega prometa.
- (10) Usposobljenost mora biti strukturirana na jasn in splošno sprejemljiv način, da bi bila primerljiva znotraj Skupnosti. To bo pripomoglo k zagotavljanju varnosti, ne samo v zračnem prostoru, ki je pod kontrolo posameznega izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa, temveč predvsem v povezavi med različnimi izvajalci služb.
- (11) Komunikacija igra pri številnih incidentih in nesrečah zelo pomembno vlogo. ICAO je zaradi tega sprejela zahteve za znanje jezikov. Ta direktiva oblikuje te zahteve in predvideva način za izvrševanje teh mednarodno sprejetih standardov. Pri jezikovnih zahtevah je treba upoštevati načela nepristranskosti, preglednosti in sorazmernosti, da se tako spodbudi prost pretok ob zagotavljanju varnosti.
- (12) Cilji začetnega usposabljanja so opisani v navodilih, ki so bila pripravljena na zahtevo članic Eurocontrol-a in predstavljajo primerne standarde. V primeru usposabljanja v enotah je potrebno pomanjkanje splošno uveljavljenih standardov nadomestiti z vrsto ukrepov, vključno z odobritvijo izpraševalcev, kar naj zagotovi visoke standarde usposobljenosti. To je pomembno zlasti zato, ker je usposabljanje v enotah zelo drago in odločilnega pomena za varnost.
- (13) Na zahtevo držav članic Eurocontrol-a so bile oblikovane zdravstvene zahteve, ki veljajo za sprejemljiv način zagotavljanja skladnosti s to direktivo.
- (14) Zahteva za certificiranje usposabljanja bi morala veljati za odločilni dejavnik glede varnosti, ki prispeva h kakovosti usposabljanja. Usposabljanje pa naj bo, podobno kot storitve navigacijskih služb zračnega prometa, prav tako predmet certifikacijskega postopka. Ta direktiva naj omogoča certificiranje usposabljanja na podlagi vrste usposabljanja, sklopa storitev usposabljanja ali sklopa storitev usposabljanja in navigacijskih služb zračnega prometa, pri tem pa se ne zanemarijo posebne značilnosti usposabljanja.
- (15) Ta direktiva potrjuje dolgoletno sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti na področju vzajemnega priznavanja diplom in prostega pretoka delovne sile. Načelo sorazmernosti, utemeljeni razlogi za izvajanje nadomestnih ukrepov in zahteva po primernih postopkih pritožb sestavljajo osnovna načela, ki morajo postati bolj vidno uporabna na področju upravljanja zračnega prometa. Države članice naj imajo pravico zavrniti licence, ki niso izdane v skladu s to direktivo; države članice naj imajo tudi pravico priznati take licence po ustreznem ugotavljanju enakovrednosti. Ker je namen te direktive spodbuditi vzajemno priznavanje licenc, le-ta ne ureja pogojev za pridobitev zaposlitve.
- (16) Na poklic kontrolorja zračnega prometa vpliva tehnični napredek, ki zahteva redno nadgrajevanje sposobnosti kontrolorjev. Ta direktiva bi morala dopuščati takšne prilagoditve tehničnemu in strokovnemu napredku z uporabo postopka v odboru.
- (17) Ta direktiva lahko vpliva na dnevno prakso dela kontrolorjev zračnega prometa. Socialne partnerje je treba o vseh ukrepih, ki imajo pomemben socialen vpliv, na primeren način obvestiti in jih vključiti

v posvetovanja. Zato se je Komisija pri tem posvetovala z Odborom sektorskega dialoga, ustanovljenim s Sklepom Komisije 98/500/ES z dne 20. maja 1998 o ustanovitvi odborov sektorskega dialoga med socialnimi partnerji na evropski ravni ⁽¹⁾; z Odborom se je treba posvetovati tudi o prihodnjih ukrepih izvajanja, ki jih sprejme Komisija.

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Cilj in obseg uporabe

1. Cilj te direktive je povečati varnostne standarde in izboljšati delovanje sistema kontrole zračnega prometa Skupnosti z izdajo licence kontrolorja zračnega prometa Skupnosti.

2. Ta direktiva se uporablja za:

- učence kontrolorje zračnega prometa, in
- kontrolorje zračnega prometa,

ki opravljajo svoje naloge pod pristojnostjo izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki zagotavljajo svoje storitve predvsem za premike zrakoplovov v splošnem zračnem prometu.

3. Na podlagi členov 1(2) in 13 Uredbe (ES) št. 549/2004 države članice v primerih opravljanja rednih in načrtovanih storitev kontrole zračnega prometa za splošni zračni promet, ki so v pristojnosti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki nudijo svoje storitve predvsem za premike zrakoplovov, ki niso vključeni v splošni zračni promet, zagotovijo, da sta varnost in kakovost storitev za splošni zračni promet vsaj enakovredni ravni, ki jo zagotavlja izvajanje določb te direktive.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „storitev kontrole zračnega prometa“ pomeni storitev, zagotovljeno z namenom preprečiti trčenja med zrakoplovi in na manevrskem prostoru med zrakoplovi ter ovirami in z namenom pospeševanja ter vzdrževanje urejenega pretoka zračnega prometa;
2. „izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa“ pomeni katero koli javno ali zasebno družbo, ki zagotavlja navigacijske službe zračnega prometa za splošni zračni promet;
3. „splošni zračni promet“ pomeni premike civilnih zrakoplovov kot tudi premike državnih zrakoplovov (vključno z vojaškimi, carinskimi in policijskimi zrakoplovi), ki se izvajajo v skladu s postopki ICAO;

(18) Države članice naj določijo pravila o kaznih za kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, in izvedejo vse potrebne ukrepe, da se kazni tudi izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

(19) Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽²⁾.

(20) Dveletno obdobje prenosa naj bi bilo zadostno za vzpostavitev okvira Skupnosti za licenciranje in za vključitev licenc obstoječih imetnikov licenc v ta okvir v skladu s pogoji za vzdrževanje ratingov in ohranjanje veljavnosti pooblastil, ker so zahteve iz teh predpisov usklajene z obstoječimi mednarodnimi obveznostmi. Nadalje je treba zagotoviti dodatno dveletno obdobje prenosa za izvajanje jezikovnih zahtev.

(21) Splošni pogoji za pridobitev licence, ki se nanašajo na starost in pogoje izobrazbe in začetno usposabljanje, ne smejo vplivati na imetnike obstoječih licenc.

(22) V skladu s točko 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje ⁽³⁾ naj države članice oblikujejo tabele za lastne potrebe in za potrebe Skupnosti, ki bodo, kolikor je to mogoče, predstavljale primerjavo med to direktivo in ukrepi za prenos, ter jih objavijo.

⁽¹⁾ UL L 225, 12.8.1998, str. 27. Sklep, kakor je bil spremenjen z Aktom o pristopu iz leta 2003.

⁽²⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽³⁾ UL C 321, 31.12.2003, str. 1.

4. „licenca“ pomeni certifikat, ki je ne glede na naziv, po katerem je poznan, izdan in potrjen v skladu s to direktivo ter dovoljuje zakonitemu imetniku licence zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v skladu z ratingi in pooblastili, navedenimi na tem certifikatu;
5. „rating“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci ali v povezavi z licenco in tako sestavni del le-te, ki navaja posebne pogoje, pravice ali omejitve, ki se nanašajo na takšno licenco; na licenci morajo biti navedeni vsaj naslednji ratingi:
- rating vizualnega letališkega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating instrumentalnega letališkega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating proceduralnega priletnega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating nadzorna priletnega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating proceduralnega območnega letališkega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa;
6. „rating pooblastilo“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja posebne pogoje, pravice ali omejitve, ki se nanašajo na ustrezen rating;
7. „pooblastilo lokacije“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja ICAO indikator lokacijo in sektorje in/ali delovne pozicije, na katerih lahko imetnik licence izvaja svoje delo;
8. „jezikovno pooblastilo“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja jezikovno usposobljenost imetnika;
9. „pooblastilo inštruktorja“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja, da lahko imetnik izvaja usposabljanje na delovnem mestu;
10. „ICAO indikator lokacije“ pomeni štirimestno kodno skupino, oblikovano v skladu s pravili, ki jih je predpisala ICAO v svojem priručniku DOC 7910 in dodeljeno lokaciji stacionarne letalske postaje;
11. „sektor“ predstavlja del kontroliranega območja in/ali del letalskega informativnega področja/področja zgornjega zračnega prostora;
12. „usposabljanje“ je celota teoretičnih tečajev, praktičnih vaj, skupaj z usposabljanjem na simulatorjih in usposabljanjem na delovnem mestu, katerih namen je pridobiti in vzdrževati znanja in spretnosti, s pomočjo katerih bo lahko kontrolor varno in visoko kakovostno izvajal storitve kontrole zračnega prometa, in ga sestavljajo:
- začetno usposabljanje, ki zagotavlja temeljno usposabljanje in usposabljanje za pridobitev ratinga, s katerim bo udeleženeц pridobil licenco učenca;
 - usposabljanje v enoti, vključno s prehodnim usposabljanjem pred usposabljanjem na delovnem mestu in usposabljanjem na delovnem mestu, s katerim bo udeleženeц pridobil licenco kontrolorja zračnega prometa;
 - nadaljevalno usposabljanje, s katerim se podaljšuje veljavnost pooblastil v licenci;
 - usposabljanje inštruktorjev za usposabljanje na delovnem mestu, s katerim udeleženci pridobijo pooblastilo za inštruktorja;
 - usposabljanje izpraševalcev in/ali ocenjevalcev;
13. „izvajalec usposabljanja“ je organizacija, ki jo je za izvajanje ene ali več vrst usposabljanj certificiral ustrezeni nacionalni nadzorni organ;
14. „shema usposobljenosti v enoti“ je veljavna shema, ki predstavlja postopek, s katerim enote vzdržujejo usposobljenost imetnikov licenc;
15. „načrt usposabljanja v enoti“ pomeni odobren načrt, ki natančneje opredeljuje zahtevane procese in čas, po katerem se lahko postopki organizacijske enote izvajajo na lokalnem območju pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu.

Člen 3

Nacionalni nadzorni organi

- Države članice imenujejo ali ustanovijo organ ali organe nacionalnega nadzora za izvajanje nalog, ki jih tem organom nalaga ta direktiva.
- Nacionalni nadzorni organi so neodvisni od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in izvajalcev usposabljanja. To neodvisnost se doseže tako, da se ustrezno loči nadzorne organe od takih izvajalcev, vsaj na funkcionalni ravni. Države članice zagotovijo, da nacionalni nadzorni organi svoje naloge izvajajo nepristransko in pregledno.
- Države članice Komisijo uradno obvestijo o nazivih in naslovih nacionalnih nadzornih organov kot tudi o spremembah le-teh ter o ukrepih, sprejetih za zagotovitev skladnosti z odstavkom 2.

Člen 4

Načela licenciranja

1. Brez poseganja v člen 1(3) države članice zagotovijo, da storitve kontrole zračnega prometa v smislu člena 1(2) izvajajo le kontrolorji zračnega prometa z licencami, ki so v skladu s to direktivo.

2. Prosilci za licenco dokažejo, da so usposobljeni za delo kontrolorja zračnega prometa ali za učenca kontrolorja zračnega prometa. Ta dokazila, ki izkazujejo njihove sposobnosti, se nanašajo na znanje, izkušnje, spretnosti in jezikovna znanja.

3. Licenca je izključna last osebe, kateri je bila dodeljena in ki jo je podpisala.

4. V skladu s členom 14(1) je:

(a) licenco, rating ali pooblastilo mogoče začasno preklicati, če obstaja dvom o usposobljenosti kontrolorja zračnega prometa ali v primeru kršenja delovnih obveznosti;

(b) licenco mogoče razveljaviti v primeru hude malomarnosti ali zlorabe.

5. Licenca učenca kontrolorja zračnega prometa pooblašča imetnika za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu.

6. Licenca vključuje postavke iz Priloge I.

7. Če izdana licenca ni v angleškem jeziku, mora vsebovati angleški prevod postavk iz Priloge I.

8. Države članice zagotovijo, da so kontrolorji zračnega prometa zadostno usposobljeni glede varnosti, varovanja in obvladovanja kriznih situacij.

Člen 5

Pogoji za pridobitev licence

1. Licence za učenca kontrolorja zračnega prometa se dodelijo kandidatom, ki:

(a) so stari vsaj 18 let in imajo dokazilo o zaključeni vsaj srednješolski izobrazbi ali izobrazbi, s katero se lahko pišejo na univerzo ali enakovredno ustanovo.

Države članice lahko omogočijo nacionalnemu nadzornemu organu, da oceni izobrazbeno stopnjo prosilcev, ki ne izpolnjujejo tega pogoja izobrazbe. Če se na podlagi ocene izkaže, da ima kandidat izkušnje in izobrazbo, ki mu dajejo upravičene možnosti za uspešno usposabljanje za kontrolorja zračnega prometa, se to šteje za zadostno;

(b) so uspešno zaključili odobreno začetno usposabljanje, ustrezno ratingu in rating pooblastilu, če je ustrezno, kot je to določeno v delu A Priloge II;

(c) imajo veljavno zdravniško spričevalo; in

(d) so dokazali zadostno stopnjo jezikovnega znanja v skladu z zahtevami, navedenimi v Prilogi III.

Licenca vsebuje najmanj en rating in eno rating pooblastilo, če je to primerno.

2. Licence kontrolorja zračnega prometa se dodelijo kandidatom, ki:

(a) so stari vsaj 21 let. Vendar pa lahko države članice dovolijo nižjo starostno mejo v ustrezno utemeljenih primerih;

(b) so imetniki licence učenca in so zaključili odobren načrt usposabljanja v enoti ter uspešno opravili ustrezno preverjanje znanja ali ocenjevanje v skladu z zahtevami iz dela B Priloge II;

(c) imajo veljavno zdravniško spričevalo; in

(d) so dokazali zadostno stopnjo jezikovnega znanja v skladu z zahtevami iz Priloge III.

Licenca se potrdi na podlagi enega ali več ratingov in ustreznih rating pooblastil, pooblastil lokacije in jezikovnih pooblastil, za katera je bilo usposabljanje uspešno opravljeno.

3. Pooblastilo inštruktorja se dodeli imetnikom licence kontrolorja zračnega prometa, ki:

(a) so v neposrednem predhodnem obdobju najmanj enega leta ali daljšem obdobju, katerega trajanje določi nacionalni nadzorni organ, izvajali naloge služb zračnega prometa v skladu z ratingom in pooblastili, za katera se izvaja usposabljanje; in

- (b) so uspešno zaključili odobren tečaj za inštruktorja usposabljanja na delovnem mestu in pri tem na podlagi ustreznega preverjanja znanja dokazali zahtevano znanje in pedagoške sposobnosti.

Člen 6

Ratingi kontrolorjev zračnega prometa

Licence morajo vsebovati eden ali več naslednjih ratingov, ki opredeljujejo vrsto storitve, ki jo lahko imetnik licence lahko zagotavlja:

- (a) rating vizualnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADV) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za letališki promet na letališčih, ki nimajo objavljenih instrumentalnih priletnih in vzletnih postopkov;
- (b) rating instrumentalnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADI) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za letališki promet na letališčih, ki imajo objavljene instrumentalne priletne in vzletne postopke, ta licenca pa vsebuje najmanj enega od rating pooblastil, opisanih v členu 7(1);
- (c) rating proceduralnega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APP) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove v prihodu, odhodu ali preletu brez uporabe opreme za nadzor zračnega prometa;
- (d) rating nadzornega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APS) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove v prihodu, odhodu ali preletu z uporabo opreme za nadzor zračnega prometa, ta rating pa vsebuje vsaj enega od rating pooblastil, opisanih v členu 7(2);
- (e) rating proceduralnega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACP) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa zrakoplovom brez uporabe opreme za nadzor zračnega prometa;
- (f) rating nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACS) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove z uporabo opreme za nadzor zračnega prometa, in vsebuje vsaj eno od rating pooblastil, opisanih v členu 7(3).

Člen 7

Rating pooblastila

1. Rating instrumentalnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADI) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

- (a) pooblastilo stolpnega kontrolorja (TWR), ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje kontrole, kjer se letališka kontrola izvaja z ene delovne pozicije;
- (b) pooblastilo za kontrolo gibanja na tleh (GMC), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole gibanja na tleh;
- (c) pooblastilo za nadzor gibanja na tleh (GMS), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu za kontrolo gibanja na tleh in pooblastilu stolpnega kontrolorja, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole gibanja na tleh s pomočjo sistemov za nadzor gibanja na površini letališča;
- (d) pooblastilo za kontrolo v zraku (AIR), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole v zraku;
- (e) pooblastilo radar (RAD), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu za kontrolo v zraku in pooblastilu stolnega kontrolorja, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje letališke kontrole s pomočjo radarске opreme za nadzor.

2. Rating nadzornega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APS) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

- (a) pooblastilo radar (RAD), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve priletne kontrole z uporabo primarnega ali sekundarnega radarja;
- (b) pooblastilo precizni priletni radar (PAR), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje preciznih priletov kontroliranih s tal, z uporabo preciznega priletnega radarja, zrakoplovom v končnem priletu na vzletno-pristajalno stezo;
- (c) pooblastilo nadzorni priletni radar (SRA), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje nepreciznih priletov kontroliranih s tal, z uporabo opreme za nadzor, zrakoplovom v končnem priletu na vzletno-pristajalno stezo;

(d) pooblastilo avtomatski odvisni nadzor (ADS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve priletne kontrole z uporabo opreme za avtomatski odvisni nadzor;

(e) pooblastilo terminalnega kontrolorja zračnega prometa (TCL), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar ali avtomatski odvisni nadzor, ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa z uporabo katere koli opreme za nadzor zračnega prometa zrakoplovom, ki se nahajajo v določenem terminalnem območju in/ali sosednjih območjih.

3. Rating nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACS) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

(a) pooblastilo radar (RAD), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev območne kontrole z uporabo radarske opreme za nadzor zračnega prometa;

(b) pooblastilo za avtomatski odvisni nadzor (ADS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev območne kontrole z uporabo opreme za avtomatski odvisni nadzor;

(c) pooblastilo terminalnega kontrolorja (TCL), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar ali za avtomatski odvisni nadzor, ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa z uporabo katere koli opreme za nadzor zrakoplovom, ki se nahajajo v določenem terminalnem območju in/ali sosednjih območjih;

(d) pooblastilo za oceansko kontrolo (OCL), ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa zrakoplovom, ki se nahajajo na področju oceanske kontrole.

4. Brez poseganja v odstavke 1, 2 in 3 lahko države članice v izjemnih primerih, ki se pojavijo samo zaradi posebnih značilnosti zračnega prometa v zračnem prostoru, ki je v njihovi pristojnosti, oblikujejo tudi nacionalna pooblastila. Takšna pooblastila ne bodo vplivala na splošno svobodo gibanja kontrolorjev zračnega prometa.

Člen 8

Jezikovna pooblastila

1. Države članice zagotovijo, da lahko kontrolorji zračnega prometa dokažejo sposobnost govora in razumevanja

angleškega jezika na zadovoljivi ravni. Njihovo znanje se določi v skladu z ocenjevalno lestvico znanja jezika iz Priloge III.

2. Države članice lahko zahtevajo znanje lokalnega jezika, če ocenijo, da je to potrebno iz varnostnih razlogov.

3. Zahtevana stopnja za uporabo odstavkov 1 in 2 je stopnja 4 na lestvici za ocenjevanje znanja jezika iz Priloge III.

4. Ne glede na odstavke 3 lahko države članice za uporabo odstavkov 1 in/ali 2 zahtevajo stopnjo 5 na lestvici za ocenjevanje znanja jezika iz Priloge III, če operativne okoliščine določenega ratinga ali pooblastila narekujejo višjo stopnjo zaradi nujnih varnostnih razlogov. Ta zahteva je objektivno upravičena, nediskriminatorna, sorazmerna in pregledna.

5. Jezikovno znanje se izkazuje s spričevalom, izdanim na podlagi preglednega in objektivnega postopka presoje, ki ga priznava nacionalni nadzorni organ.

Člen 9

Pooblastila inštruktorja

Pooblastilo inštruktorja dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za izvajanje usposabljanja in nadzora na delovnih pozicijah za območja, ki jih pokriva veljaven rating.

Člen 10

Pooblastila lokacije

Pooblastila lokacije dokazujejo, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v posebnem sektorju, skupini sektorjev ali na delovnih pozicijah pod odgovornostjo enote služb zračnega prometa.

Države članice lahko določijo, če se jim to zdi potrebno zaradi varnostnih razlogov, da pravice iz pooblastila lokacije uporabljajo le imetniki licence pod določeno starostjo.

Člen 11

Pogoji za vzdrževanje ratingov in ohranjanje veljavnosti pooblastil

1. Pooblastila lokacije so veljavna za začetno obdobje 12 mesecev. Veljavnost tovrstnih pooblastil se podaljša za naslednjih 12 mesecev, če izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa dokaže, da:

(a) je kandidat v zadnjih 12 mesecih v okviru pravic iz licence opravil minimalno število ur, kot je navedeno v odobreni shemi usposobljenosti v enoti;

(b) je bila kandidatova usposobljenost ocenjena v skladu z delom C Priloge II; in

(c) ima kandidat veljavno zdravniško spričevalo.

Najmanjše število delovnih ur, v katerih se ne opravljajo inštruktorske naloge, ki so zahtevane za vzdrževanje veljavnosti pooblastila lokacije, se lahko inštruktorjem za usposabljanje na delovnem mestu zmanjša za čas, v katerem poučujejo kandidate na delovnih pozicijah, na katere se nanaša podaljšanje.

2. Po prenehanju veljavnosti pooblastila lokacije je za ponovno potrditev veljavnosti pooblastila potreben uspešno končan načrt usposabljanja v enoti.

3. Imetnik ratinga ali rating pooblastila, ki v obdobju štirih zaporednih let ni opravljal storitev kontrole zračnega prometa, povezanih z omenjenim ratingom ali rating pooblastilom, lahko začne usposabljanje v enoti za rating ali rating pooblastilo, potem ko je bilo primerno ocenjeno, ali še nadalje izpolnjuje pogoje za omenjeni rating ali rating pooblastilo, in potem ko je izpolnil kakršne koli zahteve po usposabljanju, ki izhajajo iz takšne ocene.

4. Jezikovna usposobljenost kandidata se formalno ocenjuje v rednih časovnih presledkih, razen pri kandidatih, ki so dokazali, da je njihovo znanje jezika na stopnji 6.

Ti časovni presledki ne smejo biti daljši od 3 let za kandidate, ki dokazujejo znanje jezika na stopnji 4, in ne daljši od 6 let za kandidate, ki dokazujejo znanje jezika na stopnji 5.

5. Pooblastilo inštruktorja je veljavno za obdobje 36 mesecev, ki se lahko podaljša.

Člen 12

Zdravniška spričevala

1. Zdravniška spričevala izda pristojna zdravstvena služba nacionalnega nadzornega organa ali zdravniki, ki jih za to pooblasti nacionalni nadzorni organ.

2. Izdajanje zdravniških spričeval je skladno z določbami iz Priloge I Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu in zahtevami za zdravniška spričevala evropskega razreda 3 kontrolorjev zračnega prometa, ki jih je določil Eurocontrol.

3. Zdravniško spričevalo je veljavno od dneva zdravniškega pregleda, in sicer 24 mesecev do starosti 40 let ter 12 mesecev nad to starostjo. Zdravniško spričevalo se lahko kadar koli prekliče, če to zahteva zdravstveno stanje imetnika.

4. Države članice zagotovijo, da se uvedejo učinkoviti postopki za pregled ali pritožbeni postopki, pri katerih naj ustrezno sodelujejo neodvisni zdravstveni svetovalci.

5. Države članice zagotovijo, da se uvedejo postopki za ravnanje v primeru poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bodo omogočili imetnikom licence, da svoje delodajalce obvestijo o ugotavljanju poslabšanja zdravstvenega stanja ali vpliva kakršnih koli psihoaktivnih snovi ali zdravil, zaradi česar bi lahko bili nezmožni varno in pravilno opravljati naloge v okviru licence.

Člen 13

Certifikacija izvajalcev usposabljanja

1. Zagotavljanje usposabljanja kontrolorjev zračnega prometa, vključno s tem povezanim postopkom ocenjevanja, je predmet certifikacije s strani nacionalnega nadzornega organa.

2. Zahteve za certifikacijo so povezane s strokovno in operativno usposobljenostjo ter primernostjo za organizacijo usposabljanja, kakor je določeno v točki 1 Priloge IV.

3. Prošnje za certifikacijo se predložijo nacionalnim nadzornim organom države članice, v kateri se nahaja glavni kraj delovanja kandidata in, če obstaja, sedež podjetja tega kandidata.

Nacionalni nadzorni organi izdajo certifikat, če izvajalec usposabljanja, ki vloži prošnjo, izpolnjuje zahteve, navedene v točki 1 Priloge IV.

Certifikati se lahko izdajo za vsako vrsto usposabljanja ali v kombinaciji z drugimi storitvami navigacijskih služb zračnega prometa, pri čemer se določena storitev zračne plovbe in določeno usposabljanje certificirata kot sklop storitev.

4. V certifikatih so navedeni podatki iz točke 2 Priloge IV.

5. Nacionalni nadzorni organi spremljajo skladnost z zahtevami in pogoji, navedenimi v certifikatu. Če nacionalni nadzorni organ ugotovi, da imetnik certifikata teh zahtev ali pogojev ne izpolnjuje več, ustrezno ukrepa, kar lahko vključuje tudi odvzem certifikata.

6. Država članica priznava vse certifikate, izdane v drugi državi članici.

Člen 14

Zagotavljanje skladnosti s standardi usposobljenosti

1. Da bi države članice omogočile raven usposobljenosti, ki je za kontrolorje zračnega prometa nujno potrebna pri opravljanju dela v skladu z visokimi varnostnimi standardi, zagotovijo, da nacionalni nadzorni organi spremljajo in nadzirajo usposabljanje kontrolorjev.

Njihove naloge so med drugim:

- (a) izdajanje in preklic licenc, ratingov in pooblastil, za katere je bilo opravljeno ustrezno usposabljanje in ocenjevanje v pristojnosti nacionalnega nadzornega organa;
- (b) vzdrževanje in začasen odvzem ratingov in pooblastil ter s tem pravic, ki izhajajo iz njih in se uporabljajo v okviru pristojnosti nacionalnih nadzornih organov;
- (c) certificiranje izvajalcev usposabljanja;
- (d) odobritev tečajev usposabljanja, načrtov usposabljanja v enoti in shem usposobljenosti v enoti;
- (e) potrditev izpraševalcev ali ocenjevalcev usposobljenosti;
- (f) spremljanje in pregled sistemov usposabljanja;
- (g) vzpostavitev ustreznih pritožbenih mehanizmov in mehanizmov za obveščanje.

2. Nacionalni nadzorni organi priskrbijo ustrezne informacije in vzajemno pomoč nacionalnim nadzornim organom drugih držav članic, da se s tem zagotovi učinkovita uporaba te direktive, zlasti v primerih, ki se nanašajo na svobodo gibanja kontrolorjev zračnega prometa znotraj Skupnosti.

3. Nacionalni nadzorni organi zagotovijo vzdrževanje podatkovne baze, kjer se hranijo podatki o usposobljenosti vseh imetnikov licenc v njihovi pristojnosti in veljavnosti pooblastil teh imetnikov. V ta namen hranijo operativne enote izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa podatke o učinkovitih urah, opravljenih v sektorju, skupini sektorjev ali na delovnih pozicijah za vsakega imetnika licence, ki dela v enoti, in te podatke na zahtevo predložijo nacionalnim nadzornim organom.

4. Nacionalni nadzorni organ potrdi imetnike licenc, ki so pooblašteni za izvajanje nalog izpraševalcev ali ocenjevalcev usposobljenosti za usposabljanje v enoti in nadaljevalno usposabljanje. Potrditev je veljavna za obdobje 3 let, ki se lahko podaljša.

5. Nacionalni nadzorni organi redno preverjajo izvajalce usposabljanja in s tem zagotavljajo dejansko usklajenost s standardi, določenimi v tej direktivi.

Poleg rednega preverjanja pa lahko nacionalni nadzorni organi izvajajo preglede na kraju samem ter tako preverjajo dejansko izvajanje te direktive in skladnost z v njej določenimi standardi.

6. Nacionalni nadzorni organi se lahko odločijo, da pristojnost za polno ali delno izvajanje nalog preverjanja in pregledov iz odstavka 5 tega člena prenesejo na priznane organizacije v skladu s členom 3 Uredbe (ES) št. 550/2004.

7. Države članice predložijo Komisiji poročilo o uporabi te direktive do 17. maja 2011 in nato v triletnih časovnih presledkih.

Člen 15

Vzajemno priznavanje licenc kontrolorjev zračnega prometa

1. Ob upoštevanju člena 8 vsaka država članica priznava licence in z njimi povezane ratinge, ratinge pooblastila in jezikovna pooblastila, ki so jih izdali nacionalni nadzorni organi druge države članice v skladu z določbami te direktive, kot tudi spremna zdravniška spričevala. Vendar pa se država članica lahko odloči, da prizna le licence imetnikov, ki so dosegli najnižjo starostno omejitev 21 let, kakor je predvideno v členu 5(2)(a).

2. Če imetnik licence uporablja pravice iz licence v državi članici, ki te licence ni izdala, ima imetnik licence pravico, da jo zamenja za licenco, izdano v državi članici, kjer uporablja pravice, ne da bi bili za to naloženi dodatni pogoji.

3. Da lahko nacionalni nadzorni organi kandidatu odobrijo pooblastilo lokacije, za katerega je vložil prošnjo, kandidat izpolni določene pogoje, povezane s tem pooblastilom, in sicer z navedbo enote, sektorja ali delovne pozicije. Izvajalec usposabljanja upošteva pri pripravi načrta usposabljanja v enoti pridobljena znanja in izkušnje kandidata.

4. Nacionalni nadzorni organi odobrijo in podajo utemeljen sklep o načrtu usposabljanja v enoti, ki vsebuje predlagano usposabljanje za kandidata, in sicer najkasneje v šestih tednih po predložitvi dokazil, ne glede na odloge zaradi kakršnih koli pritožb. Pri sprejemanju sklepov nacionalni nadzorni organi zagotovijo spoštovanje načel nediskriminatornosti in sorazmernosti.

Člen 16

Prilagoditev tehničnemu ali znanstvenemu napredku

Komisija lahko glede na tehnični ali znanstveni napredek in v skladu s postopkom iz člena 17(2) sprejme spremembe ratingov iz člena 6, rating pooblastil iz člena 7, določb o zdravstvenih spričevalih iz člena 12(3) in prilog.

Člen 17

Odbor

1. Komisiji pomaga Odbor enotnega neba, ustanovljen s členom 5 Uredbe (ES) št. 549/2004.

2. Ob sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določbe člena 8 Sklepa.

Rok iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES je en mesec.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 18

Kazni

Države članice določijo pravila glede kazni, ki se uporabljajo v primeru kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za izvrševanje teh kazni. Predpisane kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice uradno obvestijo Komisijo o teh določbah do 17. maja 2008 in jo nemudoma uradno obvestijo o morebitnih naknadnih spremembah, ki vplivajo na te določbe.

Člen 19

Prehodna ureditev

Člen 5(2)(a) in (b) se ne uporablja za imetnike licenc kontrolorja zračnega prometa, ki so jih države članice izdale pred 17. majem 2008.

Člen 20

Prenos

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 17. maja 2008, razen člena 8, za katerega je rok prenosa 17. maj 2010. Komisiji nemudoma posredujejo besedila teh določb.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 21

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 22

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 5. aprila 2006

Za Evropski parlament

Predsednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Svet

Predsednik

H. WINKLER

PRILOGA I

SPECIFIKACIJE ZA LICENCE

Licence, ki jih v skladu s to direktivo izda država članica, morajo ustrezati naslednjim specifikacijam:

1. Podatki

1.1 Na licenci morajo biti navedeni naslednji podatki, zvezdica pa označuje tiste elemente, ki morajo biti prevedeni v angleščino:

- (a) *Ime države ali organa, ki izdaja licenco (v polkrepkem tisku);
- (b) *Naziv licence (v krepkem tisku);
- (c) Serijska številka licence, izražena z arabskimi številkami, ki jo dodeli organ, ki izdaja licenco;
- (d) Polno ime imetnika (v latinici, tudi če se pisava nacionalnega jezika razlikuje od latinice);
- (e) Datum rojstva;
- (f) Državljanstvo imetnika;
- (g) Podpis imetnika;
- (h) *Potrditev veljavnosti in pooblastila imetnika za izvajanje posebnih nalog, povezanih z licenco, ob navedbi:
 - (i) ratingov, rating pooblastil, jezikovnih pooblastil, pooblastil inštruktorja in pooblastil lokacije;
 - (ii) datumov njihove prve izdaje;
 - (iii) datumov njihovega prenehanja veljavnosti;
- (i) Podpis uradnika, ki izdaja licenco, in datum te izdaje;
- (j) Pečat ali žig organa, ki izdaja licenco.

1.2 Licenco mora spremljati veljavno zdravniško spričevalo.

2. Material

Uporablja se papir najboljše kvalitete ali drug primeren material, elementi iz točke 1 pa morajo biti na njem jasno vidni.

3. Barva

3.1 Kadar država članica uporablja isti barvni material za vse letalske licence, ki jih izdaja, je ta barva bela.

3.2 Kadar imajo letalske licence, ki jih izdaja država članica, prepoznavno barvno oznako, je barva licence kontrolorja zračnega prometa rumena.

PRILOGA II

ZAHTEVE ZA USPOSABLJANJE

DEL A

Zahteve za začetno usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa

Začetno usposabljanje bo zagotavljalo usposobljenost učencev, ki ustreza vsaj ciljem za temeljno usposabljanje in usposabljanje za rating, kot je navedeno v Eurocontrolovih „Smernicah za skupne temeljne vsebine začetnega usposabljanja za kontrolorje zračnega prometa“, izdaja z dne 10.12.2004, da lahko kontrolorji zračnega prometa varno, hitro in učinkovito vodijo zračni promet.

Začetno usposabljanje bo obsegalo naslednje predmete: letalsko zakonodajo, upravljanje zračnega prometa, vključno s postopki civilno-vojaškega sodelovanja, meteorologijo, navigacijo, zrakoplove in osnove letenja, vključno s sporazumevanjem med kontrolorjem zračnega prometa in pilotom, človeške dejavnike, opremo in sisteme, profesionalno okolje, varnost in varnostno kulturo, sisteme za upravljanje varnosti, nenavadne/težavne situacije, izpade sistemov in znanje jezika, vključno z radio-telefonsko frazeologijo.

Predmeti se bodo poučevali tako, da pripravijo kandidate na različne vrste služb zračnega prometa s poudarkom na varnostnih vidikih. Začetno usposabljanje bo sestavljeno iz teoretičnih in praktičnih tečajev, vključno z usposabljanjem na simulatorju, njihovo trajanje pa bo določeno v odobrenih načrtih začetnega usposabljanja. Kandidat se smatra usposobljen za obvladovanje kompleksnih in napetih prometnih situacij na osnovi pridobljenih znanj in spretnosti ter lahko preide na usposabljanje v enoti. Sposobnost kandidata po začetnem usposabljanju se bo ovrednotila s primernimi načini preverjanja znanja ali sistemom nenehnega ocenjevanja.

DEL B

Zahteve za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa v enotah

Načrti usposabljanja v enotah bodo natančneje opredelili procese in čas, potrebne za uporabo postopkov enote na lokalnem območju pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu. V odobrenem načrtu bodo morali biti navedeni vsi elementi sistema vrednotenja sposobnosti, vključno z razporeditvijo dela, ocenjevanjem napredka in izpiti ter postopki uradnega obveščanja nacionalnega nadzornega organa. Usposabljanje v enoti lahko vsebuje nekatere elemente začetnega usposabljanja, značilne za nacionalne razmere.

Trajanje usposabljanja v enoti bo določeno v načrtu usposabljanja v enoti. Zahtevane sposobnosti bodo s pomočjo primernega načina preverjanja znanja ali sistema nenehnega ocenjevanja vrednotili pristojni izpraševalci ali ocenjevalci, ki morajo biti pri svoji presoji nepristranski in objektivni. Nacionalni nadzorni organi pa bodo morali v ta namen določiti mehanizme za pritožbe, da bi se zagotovila poštena obravnava kandidatov.

DEL C

Zahteve za nadaljevalno usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa

Veljavnost rating pooblastil in pooblastil lokacije, navedenih v licenci kontrolorja zračnega prometa, se bo vzdrževala z izvajanjem odobrenega nadaljevalnega usposabljanja, ki ga sestavljajo usposabljanje za ohranjanje usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa, obnoveni tečaji, usposabljanje za ravnanje v nujnih primerih in, kjer je to primerno, jezikovno usposabljanje.

Nadaljevalno usposabljanje bodo sestavljali teoretični in praktični tečaji, vključno pa bo tudi usposabljanje na simulatorju. V ta namen bo izvajalec usposabljanja oblikoval shemo usposobljenosti v enoti, ki natančno opredeli procese, kadre in čas, potrebne, da lahko izvajalec uspešno izvede nadaljevalno usposabljanje in za dokaz usposobljenosti. Te sheme se bodo pregledale in odobrile vsaj vsaka tri leta. Trajanje nadaljevalnega usposabljanja bo odvisno od funkcionalnih potreb kontrolorjev zračnega prometa, zaposlenih v enoti, zlasti od sprememb ali načrtovanih sprememb postopkov ali opreme ali od splošnih varnostnih zahtev. Usposobljenost vsakega kontrolorja zračnega prometa se bo ocenjevala vsaj vsake tri leta. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa bo zagotovil uporabo mehanizmov, ki zagotavljajo pravično obravnavo imetnikov licence, kadar ni možno podaljšati veljavnosti njihovih pooblastil.

PRILOGA III

ZAHTEVE ZA ZNANJE JEZIKOV

Zahteve za znanje jezikov, določene v členu 8, se uporabljajo tako za rabo frazeologije kot tudi v pogovornem jeziku. Da bi izpolnili zahteve za znanje jezikov, se bo kandidat za licenco ali imetnik licence ustrezno ocenil, dokazati pa bo moral znanje jezika vsaj na uporabniški stopnji (stopnja 4) lestvice za ocenjevanje znanja jezika, ki je opisana v tej prilogi.

Kandidat z ustreznim znanjem jezika mora biti sposoben:

- (a) se učinkovito sporazumevati v glasovnih (telefon/radijska postaja) situacijah in situacijah iz-oči-v-oči;
- (b) o skupnih, konkretnih in z delom povezanih temah se sporazumevati pravilno in jasno;
- (c) uporabljati primerne načine sporazumevanja za izmenjavo sporočil in prepoznati ter razrešiti nesporazume (npr. preveriti, potrditi in razjasniti informacije) v splošnem kontekstu ali v povezavi z delom;
- (d) uspešno in relativno enostavno reševati jezikovne izzive, ki jih prinašajo zapleti ali nepričakovani obrati dogodkov, ki se pojavijo med rutinskim delom ali med sporazumevanjem, s katerim so v normalnih razmerah seznanjeni; in
- (e) uporabljati narečje ali naglas, ki sta razumljiva letalski skupnosti.

Lestvica za ocenjevanje znanja jezika: strokovne, napredne in uporabniške stopnje.

Stopnja	Izgovorjava Narečje in/ali naglas, razumljiv letalski skupnosti	Struktura Primerne slovnične strukture in stavčni vzorci so določeni s funkcijami jezika glede na nalogo	Besedišče	Govorne spretnosti	Razumevanje	Uporaba
Strokovna 6	Izgovorjava, naglas, ritem in intonacija, kljub morebitnemu vplivu prvega jezika ali regionalnih različic, skoraj nikoli ne vplivajo na razumevanje.	Tako osnovne kot kompleksne slovnične strukture in stavčni vzorci so dosledno dobro nadzorovani.	Obseg besedišča in pravilnost uporabe zadoščata za učinkovito sporazumevanje o različnih poznanih ali nepoznanih temah. Besedišče idiomatično, nian- sino in prilagojeno jezikovnemu registru.	Je sposoben daljšega govora na naraven, lahkoten način. Uporablja različne načine govora za stilistični učinek, npr. za poudarjanje bistva. Sponatano uporablja primerne govorne zaznamke in veznike.	Razumevanje je dosledno pravilno v skoraj vseh zvezah in vključuje razumevanje jezikovnih in kulturnih razlik.	Z lahkoto sodeluje v skoraj vseh situacijah. Je dojemljiv za verbalna in neverbalna znamenja in se nanje primerno odziva.
Napredna 5	Izgovorjava, naglas, ritem in intonacija, kljub vplivu prvega jezika ali regionalnih različic, le redko vplivajo na razumevanje.	Osnovne slovnične strukture in stavčni vzorci so dosledno dobro nadzorovani. Prizadeva si za uporabo kompleksnih struktur, vendar z napakami, ki včasih ovirajo pomen.	Obseg besedišča in natančnost zadoščata za učinkovito sporazumevanje o splošnih in konkretnih temah ter povezanih z delom. Dosedno in uspešno parafrazira. Besedni zaklad je včasih idiomatičen.	Relativno enostavno dlje časa govori o poznanih temah, vendar pa govora ne spreminja s stilističnim namenom. Lahko uporablja primerne govorne zaznamke in veznike.	Razumevanje splošnih in konkretnih tem ter tem, povezanih z delom, je natančno in v večini natančno, ko se govorec sooči z jezikovnim ali situacijskim zapletom ali nepričakovanim obratom dogodkov. Sposoben je razumevanja vrste jezikovnih variacij (narečje in/ali naglas) ali registrov.	Odgovori so takojšnji, primerni in informativni. Učinkovito obvladuje situacijo govorec/poslušalec.
Uporabniška 4	Na izgovorjavo, naglas, ritem in intonacijo vpliva prvi jezik ali regionalne različice, vendar pa to le včasih vpliva na razumevanje.	Osnovne slovnične strukture in stavčne vzorce uporablja kreativno, ponavadi so dobro nadzorovani. Napake se lahko pojavi, posebno v nenavadnih in nepričakovanih okoliščinah, vendar le redko vplivajo na pomen.	Obseg besedišča in pravilnost uporabe ponavadi za učinkovito sporazumevanje o splošnih in konkretnih temah ter povezanih z delom. Pogosto lahko uspešno parafrazira, kadar nima dovolj besedišča v nenavadnih in nepričakovanih situacijah.	S primerim tempom lahko nepretgoma govori. Ob prehodu z naučenega govora ali formuliranega govora na spontano komuniciranje pride včasih do preklonitev, vendar pa to ne preprečuje učinkovitega sporazumevanja. Uporablja omejen obseg govornih zaznamkov in veznikov. Polnila niso moteča.	Razumevanje je, kadar gre za splošne, konkretno teme in teme, povezane z delom, v večini pravilno, če so naglas ali variacije, ki se uporabljajo, dovolj razumljive za mednarodne uporabnike. Ko se govorec sooči z jezikovno ali situacijsko težavo, ali pa z nepričakovanim obratom dogodkov, je njegovo razumevanje lahko počasnejše ali pa zahteva dodatna pojasnila.	Odgovori so ponavadi takojšnji, primerni in informativni. Pričenja in obramba pogovor tudi, kadar se sooči z nepričakovanim obratom dogodkov. Ustrezno se sooča z očitnimi nesporazumi tako, da preveri, potrdi ali razjasni.

PRILOGA IV

**ZAHTEVE IN POGOJI, KI JIH JE TREBA PRILOŽITI CERTIFIKATOM, DODELJENIM IZVAJALCEM
USPOSABLJANJA**

1. Z izpolnitvijo zahtev iz člena 13 se mora dokazati, da imajo izvajalci usposabljanja ustrezno osebje in opremo ter da delujejo v primernem okolju za zagotavljanje potrebnega usposabljanja za pridobitev ali ohranitev licenc učenca kontrolorja zračnega prometa in licenc kontrolorja zračnega prometa. Izvajalci usposabljanja morajo zlasti:
 - (a) imeti učinkovito vodstveno strukturo in dovolj osebja z ustreznimi kvalifikacijami in izkušnjami, da omogočijo usposabljanje v skladu s standardi iz te direktive;
 - (b) imeti razpoložljive in potrebne prostore, opremo in namestitve, primerne za vrsto ponujenega usposabljanja;
 - (c) zagotoviti metodologijo za oblikovanje podrobnosti vsebine, organizacije in trajanja tečajev usposabljanja, načrtov usposabljanja v enoti in shem usposobljenosti v enoti; to bo vključevalo tudi potek preverjanja znanja in ocenjevanja. Kvalifikacije izpraševalcev morajo biti pri preverjanju znanja v okviru začetnega usposabljanja, vključno z usposabljanjem na simulatorju, podrobno navedene;
 - (d) predložiti dokaz o primernem sistemu vodenja kakovosti za spremljanje tako skladnosti s sistemi in postopki, ki zagotavljajo, da storitve zagotovljenega usposabljanja odgovarjajo standardom iz te direktive kot tudi primernosti teh sistemov in postopkov;
 - (e) dokazati, da so na voljo zadostna sredstva za izvajanje usposabljanja v skladu s standardi iz te direktive in da imajo dejavnosti zadostno zavarovalno kritje v skladu z naravo zagotovljenega usposabljanja.
 2. V certifikatih je treba navesti:
 - (a) nacionalni nadzorni organ, ki izdaja certifikat;
 - (b) kandidata (ime in naslov);
 - (c) vrsto storitev, ki je certificirana;
 - (d) potrdilo, da kandidat izpolnjuje zahteve iz točke 1;
 - (e) datum izdaje in trajanje veljavnosti certifikata.
-

DIREKTIVA 2006/25/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA in Sveta**z dne 5. aprila 2006****o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah v zvezi z izpostavljenostjo delavcev tveganjem, ki nastanejo zaradi fizikalnih dejavnikov (umetnih optičnih sevanj) (19. posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 137(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾, predloženega po posvetovanju s Svetovalnim odborom za varnost in zdravje pri delu,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾, glede na skupno besedilo, ki ga je odobril Spravni odbor dne 31. januarja 2006,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) V skladu s Pogodbo lahko Svet z direktivami sprejme minimalne zahteve za spodbujanje izboljšav, zlasti delovnega okolja, ki zagotovijo višjo raven zaščite varnosti in zdravja delavcev. Take direktive ne smejo nalagati upravnih, finančnih in zakonskih omejitev, ki bi ovirale ustanavljanje ter razvoj malih in srednje velikih podjetij (MSP).

⁽¹⁾ UL C 77, 18.3.1993, str. 12, in UL C 230, 19.8.1994, str. 3.

⁽²⁾ UL C 249, 13.9.1993, str. 28.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 20. aprila 1994 (UL C 128, 9.5.1994, str. 146), potrjeno dne 16. septembra 1999 (UL C 54, 25.2.2000, str. 75), Skupno stališče Sveta z dne 18. aprila 2005 (UL C 172 E, 12.7.2005, str. 26) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 16. novembra 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. februarja 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Sklepe Sveta z dne 23. februarja 2006.

(2) Sporočilo Komisije o programu ukrepanja v zvezi z izvajanjem Listine Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev predvideva uvedbo minimalnih zahtev za varnost in zdravje v zvezi z izpostavljenostjo delavcev tveganjem, ki jih povzročajo fizikalni dejavniki. Septembra 1990 je Evropski parlament sprejel resolucijo o tem programu ukrepanja ⁽⁴⁾ in pozval zlasti Komisijo, naj pripravi posebno direktivo o tveganjih, ki jih povzročajo hrup in vibracije ter vsi drugi fizikalni dejavniki na delovnem mestu.

(3) Kot prvi korak sta Evropski parlament in Svet sprejela Direktivo 2002/44/ES z dne 25. junija 2002 o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah glede izpostavljenosti delavcev tveganjem, ki nastanejo zaradi fizikalnih dejavnikov (vibracij) (16. posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) ⁽⁵⁾. Nato sta Evropski parlament in Svet 6. februarja 2003 sprejela Direktivo 2003/10/ES o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah v zvezi z izpostavljenostjo delavcev tveganjem, ki nastanejo zaradi fizikalnih dejavnikov (hrup) (17. posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) ⁽⁶⁾. Potem sta 29. aprila 2004 Evropski parlament in Svet sprejela Direktivo 2004/40/ES o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah v zvezi z izpostavljenostjo delavcev tveganjem, ki nastajajo zaradi fizikalnih dejavnikov (elektromagnetnih sevanj) (18. posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) ⁽⁷⁾.

(4) Sedaj se ocenjuje, da je treba uvesti ukrepe za varovanje delavcev pred tveganji, povezanimi z optičnimi sevanji, zaradi njihovih vplivov na zdravje in varnost delavcev, zlasti zaradi njihove škodljivosti za oči in kožo. Ti ukrepi so namenjeni zagotavljanju varnosti in zdravja vsakega posameznega delavca in hkrati ustvarjanju minimalne podlage varovanja za vse delavce Skupnosti, da bi se izognili možnim izkrivljanjem konkurence.

(5) Eden izmed ciljev te direktive je pravočasno ugotavljanje negativnih vplivov na zdravje, nastalih zaradi izpostavljenosti optičnemu sevanju.

⁽⁴⁾ UL C 260, 15.10.1990, str. 167.

⁽⁵⁾ UL L 177, 6.7.2002, str. 13.

⁽⁶⁾ UL L 42, 15.2.2003, str. 38.

⁽⁷⁾ UL L 159, 30.4.2004, str. 1.

- (6) Ta direktiva določa minimalne zahteve in tako omogoča državam članicam, da obdržijo ali sprejmejo strožje določbe za varstvo delavcev, predvsem nižje mejne vrednosti izpostavljenosti. Izvajanje te direktive ne sme opravičevati nikakršnega poslabšanja razmer, ki že prevladujejo v posamezni državi članici.
- (7) Sistem varovanja pred nevarnostmi optičnih sevanj se mora omejiti na splošno opredelitev ciljev, ki jih je treba doseči, načel, ki jih je treba upoštevati, in osnovnih vrednosti, ki jih je treba uporabljati, s čimer se državam članicam omogoči, da minimalne zahteve uporabljajo na enakovreden način.
- (8) Raven izpostavljenosti optičnim sevanjem se lahko učinkoviteje zniža z vključitvijo preventivnih ukrepov v načrtovanje delovnih postaj ter z izbiro delovne opreme, postopkov in metod, z namenom prednostnega zmanjšanja tveganj pri viru. Določbe v zvezi z delovno opremo in metodami tako prispevajo k varovanju zadevnih delavcev. V skladu s splošnimi načeli preprečevanja iz člena 6(2) Direktive Sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav varnosti in zdravja delavcev pri delu ⁽¹⁾ imajo kolektivni varnostni ukrepi prednost pred ukrepi za zaščito posameznika.
- (9) Delodajalci morajo v skladu s tehničnim napredkom in znanstvenimi dognanji v zvezi s tveganji, ki se nanašajo na izpostavljenost optičnim sevanjem, izvesti prilagoditve za izboljšanje varnosti in varovanja zdravja delavcev.
- (10) Ker je ta direktiva posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS, se navedena direktiva uporablja za izpostavljenost delavcev optičnim sevanjem in ne vpliva na strožje in/ali posebne določbe, ki jih vsebuje ta direktiva.
- (11) Ta direktiva predstavlja praktičen korak k oblikovanju socialne razsežnosti notranjega trga.
- (12) Z dopolnilnim pristopom, ki spodbuja načelo boljšega pravnega urejanja in zagotavlja višjo raven varstva, je mogoče doseči, da izdelki proizvajalcev virov optičnega sevanja in z njimi povezana oprema ustrezajo usklajenim standardom za zdravstveno varstvo in varnost uporabnikov pred tveganji, ki so del teh izdelkov; tako ni potrebno, da bi delodajalci ponavljali meritve ali izračune, ki jih je proizvajalec že izvedel za določitev

skladnosti z osnovnimi varnostnimi zahtevami za to opremo, kakor so določene v veljavnih direktivah Skupnosti, ob upoštevanju pravilnega in rednega vzdrževanja opreme.

- (13) Ukrepi, potrebni za izvajanje te direktive, se morajo sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽²⁾.
- (14) Spoštovanje mejnih vrednosti izpostavljenosti mora zagotoviti visoko raven varovanja glede vplivov na zdravje, ki so lahko posledica izpostavljenosti optičnim sevanjem.
- (15) Komisija pripravi praktične smernice, ki bodo v pomoč delodajalcem, še zlasti upravljavcem majhnih in srednje velikih podjetij (MSP), da bi bolje razumeli tehnične določbe te direktive. Komisija si prizadeva dokončati omenjene smernice, kakor hitro bo mogoče, da bi državam članicam olajšala sprejetje potrebnih ukrepov za izvajanje te direktive.
- (16) V skladu z odstavkom 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje ⁽³⁾ se države članice spodbuja, da za svoje potrebe in za potrebe Skupnosti izdelajo in objavijo lastne tabele, ki naj, kolikor je mogoče, natančno prikažejo primerjavo med to direktivo in ukrepi za njen prenos –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

ODDELEK I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Cilj in področje uporabe

1. Ta direktiva, ki je 19. posebna direktiva v smislu člena 16 (1) Direktive 89/391/EGS, določa minimalne zahteve za varovanje delavcev pred tveganji za njihovo varnost in zdravje, ki izhajajo ali bi lahko izhajala iz izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem med njihovim delom.
2. Ta direktiva se nanaša na tveganje za varnost in zdravje delavcev zaradi škodljivih vplivov na oči in kožo, ki so posledica izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem.

⁽¹⁾ UL L 183, 29.6.1989, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽³⁾ UL C 321, 31.12.2003, str. 1.

3. Direktiva 89/391/EGS se v celoti uporablja za celotno področje iz odstavka 1 brez poseganja v strožje in/ali podrobnejše določbe iz te direktive.

Člen 2

Opredelitve pojmov

Za namene te direktive se uporabljajo naslednje definicije:

- (a) optično sevanje: vsako elektromagnetno sevanje z valovnimi dolžinami med 100 nm in 1 mm. Spekter optičnega sevanja je razdeljen na ultravijolično, vidno in infrardeče sevanje:
- (i) ultravijolično sevanje: optično sevanje z valovnimi dolžinami med 100 nm in 400 nm. Ultravijolično območje se deli na UVA (315-400 nm), UVB (280-315 nm) in UVC (100-280 nm);
- (ii) vidno sevanje: optično sevanje z valovnimi dolžinami med 380 nm in 780 nm;
- (iii) infrardeče sevanje: optično sevanje z valovnimi dolžinami med 780 nm in 1 mm. Infrardeče območje se deli na IRA (780-1 400 nm), IRB (1 400-3 000 nm) in IRC (3 000 nm-1 mm);
- (b) laser (ojačevanje svetlobe s stimuliranim sevanjem): vsako sredstvo, ki lahko proizvaja ali ojači elektromagnetno sevanje v območju valovnih dolžin optičnega sevanja, predvsem s postopkom nadzorovanega stimuliranega sevanja;
- (c) lasersko sevanje: optično sevanje laserja;
- (d) nekoherentno sevanje: vsako optično sevanje, ki ni lasersko;
- (e) mejne vrednosti izpostavljenosti: mejne vrednosti izpostavljenosti optičnim sevanjem temeljijo neposredno na ugotovljenih vplivih sevanj na zdravje in bioloških presojah. Upoštevanje teh mejnih vrednosti bo zagotovilo, da bodo delavci, izpostavljeni umetnim virom optičnih sevanj, zavarovani pred vsemi znanimi škodljivimi vplivi za zdravje;
- (f) obsevanost, iradianca (E) ali gostota pretoka moči: sevajoči tokovni vpad, ki vpada na enoto površine, izražen v vatih na kvadratni meter ($W m^{-2}$);

- (g) izpostavljenost sevanju (H): časovni integral obsevanosti, izražen v džulih na kvadratni meter ($J m^{-2}$);
- (h) energijska sevnost, radianca (L): sevalni tok ali izstopna moč na prostorski kot na enoto površine, izražen v vatih na kvadratni meter na steradian ($W m^{-2} sr^{-1}$);
- (i) raven: součinkovanje obsevanosti, izpostavljenosti sevanju in energijski sevnosti, ki jim je delavec izpostavljen.

Člen 3

Mejne vrednosti izpostavljenosti

- Mejne vrednosti izpostavljenosti za nekoherentno sevanje, ki ga ne oddajajo naravni viri optičnih sevanj, so navedene v Prilogi I.
- Mejne vrednosti izpostavljenosti za laserska sevanja so navedene v Prilogi II.

ODDELEK II

OBVEZNOSTI DELODAJALCEV

Člen 4

Ugotavljanje izpostavljenosti in ocena tveganj

- V primeru izpostavljenosti delavcev umetnim virom optičnih sevanj delodajalec pri izpolnjevanju obveznosti iz členov 6(3) in 9(1) Direktive 89/391/EGS oceni in po potrebi izmeri in/ali izračuna ravni izpostavljenosti optičnemu sevanju, ki so mu bili delavci izpostavljeni, tako da se lahko določijo in izvedejo potrebni ukrepi za omejitev izpostavljenosti na sprejemljive vrednosti. Uporabljena metodologija ocenjevanja, meritve in/ali izračuni morajo biti v skladu s standardi Mednarodne elektrotehniške komisije (IEC) za lasersko sevanje, za nekoherentna sevanja pa v skladu s priporočili Mednarodne komisije za osvetlitev (CIE) in Evropskega odbora za standardizacijo (CEN). V primerih izpostavljenosti, ki jih ne obravnavajo ti standardi in priporočila, in dokler ne bodo dostopni ustrezni EU standardi in priporočila, morajo biti ocena, meritev in/ali izračuni izvedeni na osnovi dostopnih nacionalnih ali mednarodnih znanstveno utemeljenih smernic. V obeh primerih izpostavljenosti se lahko pri oceni upoštevajo podatki, ki jih je zagotovil proizvajalec opreme, če so ti zajeti v ustreznih direktivah Skupnosti.

2. Oceno, meritev in/ali izračune iz odstavka 1 načrtujejo in izvedejo pristojne službe ali osebe v primernih presledkih, zlasti ob upoštevanju določb členov 7 in 11 Direktive 89/391/EGS o potrebnih pristojnih službah ali osebah ter o posvetovanju z delavci in njihovem sodelovanju. Podatki, pridobljeni z ocenami, skupaj s podatki na podlagi meritev in/ali izračuna ravni izpostavljenosti iz odstavka 1, se shranijo v ustrezni obliki, tako da je omogočen vpogled vanje v kasnejši fazi.

3. Na podlagi člena 6(3) Direktive 89/391/EGS mora biti delodajalec pri oceni tveganja pozoren zlasti na naslednje:

- (a) raven, razpon valovnih dolžin in trajanje izpostavljenosti umetnim virom optičnih sevanj;
- (b) mejne vrednosti izpostavljenosti iz člena 3 te direktive;
- (c) kakršne koli vplive na zdravje in varnost delavcev iz posebej ogroženih skupin delavcev;
- (d) kakršne koli možne vplive na zdravje in varnost delavcev, ki so posledica medsebojnega vpliva optičnih sevanj in na svetlobo občutljivih kemičnih snovi na delovnem mestu;
- (e) vse posredne vplive, kot so začasna oslepitev, eksplozija ali ogenj;
- (f) obstoj nadomestne opreme, načrtovane za zmanjšanje ravni izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem;
- (g) ustrezne informacije, pridobljene z zdravstvenim nadzorom, vključno z objavljenimi informacijami, kolikor je mogoče;
- (h) izpostavljenost mnogovrstnim virom optičnih sevanj;
- (i) opredelitev, ki se uporablja za laser v skladu z ustreznimi standardi IEC, in vsako podobno opredelitev v zvezi s katerimi koli umetnimi viri, ki bi lahko povzročili podobno poškodbo kot laser razreda 3B ali 4;
- (j) podatke o virih optičnih sevanj in z njimi povezano delovno opremo, ki jih zagotovijo proizvajalci delovne opreme v skladu z ustreznimi direktivami Skupnosti.

4. Delodajalec mora imeti oceno tveganja v skladu s členom 9(1)(a) Direktive 89/391/EGS in opredeliti, katere ukrepe je treba sprejeti v skladu s členoma 5 in 6 te direktive. Ocena tveganja se zapiše na ustreznem mediju v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso; lahko vključuje tudi utemeljitev delodajalca v primeru, če nadaljnje ocenjevanje tveganja zaradi narave in obsega nevarnosti v zvezi z optičnimi sevanji ni potrebno. Oceno tveganja je treba redno posodabljeti, zlasti če so nastale znatne spremembe, zaradi katerih bi lahko zastarela, ali kadar rezultati zdravstvenega nadzora pokažejo, da je to potrebno.

Člen 5

Določbe za preprečevanje ali zmanjšanje tveganja

1. Ob upoštevanju tehničnega napredka in razpoložljivih ukrepov za nadzor tveganja pri viru se tveganja zaradi izpostavljenosti umetnemu optičnemu sevanju odpravijo ali zmanjšajo na minimum.

Zmanjšanje tveganj zaradi izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem temelji na splošnih načelih preventive iz Direktive 89/391/EGS.

2. Kadar ocena tveganja, izvedena v skladu s členom 4(1), za delavce, izpostavljene umetnim virom optičnih sevanj, pokaže kakršno koli možnost, da bi bile mejne vrednosti izpostavljenosti lahko presežene, delodajalec izdelava in izvaja akcijski načrt, vključno s tehničnimi in/ali organizacijskimi ukrepi, načrtovanimi za preprečevanje izpostavljenosti, ki bi presegala mejne vrednosti, zlasti ob upoštevanju:

- (a) drugih delovnih metod, ki zmanjšujejo tveganje zaradi optičnih sevanj;
- (b) izbora opreme, ki oddaja manj optičnih sevanj, glede na delo, ki ga je potrebno opraviti;
- (c) tehničnih ukrepov za zmanjšanje emisije optičnih sevanj, vključno z uporabo, kadar je to potrebno, koordiniranih oz. sinhroniziranih varnostnih mehanizmov, zaslonov in podobnih mehanizmov za varovanje zdravja;
- (d) ustreznih programov vzdrževanja delovne opreme, delovnih mest in sistemov delovnih postaj;
- (e) načrtovanja in razmestitve delovnih mest in delovnih postaj;
- (f) omejitev trajanja in ravni izpostavljenosti;
- (g) dostopnosti ustrezne osebne varovalne opreme;
- (h) navodil proizvajalca opreme, če je to določeno v ustrezni direktivi Skupnosti.

3. Na podlagi ocene tveganja, izvedene v skladu s členom 4, se delovna mesta, kjer bi bili delavci lahko izpostavljeni ravnem optičnim sevanju iz umetnih virov, ki presegajo mejne vrednosti izpostavljenosti, označijo v skladu z Direktivo Sveta 92/58/EGS z dne 24. junija 1992 o minimalnih zahtevah za zagotavljanje varnostnih in/ali zdravstvenih znakov pri delu (9. posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) ⁽¹⁾. Ugotovijo se zadevna območja in omeji dostop do njih tam, kjer je to tehnično izvedljivo in kjer obstaja tveganje, da bi bile mejne vrednosti izpostavljenosti lahko presežene.

4. Izpostavljenost delavcev v nobenem primeru ne sme presežati mejnih vrednosti. Če so kljub ukrepom, ki jih sprejme delodajalec, da bi se ravnal po tej direktivi v zvezi z umetnimi viri optičnih sevanj, mejne vrednosti izpostavljenosti presežene, delodajalec takoj sprejme ukrepe za zmanjšanje izpostavljenosti pod mejne vrednosti. Delodajalec ugotovi razloge, zaradi katerih so bile mejne vrednosti izpostavljenosti presežene, ter ustrezno prilagodi zaščitne in preventivne ukrepe, da prepreči ponovno prekoračitev.

5. V skladu s členom 15 Direktive 89/391/EGS delodajalec prilagodi ukrepe iz tega člena zahtevam delavcev iz posebno ogroženih skupin delavcev.

Člen 6

Obveščanje in usposabljanje delavcev

Brez poseganja v člena 10 in 12 Direktive 89/391/EGS delodajalec zagotovi, da so delavci, ki so pri delu izpostavljeni tveganjem zaradi umetnih optičnih sevanj, in/ali njihovi predstavniki informirani in usposobljeni v zvezi z rezultati ocene tveganja iz člena 4 te direktive, zlasti glede:

- (a) sprejetih ukrepov za izvajanje te direktive;
- (b) mejnih vrednosti izpostavljenosti in z njimi povezanih morebitnih tveganj;
- (c) rezultatov ocene, meritev in/ali izračunov ravni izpostavljenosti umetnim optičnim sevanjem, izvedenih v skladu s členom 4 te direktive, skupaj z obrazložitvijo njihovega pomena in morebitnih tveganj;
- (d) zaznavanja in obveščanja o škodljivih vplivih izpostavljenosti na zdravje;
- (e) okoliščin, v katerih so delavci upravičeni do zdravstvenega nadzora;

(f) varnih delovnih postopkov, ki izpostavljenost optičnim sevanjem omejijo na najnižjo možno raven;

(g) pravilne uporabe ustrezne osebne varovalne opreme.

Člen 7

Posvetovanje z delavci in njihovo sodelovanje

Posvetovanje z delavci in sodelovanje delavcev in/ali njihovih predstavnikov glede zadev, ki jih ureja ta direktiva, poteka v skladu s členom 11 Direktive 89/391/EGS.

ODDELEK III

DRUGE DOLOČBE

Člen 8

Zdravstveni nadzor

1. S ciljem preprečevanja in pravočasnega ugotavljanja kakršnih koli negativnih vplivov na zdravje kakor tudi preprečevanja kakršnih koli dolgoročnih tveganj za zdravje in tveganj za kronična obolenja zaradi izpostavljenosti optičnemu sevanju sprejmejo države članice predpise za zagotovitev ustreznega zdravstvenega nadzora delavcev v skladu s členom 14 Direktive 89/391/EGS.

2. Države članice zagotovijo, da zdravstveni nadzor izvaja zdravnik, strokovnjak za medicino dela ali zdravstveni organ, pristojen za zdravstveni nadzor v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso.

3. Države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev izdelave in sprotnega dopolnjevanja zdravstvene dokumentacije vsakega delavca, ki je pod zdravstvenim nadzorom v skladu z odstavkom 1. Zdravstvena dokumentacija vsebuje povzetek rezultatov opravljenega zdravstvenega nadzora. Hrani se v primerni obliki, ki omogoča kasnejši vpogled, ob upoštevanju zaupnosti. Kopije ustrezne dokumentacije je treba ob upoštevanju zaupnosti predložiti pristojnim organom, če to zahtevajo. Delodajalec sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev dostopa zdravniku, strokovnjaku za medicino dela ali zdravstvenemu organu, odgovornemu za zdravstveni nadzor, kot je na ustrezen način določila država članica, do rezultatov ocene tveganja iz člena 4, kadar bi ti lahko bili pomembni za zdravstveni nadzor. Posamezni delavec ima na lastno zahtevo pravico do dostopa do svoje osebne zdravstvene dokumentacije.

⁽¹⁾ UL L 245, 26.8.1992, str. 23.

4. V vsakem primeru, kadar se ugotovi izpostavljenost nad mejno vrednostjo, se v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso zadevnim delavcem omogoči zdravstveni pregled. Zdravstveni pregled se izvede tudi, kadar je na podlagi zdravstvenega nadzora pri delavcu ugotovljena določljiva bolezen ali škodljiv vpliv na zdravje, za katerega zdravnik ali strokovnjak za medicino dela meni, da je posledica izpostavljenosti umetnemu optičnemu sevanju pri delu. V obeh primerih, kadar je presežena mejna vrednost ali kadar je ugotovljen škodljiv vpliv za zdravje (vključno z boleznijo):

- (a) zdravnik ali druga ustrezno usposobljena oseba obvesti delavca o izvidu, ki se nanaša nanj osebno. Delavec prejme predvsem informacije in nasvete v zvezi z morebitnim zdravstvenim nadzorom, ki bi se mu moral podvreči po koncu izpostavljenosti;
- (b) se delodajalca obvesti o kakršnih koli bistvenih ugotovitvah zdravstvenega nadzora, ob upoštevanju zaupnosti zdravstvenih podatkov;
- (c) mora delodajalec:

- preveriti oceno tveganja, opravljeno v skladu s členom 4,
- preveriti ukrepe, predvidene za odpravljanje ali zmanjševanje tveganj v skladu s členom 5,
- upoštevati nasvet strokovnjaka za varovanje zdravja pri delu ali druge ustrezno usposobljene osebe ali pristojnega organa pri izvajanju kakršnega koli ukrepa, potrebnega za odpravljanje ali zmanjševanje tveganja v skladu s členom 5, in
- poskrbeti za stalni zdravstveni nadzor ter zagotoviti preverjanje zdravstvenega stanja vseh drugih delavcev, ki so bili enako izpostavljeni. V takih primerih sme pristojni zdravnik, strokovnjak za medicino dela ali pristojni organ predlagati, da izpostavljene osebe opravijo zdravstveni pregled.

Člen 9

Kazni

Države članice predvidijo primerne kazni v primeru kršitve nacionalne zakonodaje, sprejete na podlagi te direktive. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

Člen 10

Tehnične spremembe

1. Vse spremembe mejnih vrednosti izpostavljenosti, navedene v prilogah, sprejmeta Svet in Evropski parlament v skladu s postopkom iz člena 137(2) Pogodbe.
2. Spremembe prilog, ki so strogo tehnične narave in so usklajene s:
 - (a) sprejetjem direktiv na področju tehničnega usklajevanja in standardizacije v zvezi z načrtovanjem, gradnjo, proizvodnjo ali izdelavo delovne opreme in/ali delovnih mest;
 - (b) tehničnim napredkom, spremembami najprimernejših usklajenih evropskih standardov ali mednarodnih specifikacij in novimi znanstvenimi dognanji v zvezi s poklicno izpostavljenostjo optičnim sevanjem,

se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 11(2).

Člen 11

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor iz člena 17 Direktive 89/391/EGS.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Rok iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES je tri mesece.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

ODDELEK IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 12

Poročila

Države članice vsakih pet let predložijo Komisiji poročilo o praktičnem izvajanju te direktive in navedejo stališča socialnih partnerjev.

Komisija vsakih pet let obvesti Evropski parlament, Svet, Evropski ekonomsko-socialni odbor in Svetovalni odbor za varnost in zdravje pri delu o vsebini teh poročil, svoji oceni teh poročil, razvoju na zadevnem področju in o vseh dejavnostih, ki bi lahko bile upravičene glede na nova znanstvena dognanja.

Člen 13

Praktične smernice

Zaradi lažjega izvajanja te direktive Komisija pripravi praktične smernice za določbe členov 4 in 5 in prilog I in II.

Člen 14

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 27 april 2010. O tem nemudoma obvestijo Komisijo.

Ko države članice sprejmejo navedene predpise, se v njih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Načine sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedila določb nacionalne zakonodaje, ki jih bodo ali so jih že sprejele na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 15

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 16

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 5. aprila 2006

Za Evropski parlament

Predsednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Svet

Predsednik

H. WINKLER

PRILOGA I

Nekoherentna optična sevanja

Vrednosti izpostavljenosti optičnim sevanjem, ki so ustrezne s stališča biofizike, se lahko določijo na podlagi v nadaljevanju navedenih formul. Uporaba formul je odvisna od razpona sevanj, ki jih oddaja vir; rezultate je treba primerjati z ustreznimi mejnimi vrednostmi izpostavljenosti, navedenimi v tabeli 1.1. Pri podanem viru optičnih sevanj lahko nastopata več kot ena vrednost izpostavljenosti in njej relevantna mejna vrednost.

Številčenje (a) do (o) se nanaša na ustrezne vrste v tabeli 1.1.

$$(a) \quad H_{\text{eff}} = \int_0^t \int_{\lambda=180 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot S(\lambda) \cdot d\lambda \cdot dt \quad (H_{\text{eff}} \text{ se uporablja samo v razponu od 180 do 400 nm})$$

$$(b) \quad H_{\text{UVA}} = \int_0^t \int_{\lambda=315 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot d\lambda \cdot dt \quad (H_{\text{UVA}} \text{ se uporablja samo v razponu od 315 do 400 nm})$$

$$(c), (d) \quad L_{\text{B}} = \int_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} L_{\lambda}(\lambda) \cdot B(\lambda) \cdot d\lambda \quad (L_{\text{B}} \text{ se uporablja samo v razponu od 300 do 700 nm})$$

$$(e), (f) \quad E_{\text{B}} = \int_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda) \cdot B(\lambda) \cdot d\lambda \quad (E_{\text{B}} \text{ se uporablja samo v razponu od 300 do 700 nm})$$

$$(g) \text{ do } (l) \quad L_{\text{R}} = \int_{\lambda_1}^{\lambda_2} L_{\lambda}(\lambda) \cdot R(\lambda) \cdot d\lambda \quad (\text{Za ustrezne vrednosti } \lambda_1 \text{ in } \lambda_2 \text{ glej tabelo 1.1})$$

$$(m), (n) \quad E_{\text{IR}} = \int_{\lambda=780 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda) \cdot d\lambda \quad (E_{\text{IR}} \text{ se uporablja samo v razponu od 780 do 3 000 nm})$$

$$(o) \quad H_{\text{koža}} = \int_0^t \int_{\lambda=380 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda}(\lambda, t) \cdot d\lambda \cdot dt \quad (H_{\text{koža}} \text{ se uporablja samo v razponu od 380 do 3 000 nm})$$

Za namene te direktive se lahko prej navedene formule nadomestijo s formulami, navedenimi v nadaljevanju, in uporabijo diskretne vrednosti iz naslednjih tabel:

$$(a) \quad E_{\text{eff}} = \sum_{\lambda=180 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot S(\lambda) \cdot \Delta\lambda \quad \text{in } H_{\text{eff}} = E_{\text{eff}} \cdot \Delta t$$

$$(b) \quad E_{\text{UVA}} = \sum_{\lambda=315 \text{ nm}}^{\lambda=400 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda \quad \text{in } H_{\text{UVA}} = E_{\text{UVA}} \cdot \Delta t$$

$$(c), (d) \quad L_{\text{B}} = \sum_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} L_{\lambda} \cdot B(\lambda) \cdot \Delta\lambda$$

$$(e), (f) \quad E_{\text{B}} = \sum_{\lambda=300 \text{ nm}}^{\lambda=700 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot B(\lambda) \cdot \Delta\lambda$$

$$g) \text{ do } (l) \quad L_{\text{R}} = \sum_{\lambda_1}^{\lambda_2} L_{\lambda} \cdot R(\lambda) \cdot \Delta\lambda \quad (\text{Za ustrezne vrednosti } \lambda_1 \text{ in } \lambda_2 \text{ glej tabelo 1.1})$$

$$(m), (n) \quad E_{\text{IR}} = \sum_{\lambda=780 \text{ nm}}^{\lambda=3000 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda$$

$$(o) \quad E_{\text{koža}} = \sum_{\lambda = 380 \text{ nm}}^{\lambda = 3000 \text{ nm}} E_{\lambda} \cdot \Delta\lambda \quad \text{in } H_{\text{skin}} = E_{\text{skin}} \cdot \Delta t$$

Opombe:

- $E_{\lambda}(\lambda, t)$, E_{λ} *spektralna obsevanost ali spektralna gostota pretoka moči*: sevajoči tokovni vpad na enoto površine, izražen v vatih na kvadratni meter na nanometer [$\text{W m}^{-2} \text{ nm}^{-1}$]; vrednosti $E_{\lambda}(\lambda, t)$ in E_{λ} sta pridobljeni z meritvami ali ju zagotovi proizvajalec opreme;
- E_{eff} *efektivna obsevanost (UV razpon)*: izračunana obsevanost v razponu valovnih dolžin od 180 do 400 nm, spektralno vrednotena s $S(\lambda)$, izražena v vatih na kvadratni meter [W m^{-2}];
- H *izpostavljenost sevanju*: časovni integral obsevanosti, izražen v džulih na kvadratni meter [J m^{-2}];
- H_{eff} *efektivna izpostavljenost sevanju*: izpostavljenost sevanju, spektralno vrednotena s $S(\lambda)$, izražena v džulih na kvadratni meter [J m^{-2}];
- E_{UVA} *celotna obsevanost (UVA)*: izračunana obsevanost na območju UVA valovnih dolžin v razponu od 315 do 400 nm, izražena v vatih na kvadratni meter [W m^{-2}];
- H_{UVA} *izpostavljenost sevanju*: integral časa in valovne dolžine ali seštevek obsevanosti na območju UVA valovnih dolžin v razponu od 315 do 400 nm, izražena v džulih na kvadratni meter [J m^{-2}];
- $S(\lambda)$ *spektralno ponderiranje*, ki upošteva zdravstvene vplive UV sevanja na oči in kožo v odvisnosti od valovne dolžine (tabela 1.2) [brezrazsežno];
- t , Δt *čas, trajanje izpostavljenosti*, izražen v sekundah [s];
- λ *valovna dolžina*, izražena v nanometrih [nm];
- $\Delta\lambda$ *pasovna širina intervalov*, dobljenih s pomočjo izračunov ali meritev, izražena v nanometrih [nm];
- $L_{\lambda}(\lambda)$, L_{λ} *spektralna sevnost vira*, izražena v vatih na kvadratni meter na steradian na nanometer [$\text{W m}^{-2} \text{ sr}^{-1} \text{ nm}^{-1}$];
- $R(\lambda)$ *spektralno ponderiranje*, ki upošteva odvisnost poškodb oči zaradi termičnih vplivov, ki so posledica vidnih in IRA sevanj, od valovne dolžine (tabela 1.3) [brezrazsežno];
- L_{R} *efektivna sevnost (toplotne poškodbe)*: izračunana sevnost, spektralno ponderirana z $R(\lambda)$, izražena v vatih na kvadratni meter na steradian [$\text{W m}^{-2} \text{ sr}^{-1}$];
- $B(\lambda)$ *spektralno ponderiranje*, ki upošteva odvisnost fotokemičnih poškodb oči, ki so posledica sevanja modre svetlobe od valovne dolžine (tabela 1.3) [brezrazsežno];
- L_{B} *efektivna sevnost (modra svetloba)*: izračunana sevnost, spektralno ponderirana z $B(\lambda)$, izražena v vatih na kvadratni meter na steradian [$\text{W m}^{-2} \text{ sr}^{-1}$];
- E_{B} *efektivna obsevanost (modra svetloba)*: izračunana obsevanost, spektralno vrednotena z $B(\lambda)$, izražena v vatih na kvadratni meter [W m^{-2}];
- E_{IR} *celotna obsevanost (toplotne poškodbe)*: izračunana obsevanost na območju infrardečih valovnih dolžin v razponu od 780 do 3 000 nm, izražena v vatih na kvadratni meter [W m^{-2}];
- $E_{\text{koža}}$ *celotna obsevanost (vidno sevanje, IRA in IRB)*: izračunana obsevanost na območju vidnih in infrardečih valovnih dolžin v razponu od 380 do 3 000 nm, izražena v vatih na kvadratni meter [W m^{-2}];
- $H_{\text{koža}}$ *izpostavljenost sevanju*: integral časa in valovne dolžine ali vsota obsevanosti na območju vidnih in infrardečih valovnih dolžin v razponu od 380 do 3 000 nm, izražena v džulih na kvadratni meter [J m^{-2}];
- α *zorni kot*: kot, pod katerim je viden navidezni izvor iz določene točke v prostoru, izražen v miliradianih [mrad]. Navidezni izvor je realni ali virtualni objekt, ki ustvari najmanjšo možno sliko na očesni mrežnici.

Tabela 1.1:
Mejne vrednosti izpostavljenosti nekoherentnim optičnim sevanjem

Indeks	Valovna dolžina nm	Mejna vrednost izpostavljenosti	Enote	Pripomba	Del telesa	Nevarnost
a.	180–400 (UVA, UVB in UVC)	$H_{\text{eff}} = 30$ dnevna vrednost 8 ur	$[\text{J m}^{-2}]$		oči roženica veznica leča koža	vnetje roženice vnetje očesne veznice nastanek sive mrežnice eritemi elastoza kožni rak
b.	315–400 (UVA)	$H_{\text{UVA}} = 10^4$ dnevna vrednost 8 ur	$[\text{J m}^{-2}]$		oči leče	nastanek sive mrežnice
c.	300–700 (modra svetloba) glej opombo 1	$L_B = \frac{10^6}{t}$ za $t \leq 10\,000$ s	$L_B: [\text{W m}^{-2} \text{sr}^{-1}]$ $t: [\text{sekunde}]$	za $\alpha \geq 11$ mrad		
d.	300–700 (modra svetloba) glej opombo 1	$L_B = 100$ za $t > 10\,000$ s	$[\text{W m}^{-2} \text{sr}^{-1}]$			
e.	300–700 (modra svetloba) glej opombo 1	$E_B = \frac{100}{t}$ za $t \leq 10\,000$ s	$E_B: [\text{W m}^{-2}]$ $t: [\text{sekunde}]$	za $\alpha \geq 11$ mrad glej opombo 2	oči mrežnica	vnetje očesne mrežnice
f.	300–700 (modra svetloba) glej opombo 1	$E_B = 0,01$ $t > 10\,000$ s	$[\text{W m}^{-2}]$			

Indeks	Valovna dolžina nm	Mejna vrednost izpostavljenosti	Enote	Pripomba	Del telesa	Nevarnost
g.	380–1 400 (vidno in IRA sevanje)	$L_R = \frac{2,8 \cdot 10^7}{C_a}$ za $t > 10$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]	$C_a = 1,7$ za $\alpha \leq 1,7$ mrad $C_a = \alpha$ za $1,7 \leq \alpha \leq 100$ mrad $C_a = 100$ za $\alpha > 100$ mrad $\lambda_1 = 380; \lambda_2 = 1 400$	oči mrežnica	opekline mrežnice
h.	380–1 400 (vidno in IRA sevanje)	$L_R = \frac{5 \cdot 10^7}{C_a t^{0,25}}$ za $10 \mu\text{s} \leq t \leq 10$ s	L_R : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekunde]			
i.	380–1 400 (vidno in IRA sevanje)	$L_R = \frac{8,89 \cdot 10^8}{C_a}$ za $t < 10 \mu\text{s}$	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
j.	780–1 400 (IRA)	$L_R = \frac{6 \cdot 10^6}{C_a}$ za $t > 10$ s	[W m ⁻² sr ⁻¹]	$C_a = 11$ za $\alpha \leq 11$ mrad $C_a = \alpha$ za $11 \leq \alpha \leq 100$ mrad $C_a = 100$ za $\alpha > 100$ mrad (meritve vidnega polja: 11 mrad) $\lambda_1 = 780; \lambda_2 = 1 400$	oči mrežnica	opekline mrežnice
k.	780–1 400 (IRA)	$L_R = \frac{5 \cdot 10^7}{C_a t^{0,25}}$ za $10 \mu\text{s} \leq t \leq 10$ s	L_R : [W m ⁻² sr ⁻¹] t: [sekunde]			
l.	780–1 400 (IRA)	$L_R = \frac{8,89 \cdot 10^8}{C_a}$ za $t < 10 \mu\text{s}$	[W m ⁻² sr ⁻¹]			
m.	780–3 000 (IRA in IRB)	$E_{IR} = 18 000 t^{-0,75}$ za $t \leq 1 000$ s	E: [W m ⁻²] t: [sekunde]		oči roženica leče	opekline roženice nastanek sive mrežne
n.	780–3 000 (IRA in IRB)	$E_{IR} = 100$ za $t > 1 000$ s	[W m ⁻²]			

Indeks	Valovna dolžina nm	Mejna vrednost izpostavljenosti	Enote	Pripomba	Del telesa	Nevarnost
o.	380–3 000 (vidno, IRA in IRB sevanje)	$H_{koža} = 20\,000\ t^{0,25}$ za $t < 10\ s$	H: $[J\ m^{-2}]$ t: [sekunde]		koža	opeklina

Opomba 1: Razpon od 300 do 700 nm pokriva del UVB, celotno UVA in večino vidnega sevanja; vendar pa se z njim povezana nevarnost ponavadi imenuje nevarnost „modre svetlobe“. Natančno rečeno pa modra svetloba pokriva razpon približno od 400 do 490 nm.

Opomba 2: Če se pogled upira v zelo male vire z zornim kotom < 11 mrad, se lahko L_B pretvori v E_B . To se ponavadi nanaša na oftalmološke instrumente ali na stabilizirano oko med anestezijo. Najdaljše trajanje „strmenja“ se določi z naslednjo formulo: $t_{max} = 100/E_B$ z E_B , izraženo v $W\ m^{-2}$. Zaradi premikanja oči pri normalnem gledanju ta čas ne presega 100 s.

Tabela 1.2:

S (λ) [brezrazsežno], od 180 nm do 400 nm

λ v nm	S (λ)	λ v nm	S (λ)	λ v nm	S (λ)	λ v nm	S (λ)	λ v nm	S (λ)
180	0,0120	228	0,1737	276	0,9434	324	0,000520	372	0,000086
181	0,0126	229	0,1819	277	0,9272	325	0,000500	373	0,000083
182	0,0132	230	0,1900	278	0,9112	326	0,000479	374	0,000080
183	0,0138	231	0,1995	279	0,8954	327	0,000459	375	0,000077
184	0,0144	232	0,2089	280	0,8800	328	0,000440	376	0,000074
185	0,0151	233	0,2188	281	0,8568	329	0,000425	377	0,000072
186	0,0158	234	0,2292	282	0,8342	330	0,000410	378	0,000069
187	0,0166	235	0,2400	283	0,8122	331	0,000396	379	0,000066
188	0,0173	236	0,2510	284	0,7908	332	0,000383	380	0,000064
189	0,0181	237	0,2624	285	0,7700	333	0,000370	381	0,000062
190	0,0190	238	0,2744	286	0,7420	334	0,000355	382	0,000059
191	0,0199	239	0,2869	287	0,7151	335	0,000340	383	0,000057
192	0,0208	240	0,3000	288	0,6891	336	0,000327	384	0,000055
193	0,0218	241	0,3111	289	0,6641	337	0,000315	385	0,000053
194	0,0228	242	0,3227	290	0,6400	338	0,000303	386	0,000051
195	0,0239	243	0,3347	291	0,6186	339	0,000291	387	0,000049
196	0,0250	244	0,3471	292	0,5980	340	0,000280	388	0,000047
197	0,0262	245	0,3600	293	0,5780	341	0,000271	389	0,000046
198	0,0274	246	0,3730	294	0,5587	342	0,000263	390	0,000044
199	0,0287	247	0,3865	295	0,5400	343	0,000255	391	0,000042
200	0,0300	248	0,4005	296	0,4984	344	0,000248	392	0,000041
201	0,0334	249	0,4150	297	0,4600	345	0,000240	393	0,000039
202	0,0371	250	0,4300	298	0,3989	346	0,000231	394	0,000037
203	0,0412	251	0,4465	299	0,3459	347	0,000223	395	0,000036
204	0,0459	252	0,4637	300	0,3000	348	0,000215	396	0,000035
205	0,0510	253	0,4815	301	0,2210	349	0,000207	397	0,000033
206	0,0551	254	0,5000	302	0,1629	350	0,000200	398	0,000032
207	0,0595	255	0,5200	303	0,1200	351	0,000191	399	0,000031
208	0,0643	256	0,5437	304	0,0849	352	0,000183	400	0,000030
209	0,0694	257	0,5685	305	0,0600	353	0,000175		
210	0,0750	258	0,5945	306	0,0454	354	0,000167		
211	0,0786	259	0,6216	307	0,0344	355	0,000160		
212	0,0824	260	0,6500	308	0,0260	356	0,000153		
213	0,0864	261	0,6792	309	0,0197	357	0,000147		
214	0,0906	262	0,7098	310	0,0150	358	0,000141		
215	0,0950	263	0,7417	311	0,0111	359	0,000136		
216	0,0995	264	0,7751	312	0,0081	360	0,000130		
217	0,1043	265	0,8100	313	0,0060	361	0,000126		
218	0,1093	266	0,8449	314	0,0042	362	0,000122		
219	0,1145	267	0,8812	315	0,0030	363	0,000118		
220	0,1200	268	0,9192	316	0,0024	364	0,000114		
221	0,1257	269	0,9587	317	0,0020	365	0,000110		
222	0,1316	270	1,0000	318	0,0016	366	0,000106		
223	0,1378	271	0,9919	319	0,0012	367	0,000103		
224	0,1444	272	0,9838	320	0,0010	368	0,000099		
225	0,1500	273	0,9758	321	0,000819	369	0,000096		
226	0,1583	274	0,9679	322	0,000670	370	0,000093		
227	0,1658	275	0,9600	323	0,000540	371	0,000090		

Tabela 1.3:

B (λ), R (λ) [brezrazsežno], od 380 nm do 1 400 nm

λ v nm	B (λ)	R (λ)
$300 \leq \lambda < 380$	0,01	—
380	0,01	0,1
385	0,013	0,13
390	0,025	0,25
395	0,05	0,5
400	0,1	1
405	0,2	2
410	0,4	4
415	0,8	8
420	0,9	9
425	0,95	9,5
430	0,98	9,8
435	1	10
440	1	10
445	0,97	9,7
450	0,94	9,4
455	0,9	9
460	0,8	8
465	0,7	7
470	0,62	6,2
475	0,55	5,5
480	0,45	4,5
485	0,32	3,2
490	0,22	2,2
495	0,16	1,6
500	0,1	1
$500 < \lambda \leq 600$	$10^{0,02 \cdot (450 - \lambda)}$	1
$600 < \lambda \leq 700$	0,001	1
$700 < \lambda \leq 1\ 050$	—	$10^{0,002 \cdot (700 - \lambda)}$
$1\ 050 < \lambda \leq 1\ 150$	—	0,2
$1\ 150 < \lambda \leq 1\ 200$	—	$0,2 \cdot 10^{0,02 \cdot (1\ 150 - \lambda)}$
$1\ 200 < \lambda \leq 1\ 400$	—	0,02

PRILOGA II

Laserska optična sevanja

Vrednosti izpostavljenosti optičnim sevanjem, ki so ustrezne s stališča biofizike, se lahko določijo na podlagi v nadaljevanju navedenih formul. Uporaba formul je odvisna od valovne dolžine in trajanja sevanja, ki ga oddaja vir; rezultate je treba primerjati z ustreznimi mejnimi vrednostmi izpostavljenosti, navedenimi v tabelah 2.2–2.4. Pri podanem viru laserskih optičnih sevanj lahko nastopata več kot ena vrednost izpostavljenosti in njej relevantna mejna vrednost.

Koeficienti, uporabljeni za izračun v tabelah 2.2–2.4, so navedeni v tabeli 2.5, korekcije za ponavljajočo se izpostavljenost pa v tabeli 2.6.

$$E = \frac{dP}{dA} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$$

$$H = \int_0^t E(t) \cdot dt \text{ [J m}^{-2}\text{]}$$

Opombe:

dP moč, izražena v vatih [W];

dA površina, izražena v kvadratnih metrih [m²];

E (t), E obsevanost, iradianca ali gostota pretoka moči: sevajoči tokovni vpad, ki vpada na enoto površine, v splošnem izražen v vatih na kvadratni meter [W m⁻²]; vrednosti E (t), E sta pridobljeni z meritvami ali ju zagotovi proizvajalec opreme;

H izpostavljenost sevanju: časovni integral obsevanosti, izražen v džulih na kvadratni meter [J m⁻²];

t čas, trajanje izpostavljenosti, izražen v sekundah [s];

λ valovna dolžina, izražena v nanometrih [nm];

γ mejni kot stožca pri meritvah vidnega polja, izražen v miliradianih [mrad];

γ_m meritve vidnega polja, izražene v miliradianih [mrad];

α zorni kot vira, izražen v miliradianih [mrad];

mejna odprtina: krožno območje, uporabljeno za izračun povprečne obsevanosti in izpostavljenosti sevanju;

G integrirana sevnost (radianca): integral sevnosti v določenem času izpostavljenosti, izražen kot sevalna energija na enoto sevajoče površine na enoto prostorskega kota emisije, v džulih na kvadratni meter na steradian [J m⁻² sr⁻¹].

Tabela 2.1:

Nevarnosti sevanja

Valovna dolžina [nm] [nm] λ	Vrsta sevanja	Prizadeti organ	Nevarnost	Tabela mejnih vrednosti izpostavljenosti
180 do 400	UV	oči	fotokemične poškodbe in toplotne poškodbe	2.2, 2.3
180 do 400	UV	koža	eritemi	2.4
400 do 700	vidno sevanje	oči	poškodbe mrežnice	2.2
400 do 600	vidno sevanje	oči	fotokemične poškodbe	2.3
400 do 700	vidno sevanje	koža	toplotne poškodbe	2.4
700 do 1 400	IRA	oči	toplotne poškodbe	2.2, 2.3
700 do 1 400	IRA	koža	toplotne poškodbe	2.4
1 400 do 2 600	IRB	oči	toplotne poškodbe	2.2
2 600 do 10 ⁶	IRC	oči	toplotne poškodbe	2.2
1 400 do 10 ⁶	IRB, IRC	oči	toplotne poškodbe	2.3
1 400 do 10 ⁶	IRB, IRC	koža	toplotne poškodbe	2.4

Tabela 2.2:

Mejne vrednosti za izpostavljenost oči laserskemu sevanju – Kratka izpostavljenost v trajanju < 10 s

Valovna dolžina ^a [nm]	Odpirtina	Trajanje [s]			
		$10^{-13} - 10^{-11}$	$10^{-11} - 10^{-9}$	$10^{-9} - 10^{-7}$	$10^{-7} - 1,8 \cdot 10^{-5}$
UVC	180 - 280			$10^{-9} - 10^{-7}$	$1,8 \cdot 10^{-5} - 5 \cdot 10^{-5}$
	280 - 302			$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$5 \cdot 10^{-5} - 10^{-3}$
	303			$H = 40 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 2,6 \cdot 10^{-9}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	304			$H = 60 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 1,3 \cdot 10^{-8}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	305			$H = 100 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 1,0 \cdot 10^{-7}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	306			$H = 160 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 6,7 \cdot 10^{-7}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	307			$H = 250 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 4,0 \cdot 10^{-6}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
UVB	308		$E = 3 \cdot 10^{10} \cdot [W m^{-2}]$	$H = 400 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 2,6 \cdot 10^{-5}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	309		glej opombo ^c	$H = 630 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 1,6 \cdot 10^{-4}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	310			$H = 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 1,0 \cdot 10^{-3}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	311			$H = 1,6 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 6,7 \cdot 10^{-3}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	312			$H = 2,5 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 4,0 \cdot 10^{-2}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	313			$H = 4,0 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 2,6 \cdot 10^{-1}$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
	314			$H = 6,3 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$;	če je $t < 1,6 \cdot 10^0$, potem je $H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ glej opombo ^d
UVA	315 - 400			$H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	
	400 - 700			$H = 5 \cdot 10^{-3} C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 18 \cdot t^{0,75} C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
	700 - 1 050			$H = 5 \cdot 10^{-4} C_A C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 18 \cdot t^{0,75} C_A C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
Vidna sevanja & IRA	1 050 - 1 400			$H = 1,5 \cdot 10^{-4} C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 2,7 \cdot 10^4 \cdot t^{0,75} C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
	1 400 - 1 500			$H = 1,5 \cdot 10^{-4} C_A C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 2,7 \cdot 10^4 \cdot t^{0,75} C_A C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
	1 500 - 1 800			$H = 1,5 \cdot 10^{-3} C_C C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 2,7 \cdot 10^5 \cdot t^{0,75} C_C C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
	1 800 - 2 600			$H = 10^{12} [W m^{-2}]$ Glej opombo ^c	$H = 5 \cdot 10^{-2} C_C C_E \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
IRB & IRC	1 400 - 1 500			$E = 10^{15} [W m^{-2}]$ Glej opombo ^c	$H = 10^3 [J m^{-2}]$
	1 500 - 1 800			$E = 10^{13} [W m^{-2}]$ Glej opombo ^c	$H = 10^4 [J m^{-2}]$
	1 800 - 2 600			$E = 10^{12} [W m^{-2}]$ Glej opombo ^c	$H = 10^3 [J m^{-2}]$
2 600 - 10 ⁶			$E = 10^{11} [W m^{-2}]$ Glej opombo ^c	$H = 100 [J m^{-2}]$	
				$H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$	$H = 5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$

a Če se na valovno dolžino laserja nanašata dve mejni vrednosti, potem se uporablja restriktivnejša.

b Kadar je $1400 \leq \lambda < 10^3$ nm: premer odprtine = 1 mm za $t \leq 0,3$ s in $1,5 \cdot t^{0,375}$ mm za $0,3 < t < 10$ s; kadar je $10^5 \leq \lambda < 10^6$ nm: premer odprtine = 11 mm.

c Zaradi pomanjkljivih podatkov na teh impulznih dolžinah ICNIRP priporoča uporabo meje obsevanosti 1 ns.

d Tabela daje vrednosti za enojne laserske impulze. V primeru večkratnih laserskih impulzov je treba sesteti trajanja laserskih impulzov znotraj intervala T_{min} (navedeno v tabeli 2.6) ter vpisati dobljeno časovno vrednost, in sicer kot t v formuli: $5,6 \cdot 10^3 \cdot t^{0,25}$.

Tabela 2.3

Mejne vrednosti za izpostavljenost oči laserskemu sevanju – Daljša izpostavljenost v trajanju ≥ 10 s

Valovna dolžina ^a [nm]	Odpriina	Trajanje [s]	
		$10^1 - 10^2$	$10^3 - 10^4$
UVC	3,5 mm	180 - 280	$H = 30 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		280 - 302	$H = 40 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		303	$H = 60 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		304	$H = 100 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		305	$H = 160 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		306	$H = 250 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		307	$H = 400 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		308	$H = 630 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		309	$H = 1,0 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		310	$H = 1,6 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
UVB	3,5 mm	311	$H = 2,5 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		312	$H = 4,0 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		313	$H = 6,3 \cdot 10^3 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		314	$H = 10^4 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
UVA	3,5 mm	315 - 400	$H = 10^4 \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
		400 - 600	$H = 100 C_B \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ ($\gamma = 11 \text{ mrad}$) ^d
Vidno sevanje 400 - 700	7 mm	Fotokemične ^b poškodbe mrežnice	$E = 1 C_B \text{ [W m}^{-2}\text{]}$; ($\gamma = 1,1 \text{ t}^{0,5} \text{ mrad}$) ^d potem je $E = 10 \text{ [W m}^{-2}\text{]}$ potem je $H = 18 C_E t^{0,75} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ potem je $E = 18 C_E T_2^{-0,25} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$
		400 - 700 Toplotne ^b poškodbe mrežnice	če je $\alpha < 1,5 \text{ mrad}$, če je $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ in $t \leq T_2$, če je $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ in $t > T_2$, če je $\alpha < 1,5 \text{ mrad}$, če je $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ in $t \leq T_2$, če je $\alpha > 1,5 \text{ mrad}$ in $t > T_2$, potem je $E = 10 C_A C_C \text{ [W m}^{-2}\text{]}$ potem je $H = 18 C_A C_C t^{0,75} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$ potem je $E = 18 C_A C_C T_2^{-0,25} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$ (ne sme presegati $1\,000 \text{ W m}^{-2}$)
IRA	7 mm	700 - 1 400	$E = 1\,000 \text{ [W m}^{-2}\text{]}$
IRB & IRC	Cle ^c	1 400 - 10 ⁶	$E = 1\,000 \text{ [W m}^{-2}\text{]}$

^a Če se na valovno dolžino ali druge pogoje laserja nanašata dve mejni vrednosti, potem se uporablja restriktivnejša.

^b Pri malih virih pod kotom, enakim ali manjšim od 1,5 mrad, se vidni mejni vrednosti E od 400 nm do 600 nm zmanjšata na toplotne mejne vrednosti za daljše trajanje. Za T_1 in T_2 glej tabelo 2.5. Mejna vrednost za mrežnico nevarnih fotokemičnih dejavnikov je prav tako lahko izražena kot časovno integrirana svetnosta $G = 10^6 C_B \text{ [J m}^{-2} \text{sr}^{-1}\text{]}$ za $t > 10\,000 \text{ s}$ in $L = 100 C_B \text{ [W m}^{-2} \text{sr}^{-1}\text{]}$ za $t > 10\,000 \text{ s}$. Pri meritvah G in L se uporablja γ_m , kot povprečno vidno polje. Uradna meja med vidnim in infrardečim sevanjem, kot jo je določila CIE, je 780 nm. Stolpec z imeni posameznih območij valovnih dolžin služi samo temu, da uporabniku zagotovi boljše preglednost. (Oznako G uporablja CEN; oznako L , uporablja CIE; oznako L_p uporablja IEC in CENELEC)

^c Za valovne dolžine $1\,400 - 10^5 \text{ nm}$: premer odprtine = 3,5 mm; za valovne dolžine $10^5 - 10^6 \text{ nm}$: premer odprtine = 11 mm.

^d Pri merjenju vrednosti izpostavljenosti se v upoštevanje na naslednji način: če je α (zorni kot vira) $> \gamma$ (mejni kot stožca, naveden v oklepajih v ustreznem stolpcu), potem mora biti velikost vidnega polja γ_m dana vrednost γ . (Če bi bila uporabljena večja velikost vidnega polja, bi bila nevarnost precenjena). Če je $\alpha < \gamma$, potem mora biti velikost vidnega polja γ_m dovolj velika, da popolnoma zajame vire, sicer pa ni omejena in je lahko večja kot γ .

Tabela 2.4:

Mejne vrednosti za izpostavljenost kože laserskemu sevanju

Valovna dolžina ^a [nm]	Odpirtina	Trajanje [s]						
		$< 10^{-9}$	$10^{-9} - 10^{-7}$	$10^{-7} - 10^{-3}$	$10^{-3} - 10^1$	$10^1 - 10^3$	$10^3 - 3 \cdot 10^4$	
UV (A, B, C)	3,5 mm	$E = 3 \cdot 10^{10} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$	Iste mejne vrednosti izpostavljenosti kot za oči					
Vidno sevanje & IRA	3,5 mm	$E = 2 \cdot 10^{11} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$	$H = 200 C_A$	Iste mejne vrednosti izpostavljenosti kot za oči				
		$E = 2 \cdot 10^{11} C_A \text{ [W m}^{-2}\text{]}$	$\text{[J m}^{-2}\text{]}$					$H = 1,1 \cdot 10^4 C_A t^{0,25} \text{ [J m}^{-2}\text{]}$
IRB & IRC	3,5 mm	$E = 10^{12} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$	Iste mejne vrednosti izpostavljenosti kot za oči					
		$E = 10^{13} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$						
		$E = 10^{12} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$						
		$E = 10^{11} \text{ [W m}^{-2}\text{]}$						

a Če se na valovno dolžino ali druge pogoje laserja nanašata dve mejni vrednosti, potem se uporablja restriktivnejša.

Tabela 2.5:

Uporabljeni korekcijski faktorji in drugi parametri izračuna

Parameter, naveden v ICNIRP	Veljavni spektralni obseg (nm)	Vrednost
C_A	$\lambda < 700$	$C_A = 1,0$
	700 — 1 050	$C_A = 10^{0,002(\lambda - 700)}$
	1 050 — 1 400	$C_A = 5,0$
C_B	400 — 450	$C_B = 1,0$
	450 — 700	$C_B = 10^{0,02(\lambda - 450)}$
C_C	700 — 1 150	$C_C = 1,0$
	1 150 — 1 200	$C_C = 10^{0,018(\lambda - 1 150)}$
	1 200 — 1 400	$C_C = 8,0$
T_1	$\lambda < 450$	$T_1 = 10 \text{ s}$
	450 — 500	$T_1 = 10 \cdot [10^{0,02(\lambda - 450)}] \text{ s}$
	$\lambda > 500$	$T_1 = 100 \text{ s}$
Parameter, naveden v ICNIRP	Veljavnost za biološke vplive	Vrednost
α_{\min}	Vsi toplotni vplivi	$\alpha_{\min} = 1,5 \text{ mrad}$
Parameter, naveden v ICNIRP	Veljavni kotni obseg (mrd)	Vrednost
C_E	$\alpha < \alpha_{\min}$	$C_E = 1,0$
	$\alpha_{\min} < \alpha < 100$	$C_E = \alpha / \alpha_{\min}$
	$\alpha > 100$	$C_E = \alpha^2 / (\alpha_{\min} \cdot \alpha_{\max}) \text{ mrad}$ z $\alpha_{\max} = 100 \text{ mrad}$
T_2	$\alpha < 1,5$	$T_2 = 10 \text{ s}$
	$1,5 < \alpha < 100$	$T_2 = 10 \cdot [10^{(\alpha - 1,5) / 98,5}] \text{ s}$
	$\alpha > 100$	$T_2 = 100 \text{ s}$

Parameter, naveden v ICNIRP	Veljavni časovni obseg izpostavljenosti (s)	Vrednost
γ	$t \leq 100$	$\gamma = 11$ [mrad]
	$100 < t < 10^4$	$\gamma = 1,1 t^{0,5}$ [mrad]
	$t > 10^4$	$\gamma = 110$ [mrad]

Tabela 2.6:

Korekcije za ponavljajočo se izpostavljenost

Vsa tri v nadaljevanju navedena splošna pravila se uporabljajo za vse ponavljajoče se izpostavljenosti, ki izhajajo iz ponavljajočih se pulznih ali skenirnih laserskih sistemov:

1. Izpostavljenost posameznemu impulzu v vrsti impulzov ne sme presegati mejne vrednosti izpostavljenosti trajanja posameznega impulza.
2. Izpostavljenost posamezni skupini impulzov (ali podskupini impulzov v vrsti) v določenem času t ne sme presegati mejne vrednosti izpostavljenosti za čas t .
3. Izpostavljenost posameznemu impulzu v vrsti impulzov ne sme presegati mejne vrednosti izpostavljenosti za posamezen impulz, pomnožene s kumulativno-toplotnim korekcijskim faktorjem $C_p = N^{-0,25}$, pri čemer je N število impulzov. To pravilo se nanaša samo na mejne vrednosti izpostavljenosti za varovanje pred toplotnimi poškodbami, kjer so vsi impulzi, oddani v času, krajšem od T_{\min} , obravnavani kot en sam impulz.

Parameter	Veljavni spektralni obseg (nm)	Vrednost
T_{\min}	$315 < \lambda \leq 400$	$T_{\min} = 10^{-9}$ s (= 1 ns)
	$400 < \lambda \leq 1\ 050$	$T_{\min} = 18 \cdot 10^{-6}$ s (= 18 μ s)
	$1\ 050 < \lambda \leq 1\ 400$	$T_{\min} = 50 \cdot 10^{-6}$ s (= 50 μ s)
	$1\ 400 < \lambda \leq 1\ 500$	$T_{\min} = 10^{-3}$ s (= 1 ms)
	$1\ 500 < \lambda \leq 1\ 800$	$T_{\min} = 10$ s
	$1\ 800 < \lambda \leq 2\ 600$	$T_{\min} = 10^{-3}$ s (= 1 ms)
	$2\ 600 < \lambda \leq 10^6$	$T_{\min} = 10^{-7}$ s (= 100 ns)

IZJAVA SVETA

Izjava Sveta o uporabi besede „penalties“ v angleški različici pravnih instrumentov Evropske skupnosti

Svet je mnenja, da se beseda „penalties“ v angleški različici pravnih instrumentov Evropske skupnosti uporablja v nevtralnem smislu in se ne nanaša posebej na kazenskopravne sankcije; zajema lahko tudi upravne in finančne sankcije, pa tudi druge vrste sankcij. Ko morajo države članice na podlagi akta Skupnosti določiti „penalties“, skladno s sodno prakso SES same odločajo o izbiri ustrezne vrste sankcij.

V jezikovni zbirki podatkov Skupnosti je beseda „penalties“ v nekatere druge jezike prevedena takole:

v češčini „sankce“, v španščini „sanciones“, v danščini „sanktioner“, v nemščini „Sanktionen“, v estonščini „sanktsioonid“, v francoščini „sanctions“, v grščini „κυρώσεις“, v madžarščini „jogkövetkezmények“, v italijanščini „sanzioni“, v latvijščini „sankcijas“, v litovščini „sankcijos“, v malteščini „penali“, v nizozemščini „sancties“, v poljščini „sankcje“, v portugalsščini „sanções“, v slovenščini „kazni“, v slovaščini „sankcie“, v finščini „seuraamukset“ in v švedščini „sanktioner“.

Če se v revidiranih angleških različicah pravnih instrumentov namesto prejšnjih „sanctions“ zdaj uporabljajo „penalties“, pri tem ne gre za vsebinsko razliko.

DIREKTIVA 2006/31/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 5. aprila 2006****o spremembi Direktive 2004/39/ES o trgih finančnih instrumentov glede nekaterih rokov****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 47(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

po posvetovanju z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom,

ob upoštevanju mnenja Evropske centralne banke ⁽¹⁾,v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Direktiva 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih finančnih instrumentov ⁽³⁾ uvaja celovit ureditveni režim za zagotavljanje visoke kakovosti investicijskih transakcij.
- (2) Direktiva 2004/39/ES predvideva, da morajo države članice sprejeti zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 30. aprila 2006. Da bi se zagotovila enotna uporaba v državah članicah, morajo znatno število kompleksnih določb navedene direktive dopolniti izvedbeni ukrepi, ki jih mora sprejeti Komisija v obdobju, namenjenem prenosu v državah članicah. Ker države članice ne morejo pripraviti in dokončati nacionalnih zakonov v celoti, dokler ni jasna vsebina izvedbenih ukrepov, imajo lahko težave pri spoštovanju sedanjega roka za prenos.
- (3) Da bi se uskladili z zahtevami Direktive 2004/39/ES in nacionalno izvedbeno zakonodajo, bodo morda investicijska podjetja in drugi regulirani subjekti morali uvesti

novе sisteme informacijske tehnologije, nove organizacijske strukture ter postopke poročanja in vodenja evidence ali pomembne spremembe obstoječih sistemov in postopkov. To bo mogoče le, ko bodo določene vsebine izvedbenih ukrepov, ki jih mora sprejeti Komisija, in nacionalne zakonodaje, ki prenaša direktivo.

- (4) Da bi direktiva dosegla poln učinek, je tudi treba, da se Direktiva 2004/39/ES in njeni izvedbeni ukrepi hkrati prenesejo v nacionalno pravo ali neposredno izvajajo v državah članicah.
- (5) Zato je primerno, da se podaljša rok za prenos Direktive 2004/39/ES v nacionalno pravo. Podobno bi bilo treba rok, v katerem se morajo investicijske družbe in kreditne institucije uskladiti z novimi zahtevami, odložiti na obdobje po tem, ko so države članice zaključile prenos v nacionalno pravo.
- (6) Ob upoštevanju tesne medsebojne povezanosti različnih določb Direktive 2004/39/ES je primerno, da se vsako podaljšanje navedenih rokov uporablja za vse določbe navedene direktive. Vsako podaljšanje rokov za prenos in uporabo bi moralo biti sorazmerno ter ne bi smelo presežati potreb držav članic in reguliranih subjektov. Da bi se izognili razdrobljenosti, ki bi lahko ovirala delovanje notranjega trga vrednostnih papirjev, bi morale države članice hkrati začeti uporabljati določbe Direktive 2004/39/ES.
- (7) V svoji resoluciji o izvajanju zakonodaje o finančnih storitvah z dne 5. februarja 2002 ⁽⁴⁾ je Evropski parlament zahteval enakovredno vlogo s Svetom pri nadzoru načina, s katerim Komisija izvaja svojo izvršilno vlogo, s čimer bi zagotovili spoštovanje zakonodajnih pooblastil Evropskega parlamenta v skladu s členom 251 Pogodbe. V slovesni izjavi, ki jo je istega dne pred Evropskim parlamentom podal predsednik Komisije, je Komisija takšno zahtevo podprla. Komisija je 11. decembra 2002 predlagala spremembe Sklepa Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽⁵⁾ in nato 22. aprila 2004 predložila spremenjeni predlog. Evropski parlament meni, da njegova zakonodajna pooblastila v tem predlogu niso zagotovljena. Po mnenju Evropskega parla-

⁽¹⁾ UL C 323, 20.12.2005, str. 31.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 13. decembra 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Sklepa Sveta z dne 10. marca 2006.

⁽³⁾ UL L 145, 30.4.2004, str. 1.

⁽⁴⁾ UL C 284 E, 21.11.2002, str. 115.

⁽⁵⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

menta bi morala imeti skupaj s Svetom možnost, da v določenem obdobju ocenita prenos izvedbenih pooblastil na Komisijo. Zato je primerno, da se obdobje, v katerem lahko Komisija sprejema izvedbene ukrepe, omeji.

- (8) Evropski parlament bi moral imeti tri mesece časa od prvega prejema osnutka predlogov sprememb in izvedbenih ukrepov za njihovo preučitev in oblikovanje mnenja. V nujnih in ustrezno utemeljenih primerih pa bi bilo možno ta rok skrajšati. Če Evropski parlament v tem času sprejme resolucijo, bi morala Komisija osnutek sprememb ali ukrepov ponovno preučiti.
- (9) Potrebne so dodatne spremembe za odložitev roka za razveljavitev Direktive Sveta 93/22/EGS z dne 10. maja 1993 o investicijskih storitvah na področju vrednostnih papirjev ⁽¹⁾ in prehodnih določb, določenih v Direktivi 2004/39/ES, ter za razširitev časovnega razporeda obveznosti poročanja Komisije.
- (10) Glede na to, da je bil rok, v katerem so bile države članice obvezane, da prenesejo Direktivo 2004/39/ES v nacionalno pravo, ter rok za investicijske družbe in kreditne institucije, da upoštevajo nove zahteve, odložen, določbe Direktive 2004/39/ES ne bodo začele učinkovati pred 1. novembrom 2007; zato je primerno, da se Direktivo 93/22/EGS razveljavi od 1. novembra 2007 dalje.
- (11) Direktivo 2004/39/ES bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 2004/39/ES se spremeni, kakor sledi:

1. uvodna izjava 69 se nadomesti z:

„(69) Evropski parlament bi moral imeti tri mesece časa od prvega prejema osnutka predlogov sprememb in izvedbenih ukrepov za njihovo preučitev in oblikovanje mnenja. V nujnih in ustrezno utemeljenih primerih pa bi bilo možno ta rok skrajšati. Če Evropski parlament v tem času sprejme resolucijo, bi morala Komisija osnutek sprememb ali ukrepov ponovno preučiti.“;

2. člen 64 se spremeni:

- (a) vstavi se nov odstavek:

„2a. Noben sprejet izvedbeni ukrep ne sme spremeniti temeljnih določb te direktive.“;

- (b) odstavek 3 se nadomesti z:

„3. Brez poseganja v že sprejete izvedbene ukrepe se najpozneje 1. aprila 2008 začasno odloži uporaba določb, za katere se zahteva sprejetje tehničnih pravil, sprememb in sklepov v skladu z odstavkom 2. Na predlog Komisije lahko Evropski parlament in Svet obnovita zadevne določbe v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe in jih s tem namenom pregledata pred zgoraj navedenim datumom.“;

3. člen 65 se nadomesti z:

„Člen 65

Poročila in revizija

1. Komisija do 31. oktobra 2007 na podlagi javnega posvetovanja in glede na razprave s pristojnimi organi poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o možni razširitvi področja uporabe določb te direktive v zvezi z obveznostmi glede preglednosti pred in po trgovanju za transakcije z razredi finančnih instrumentov, ki niso delnice.

2. Komisija do 31. oktobra 2008 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o uporabi člena 27.

3. Komisija do 30. aprila 2008 na podlagi javnih posvetovanj in ob upoštevanju razprav s pristojnimi organi poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o:

- (a) ustreznosti ohranjanja izjeme iz člena 2(1)(k) za podjetja, katerih glavna dejavnost je poslovanje za lastni račun v zvezi z izvedenimi finančnimi instrumenti na blago;

- (b) vsebini in obliki sorazmernih zahtev za izdajo dovoljenj in nadzor takih podjetij, kot so investicijska podjetja v smislu te direktive;

⁽¹⁾ UL L 141, 11.6.1993, str. 27. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2002/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 35, 11.2.2003, str. 1).

(c) ustreznosti pravil glede imenovanja vezanih zastopnikov pri opravljanju investicijskih storitev in/ali dejavnosti, zlasti glede njihovega nadzora;

(d) ustreznosti ohranjanja izjeme, predvidene v členu 2 (1)(i).

4. Komisija do 30. aprila 2008 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o stanju pri odstranjevanju ovir, ki bi lahko preprečevale združevanje informacij, ki jih morajo objavljati mesta trgovanja, na evropski ravni.

5. Na podlagi poročil iz odstavkov 1 do 4 lahko Komisija poda predloge za ustrezno spremembo te direktive.

6. Komisija do 31. oktobra 2006 ob upoštevanju razprav s pristojnimi organi Evropskemu parlamentu in Svetu poroča o ustreznosti ohranjanja zahtev glede zavarovanja poklicne odgovornosti, ki veljajo za posrednike v skladu s pravom Skupnosti.“;

4. člen 69 se nadomesti z:

„Člen 69

Razveljavitev Direktive 93/22/EGS

Direktiva 93/22/EGS se razveljavi z učinkom od 1. novembra 2007 dalje. Sklicevanja na Direktivo 93/22/EGS se štejejo za sklicevanja na to direktivo. Sklicevanja na pogoje ali člene iz Direktive 93/22/EGS se štejejo za sklicevanja na ustrezne pogoje, opredeljene v tej direktivi, ali člene te direktive.“;

5. v členu 70 se prvi odstavek nadomesti z:

„Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 31. januarja 2007. O njih nemudoma obvestijo Komisijo.

Te predpise uporabljajo od 1. novembra 2007.“;

6. v členu 71 se odstavki 1 do 5 nadomestijo z:

„1. Za investicijske družbe, ki so v svoji matični državi članici pridobile dovoljenje za opravljanje investicijskih storitev pred 1. novembrom 2007, se šteje, da imajo taka dovoljenja za namene te direktive, če zakonodaja te države članice določa, da morajo za začetek opravljanja takih dejavnosti izpolnjevati pogoje, primerljive s tistimi, predvidenimi v členih 9 do 14.

2. Za regulirani trg ali upravljavca trga, ki je v svoji matični državi članici pridobil dovoljenje pred 1. novembrom 2007, se šteje, da ima tako dovoljenje za namene te direktive, če zakonodaja te države članice določa, da mora regulirani trg ali upravljavec trga, odvisno od primera, izpolnjevati pogoje, primerljive s tistimi, predvidenimi v naslovu III.

3. Za vezane zastopnike, vpisane v javni register pred 1. novembrom 2007, se šteje, da so tako registrirani za namene te direktive, če zakonodaja zadevnih držav članic določa, da morajo vezani zastopniki izpolnjevati pogoje, primerljive s tistimi, predvidenimi v členu 23.

4. Za podatke, sporočene pred 1. novembrom 2007 za namene členov 17, 18 ali 30 Direktive 93/22/EGS, se šteje, da so sporočeni za namene členov 31 in 32 te direktive.

5. Kateri koli obstoječ sistem, ki ustreza opredelitvi MTF, ki ga upravlja tržni upravljavec reguliranega trga, pridobi dovoljenje kot MTF na zahtevo tržnega upravljavca reguliranega trga pod pogojem, da zadosti pravilom, enakovrednim tistim, ki jih zahteva ta direktiva za izdajo dovoljenja in delovanje MTF, in da je zadevna zahteva vložena v roku osemnajstih mesecev po 1. novembru 2007.“.

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 31. januarja 2007. O tem nemudoma obvestijo Komisijo.

Te predpise uporabljajo od 1. novembra 2007 dalje.

2. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati na dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 5. aprila 2006

Za Evropski parlament
Predsednik
J. BORRELL FONTELLES

Za Svet
Predsednik
H. WINKLER

DIREKTIVA 2006/32/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**z dne 5. aprila 2006****o učinkovitosti rabe končne energije in o energetskih storitvah ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/76/EGS****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 175(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V Skupnosti obstaja potreba po izboljšanju učinkovitosti rabe končne energije, uravnavati povpraševanje po energiji in spodbujati proizvodnjo iz obnovljivih virov energije, saj je kratkoročno do srednjeročno razmeroma malo možnosti za kakršno koli drugo vplivanje na pogoje oskrbe z energijo in distribucije tako z vzpostavitvijo novih zmogljivosti ali z izboljšanjem prenosa in distribucije. Ta direktiva tako prispeva k bolj zanesljivi oskrbi.
- (2) Izboljšana učinkovitost rabe končne energije bo doprinesla tudi k zmanjšanju porabe primarne energije, k ublažitvi emisij CO₂ in drugih toplogrednih plinov in na ta način k preprečevanju nevarnih podnebnih sprememb. Količina teh emisij stalno narašča, zato je

vedno težje izpolnjevati obveznosti iz Kjotskega protokola. Dejavnost ljudi v energetskem sektorju povzroči več kot 78 % emisij toplogrednih plinov Skupnosti. Šesti okoljski akcijski program Skupnosti, določen s Sklepom št. 1600/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, predvideva, da so potrebna nadaljnja zmanjšanja za izpolnitev dolgoročnega cilja Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, o stabilizaciji koncentracije toplogrednih plinov v ozračju na ravni, ki bi preprečila nevarno antropogeno poseganje v podnebni sistem. Zato so nujne konkretne politike in ukrepi.

- (3) Z izboljšano učinkovito rabo končne energije bo mogoče na gospodarsko učinkovit način izkoristiti morebitne gospodarne prihranke energije. Te prihranke energije bi lahko dosegli z ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti in tako Skupnosti pomagali zmanjšati njeno odvisnost od uvoza energije. Poleg tega bi prehod na energetske učinkovitejša tehnologije še dodatno spodbudil inovativnost in konkurenčnost Skupnosti, kakor je poudarjeno v Lizbonski strategiji.
- (4) V sporočilu Komisije o izvajanju prve faze Evropskega programa o podnebnih spremembah je bila direktiva o upravljanju povpraševanja po energiji navedena kot eden izmed ključnih ukrepov zoper klimatske spremembe, ki ga je treba sprejeti na ravni Skupnosti.
- (5) Ta direktiva je skladna z Direktivo 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo ⁽⁵⁾ (³) ter z Direktivo 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom ⁽⁶⁾; ki predvidevata možnost uporabe učinkovite rabe energije in uravnavanje povpraševanja kot alternativo novi oskrbi ter za varovanje okolja, kar bi organom držav članic omogočilo, da med drugim razpišejo ponudbe za nove zmogljivosti ali da sprejmejo ukrepe za energetske učinkovitost ter ukrepe za upravljanje povpraševanja, vključno s sistemi belih certifikatov.

⁽¹⁾ UL C 120, 20.5.2005, str. 115.⁽²⁾ UL C 318, 22.12.2004, str. 19.⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 7. junija 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu), Skupno stališče Sveta z dne 23. septembra 2005 (UL C 275 E, 8.11.2005, str. 19) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 13. decembra 2005 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 14. marca 2006.⁽⁴⁾ UL L 242, 10.9.2002, str. 1.⁽⁵⁾ UL L 176, 15.7.2003, str. 37. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 2004/85/ES (UL L 236, 7.7.2004, str. 10).⁽⁶⁾ UL L 176, 15.7.2003, str. 57.

- (6) Ta direktiva ne posega v člen 3 Direktive 2003/54/ES, ki zahteva, da države članice vsem gospodinjskim odjemalcem ter, kadar države članice to štejejo za primerno, malim podjetjem, zagotovijo dostop do univerzalne storitve, to je pravice do oskrbe z električno energijo določene kakovosti na njihovem ozemlju po razumnih, enostavno in jasno primerljivih ter preglednih cenah.
- (7) Cilj te direktive ni le nadaljnje spodbujanje dobave energetske storitve, temveč tudi krepitev na strani povpraševanja. Javni sektor vsake države članice bi tako moral biti dober zgled, kar zadeva naložbe, vzdrževanje in druge izdatke za opremo, ki rabi energijo, energetske storitve ter druge ukrepe izboljšanja energetske učinkovitosti. Javni sektor bi bilo torej treba spodbujati, da vidike izboljšanja energetske učinkovitosti vključi v svoje naložbe, stroške amortizacije in izvedbene proračune. Nadalje bi si moral javni sektor prizadevati za uporabo meril energetske učinkovitosti pri postopkih razpisov za javna naročila, kot to dopuščata Direktiva 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetskem in transportnem sektorju ter sektorju poštne storitve⁽¹⁾ in Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev⁽²⁾, katere načelo je bilo potrjeno s sodbo Sodišča Evropskih skupnosti v zadevi C-513/99⁽³⁾ z dne 17. septembra 2002. Ob upoštevanju dejstva, da se upravne strukture med državami članicami zelo razlikujejo, bi morale biti različne vrste ukrepov v javnem sektorju sprejete na ustrezni nacionalni, regionalni in/ali lokalni ravni.
- (8) Javni sektor lahko daje zgled na veliko različnih načinov: poleg izvajanja ukrepov, navedenih v prilogah III in VI, bi lahko javni sektor na primer uvedel pilotne projekte energetske učinkovitosti in spodbujal zaposlene k energetske učinkovitosti usmerjenemu obnašanju. Da bi se dosegel zeleni pospeševalni učinek, bi jih bilo treba v večjem številu na uspešen način predstaviti posameznikom in/ali podjetjem, ob poudarjanju prednosti nižjih stroškov.
- (9) Liberalizacija maloprodajnih trgov za končne odjemalce električne energije, zemeljskega plina, premoga in lignita, ogrevanja in v nekaterih primerih celo daljinskega ogrevanja in hlajenja je skoraj vedno vodila k izboljšanju učinkovitosti in k znižanju cen pri proizvodnji energije, njeni transformaciji in distribuciji. Ta liberalizacija ni povzročila večje konkurence izdelkov in storitev, ki bi lahko izboljšala energetske učinkovitost na strani povpraševanja.
- (10) Svet je v svoji resoluciji z dne 7. decembra 1998 o energetske učinkovitosti v Evropski skupnosti⁽⁴⁾ za Skupnost kot celoto potrdil cilj izboljšanja energetske intenzivnosti končne porabe za dodatno odstotno točko na leto vse do leta 2010.
- (11) Države članice bi zato morale sprejeti nacionalne okvirne cilje za spodbujanje učinkovitosti rabe končne energije in za zagotavljanje trajne rasti in rentabilnosti trga z energetske storitvami, ter tako prispevati k uresničevanju Lizbonske strategije. Sprejetje nacionalnih okvirnih ciljev za spodbujanje učinkovitosti rabe končne energije zagotavlja učinkovito sinergijo z drugo zakonodajo Skupnosti, katere uporaba bo prispevala k izpolnitvi teh nacionalnih ciljev.
- (12) Ta direktiva od držav članic zahteva ukrepanje z izpolnjevanjem njenih ciljev, ki so odvisni od učinkov teh ukrepov na končne porabnike energije. Končni izid ukrepov držav članic je tako odvisen od množice zunanjih dejavnikov, ki vplivajo na obnašanje porabnikov pri rabi energije in njihove pripravljenosti, da uporabljajo metode varčevanja z energijo in energetske varčne naprave. Torej, tudi če se države članice obvežejo, da se bodo potrudile doseči 9 % ciljno vrednost, so nacionalni energetske varčevalni cilji le okvirne narave in za države članice ne predstavljajo pravno zavezujoče obveznosti.
- (13) Države članice si v prizadevanjih za doseg nacionalnih okvirnih ciljev lahko postavijo ciljne vrednosti, višje od 9 %.
- (14) Izboljšanje energetske učinkovitosti bo koristilo prednosti izmenjave informacij, izkušenj in najboljših praks na vseh ravneh, vključno, in zlasti, javnega sektorja. Zato morajo države članice določiti seznam ukrepov, ki se izvajajo v okviru te direktive, in v akcijskih načrtih energetske učinkovitosti preučiti njihov učinek, kolikor vnaprej je mogoče.
- (15) Kadar so prizadevanja za večjo energetske učinkovitost osnovana na spremembah v tehnologiji, obnašanju porabnikov in/ali gospodarskih spremembah, bi se bilo treba izogibati občutnega negativnega vpliva na okolje, spoštovati pa bi bilo treba prednostne družbene naloge.

⁽¹⁾ UL L 134, 30.4.2004, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 2083/2005 (UL L 333, 20.12.2005, str. 28).

⁽²⁾ UL L 134, 30.4.2004, str. 114. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2083/2005.

⁽³⁾ C-513/99: Concordia Bus Finland Oy Ab, prej Stagecoach Finland Oy Ab v Helsingin kaupunki in HKL-Bussiliikenne (2002 ECR I-7213).

⁽⁴⁾ UL C 394, 17.12.1998, str. 1.

- (16) Financiranje dobave in stroški na strani povpraševanja imajo pri energetskih storitvah pomembno vlogo. Skladi, ustanovljeni za finančno podporo izvajanju programov energetske učinkovitosti in drugih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti ter za spodbujanje razvoja trga energetskih storitev, lahko predstavljajo primerno orodje za zagotavljanje nediskriminatornih zagonskih finančnih sredstev na tem trgu.
- (17) Izboljšana učinkovitost rabe končne energije se lahko doseže s povečanjem razpoložljivosti energetskih storitev in povpraševanja po njih ali z drugimi ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti.
- (18) Države članice bi morale v nekaterih tržnih segmentih, kot so gospodinjstva, kjer se energetski pregledi običajno ne izvajajo za potrebe trga, zagotoviti dostopnost energetskih pregledov in tako izkoristiti potencial prihranka energije.
- (19) Sklepi Sveta z dne 5. decembra 2000 opredeljujejo spodbujanje energetskih storitev s pomočjo razvijanja strategije Skupnosti kot prednostno področje delovanja pri izboljšanju energetske učinkovitosti.
- (20) Distributerji energije, sistemski operaterji distribucijskega omrežja in podjetja za maloprodajo energije lahko izboljšajo učinkovito rabo energije v Skupnosti, če tržijo energetske storitve, ki vključujejo učinkovito rabo končne energije, na primer notranjo toplotno ugodje, toplo sanitarno vodo, hlajenje, proizvodnjo izdelkov, razsvetljavo in gonilno silo. Večanje dobička za distributerje energije, sistemske operaterje distribucijskega omrežja in podjetja za maloprodajo energije tako postane tesneje povezano s prodajo energetskih storitev čim več odjemalcem, namesto prodaje čim več energije vsakemu odjemalcu. Države članice bi si morale prizadevati, da se izognejo vsakršnemu izkrivljanju konkurence na tem področju in s tem zagotoviti enake pogoje za vse dobavitelje energetskih storitev; to nalogo pa lahko prenesejo na nacionalni regulativni organ.
- (21) Ob polnem upoštevanju nacionalne organiziranosti udeležencev na trgu v energetskem sektorju in v podporo izvajanju energetskih storitev in ukrepom za izboljšanje energetske učinkovitosti iz direktive bi morale države članice imeti možnost, da za distributerje energije, ali sistemske operaterje distribucijskega omrežja ali podjetja za maloprodajo energije, ali, po potrebi, za dva ali vse od teh udeležencev na trgu, zagotavljanje takih storitev in sodelovanje pri takih ukrepih določijo kot obvezno.
- (22) Uporabo dogovorov o financiranju s strani tretje stranke bi bilo treba kot inovativno prakso spodbujati. Pri takem dogovoru se koristnik izogne stroškom naložbe s tem, da uporabi del finančne vrednosti prihrankov energije, ki izhajajo iz naložbe tretje stranke, za poplačilo stroškov naložbe in obresti tretje stranke.
- (23) Pri oblikovanju tarif in drugih predpisov za energijo iz omrežij bi bilo treba zaradi pozitivnega vpliva na učinkovitost rabe končne energije odpraviti neupravičene spodbude za povečanje količine energije.
- (24) Trg energetskih storitev je možno spodbuditi z različnimi sredstvi, vključno z nefinančnimi.
- (25) Energetske storitve, programi za izboljšanje energetske učinkovitosti in drugi ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti, vzpostavljeni za izpolnitev cilja varčevanja z energijo, se lahko podprejo in/ali izvedejo s pomočjo prostovoljnih sporazumov med interesnimi skupinami in organi javnega sektorja, ki jih imenujejo države članice.
- (26) Prostovoljni sporazumi, ki jih zajema ta direktiva, bi morali biti pregledni in vsebovati, kjer je to mogoče, vsaj informacije o količinsko ovrednotenih ciljnih, nadzoru in poročanju.
- (27) Sektorja goriv in prometa imata pomembno vlogo na področju energetske učinkovitosti in prihrankov energije.
- (28) Pri opredelitvi ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti bi bilo treba upoštevati večjo učinkovitost, doseženo zaradi razširjenosti uporabe gospodarnih tehnoloških inovacij, na primer elektronskih meritev. V tej direktivi med individualne števice po konkurenčnih cenah spadajo tudi natančni kalorimetri.
- (29) Da bi lahko končni porabniki sprejemali bolj informirane odločitve v zvezi z njihovo porabo energije, bi jim bilo treba zagotoviti primerno količino informacij o tem in druge ustrezne informacije, kakršne so informacije o dostopnih ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti, o primerjalnih diagramih porabe končnih porabnikov ali nepristranskih tehničnih specifikacijah za opremo, ki rabi energijo, ki lahko vključuje opremo „Faktor štiri“, ali podobno opremo. Treba je spomniti, da bi morale biti nekatere tovrstne dragocene informacije končnim kupcem na voljo že v skladu s členom 3(6) Direktive 2003/54/ES. Poleg tega bi bilo treba potrošnike na dejaven način spodbujati k rednemu odčitavanju svojih števcov.
- (30) Vse vrste informacij v zvezi z energetsko učinkovitostjo bi bilo treba v primerni obliki, vključno s pomočjo računov, razširjati na ustrezne ciljne javnosti. To lahko vključuje informacije o finančnih in pravnih okvirih, komunikacijske in promocijske kampanje ter obširno izmenjavo najboljših praks na vseh ravneh.

(31) S sprejetjem te direktive vse vsebinske določbe Direktive Sveta 93/76/EGS z dne 13. septembra 1993 o omejitvi emisij ogljikovega dioksida z izboljšanjem učinkovite rabe energije (SAVE) ⁽¹⁾ ureja druga zakonodaja Skupnosti, zato bi bilo treba Direktivo 93/76/EGS razveljaviti.

(32) Ker ciljev te direktive, in sicer spodbujanja učinkovitosti rabe končne energije in razvijanja trga energetskih storitev, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker te cilje lažje doseže Skupnost, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena, ta direktiva ne presega okvirov, ki so potrebni za doseganje navedenih ciljev.

(33) Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽²⁾–

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

PREDMET UREJANJA IN PODROČJE UPORABE

Člen 1

Namen

Namen te direktive je povečati gospodarno izboljšanje učinkovite rabe končne energije v državah članicah z:

- (a) zagotavljanjem potrebnih okvirnih ciljev kakor tudi mehanizmov, spodbud ter institucionalnih, finančnih in pravnih okvirov za odstranitev obstoječih tržnih ovir in nepopolnosti, ki preprečujejo učinkovito rabo končne energije;
- (b) ustvarjanjem pogojev za razvoj in spodbujanje trga energetskih storitev in za zagotavljanje drugih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti za končne porabnike.

⁽¹⁾ UL L 237, 22.9.1993, str. 28.

⁽²⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

Člen 2

Področje uporabe

Ta direktiva se uporablja za:

- (a) izvajalce ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, distributerje energije, sistemske operaterje distribucijskih omrežij in podjetja za maloprodajo energije. Države članice pa lahko iz uporabe členov 6 in 13 izključijo male distributerje energije, male sistemske operaterje distribucijskih omrežij in mala podjetja za maloprodajo energije;
- (b) končne odjemalce. Vendar pa se ta direktiva ne uporablja za tista podjetja, ki se ukvarjajo z dejavnostmi s seznama v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti ⁽³⁾;
- (c) oborožene sile, vendar le v obsegu v katerem uporaba direktive ni v nasprotju z naravo in poglavitnim ciljem dejavnosti oboroženih sil in z izjemo snovi, ki se uporabljajo izključno v vojaške namene.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „energija“: vse oblike energije v prosti prodaji, vključno z električno energijo, zemeljskim plinom (tudi utekočinjenim zemeljskim plinom), utekočinjenim naftnim plinom, vsemi gorivi za ogrevanje in hlajenje (vključno z daljinskim ogrevanjem in hlajenjem), premogom in lignitom, šoto, pogonskimi gorivi (razen goriv za letalstvo in mednarodni pomorski promet), ter biomaso, kakor je opredeljena v Direktivi 2001/77/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo ⁽⁴⁾;
- (b) „energetska učinkovitost“: razmerje med doseženim učinkom, storitvijo, blagom ali energijo ter vloženo energijo;

⁽³⁾ UL L 275, 25.10.2003, str. 32. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2004/101/ES (UL L 338, 13.11.2004, str. 18).

⁽⁴⁾ UL L 283, 27.10.2001, str. 33. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Aktom o pristupu iz leta 2003.

- (c) „izboljšanje energetske učinkovitosti“: povečanje učinkovitosti rabe končne energije kot posledica sprememb v tehnologiji, obnašanju porabnikov in/ali gospodarskih sprememb;
- (d) „prihranki energije“: količina prihranjene energije, določena z merjenjem in/ali oceno porabe pred in po izvedbi enega ali več ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, ob zagotavljanju normalizacije za zunanje pogoje, ki vplivajo na porabo energije;
- (e) „energetska storitev“: fizikalni učinek, korist ali ugodnost, ki izhaja iz kombinacije energije z energetske učinkovito tehnologijo in/ali dejavnostjo, ki lahko vključuje obratovanje, vzdrževanje in nadzor, nujne za opravljanje storitve, ki se opravi na podlagi pogodbe in za katero se je izkazalo, da v normalnih okoliščinah vodi k preverljivemu in merljivemu oziroma ocenljivemu izboljšanju energetske učinkovitosti in/ali primarnih prihrankov energije;
- (f) „mehanizmi energetske učinkovitosti“: splošni instrumenti, ki jih uporabljajo vlade ali vladni organi za oblikovanje podpornega okolja ali spodbud za udeležence na trgu, da zagotavljajo in kupujejo energetske storitve in druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti;
- (g) „programi za izboljšanje energetske učinkovitosti“: dejavnosti, ki so osredotočene na skupine končnih odjemalcev in običajno vodijo k preverljivemu in merljivemu ali ocenljivemu izboljšanju energetske učinkovitosti;
- (h) „ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti“: vsi ukrepi, ki običajno vodijo k preverljivemu in merljivemu ali ocenljivemu izboljšanju energetske učinkovitosti;
- (i) „podjetje za energetske storitve (ESCO)“: fizična ali pravna oseba, ki izvaja energetske storitve in/ali druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti v objektu ali prostorih porabnika in pri tem do določene mere prevzema finančno tveganje. Plačilo za opravljene storitve (v celoti ali delno) temelji na doseženih izboljšavah energetske učinkovitosti in doseganju drugih dogovorjenih meril glede doseženih učinkov;
- (j) „pogodbeno zagotavljanje prihranka energije“: pogodbeni dogovor med koristnikom in ponudnikom (običajno je to ESCO) ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti, pri čemer so naložbe v ta ukrep poravnane glede na stopnjo izboljšanja energetske učinkovitosti, dogovorjeno s pogodbo;
- (k) „financiranje s strani tretje stranke“: pogodbeni dogovor, ki vključuje tretjo stranko – poleg dobavitelja energije in koristnika ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti – ki zagotavlja kapital za izvajanje ukrepa in koristniku zaračuna pristojbino, ki ustreza delu prihrankov energije, doseženih z ukrepom za izboljšanje energetske učinkovitosti. Ta tretja stranka je lahko ESCO ali pa tudi ne;
- (l) „energetski pregledi“: sistematični postopek za doseganje primerne poznavanja obstoječe porabe energije stavbe ali skupine stavb, tehnološkega procesa in/ali industrijskega obrata ali pri izvajanju zasebnih ali javnih storitev, ki opredeli in oceni gospodarne možnosti za varčevanje z energijo ter poroča o ugotovitvah;
- (m) „finančni instrumenti za varčevanje z energijo“: vsi finančni instrumenti, kot so skladi, subvencije, znižanje davka, posojila, financiranje s strani tretje stranke, pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, pogodbe z zajamčenimi prihranki energije, zunanje izvajanje z energijo in druge pogodbe, ki jih na trgu ponujajo javni ali zasebni organi, da tako deloma ali v celoti pokrijejo začetne stroške projekta uvedbe ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti;
- (n) „končni odjemalec“: fizična ali pravna oseba, ki kupuje energijo za lastno končno rabo;
- (o) „distributer energije“: fizična ali pravna oseba, odgovorna za transport energije z namenom dobave končnim odjemalcem in distribucijskim postajam, ki energijo prodajajo končnim odjemalcem. Ta opredelitev izključuje sistemske operaterje distribucijskih omrežij za električno energijo in plin, ki so zajeti s točko (p);
- (p) „sistemski operater distribucijskega omrežja“: fizična ali pravna oseba, odgovorna za obratovanje distribucijskega omrežja, zagotavljanje njegovega vzdrževanja in, po potrebi, za razvoj distribucijskega omrežja za električno energijo in zemeljski plin na določenem območju ter, kjer je ustrezno, za medsebojne povezave z drugimi omrežji in za zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti omrežja za zadovoljitev razumnih potreb po distribuciji električne energije ali zemeljskega plina;
- (q) „podjetje za maloprodajo energije“: fizična ali pravna oseba, ki prodaja energijo končnim odjemalcem;
- (r) „mali distributer, mali sistemski operater distribucijskega omrežja in malo podjetje za maloprodajo energije“: fizična ali pravna oseba, ki energijo distribuira ali prodaja končnim odjemalcem, in ki letno distribuira ali proda manj kot ekvivalent 75 GWh energije na leto ali zaposluje manj kot 10 oseb oziroma čigar letni promet in/ali letna bilanca v celoti ne presega 2 000 000 EUR;
- (s) „beli certifikati“: certifikati, ki jih izdajo neodvisni certifikacijski organi in potrjujejo zahteve o varčevanju z energijo udeležencev na trgu, ki so posledica ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.

POGLAVJE II

CILJI VARČEVANJA Z ENERGIJO

Člen 4

Splošni cilj

1. Države članice sprejmejo in imajo za cilj doseči splošen nacionalni okvirni cilj varčevanja z energijo, ki za deveto leto uporabe te direktive znaša 9 %, doseže pa se prek energetske učinkovitosti. Države članice prispevajo k izpolnitvi tega cilja s sprejetjem stroškovno učinkovitih, izvedljivih in razumnih ukrepov.

Ta nacionalni okvirni cilj varčevanja z energijo se določi in izračuna v skladu z določbami in metodologijo iz Priloge I. Za primerjavo prihrankov energije in pretvorbo v primerljivo enoto se uporabljajo pretvorbeni količniki iz Priloge II, razen če je upravičena uporaba drugih pretvorbenih količnikov. Primeri ustreznih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti so navedeni v Prilogi III. Splošni okvir za meritve in preverjanje prihrankov energije je podan v Prilogi IV. Nacionalne prihranke energije v povezavi z nacionalnim okvirnim ciljem varčevanja z energijo se začne meriti s 1. januarjem 2008.

2. Za prvi akcijski načrt energetske učinkovitosti (EEAP), ki se ga predloži v skladu s členom 14, vsaka država članica določi tudi vmesni nacionalni okvirni cilj varčevanja z energijo za tretje leto uporabe te direktive in zagotovi pregled njene strategije za doseganje vmesnih in skupnih ciljev. Ta vmesni cilj mora biti zastavljen realno in skladno s splošnim nacionalnim okvirnim ciljem varčevanja z energijo iz odstavka 1.

Komisija poda mnenje o izvedljivosti vmesnega nacionalnega okvirnega cilja in o njegovi usklajenosti s skupnim ciljem.

3. Vsaka država članica oblikuje programe in ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti.

4. Države članice enemu ali več novim ali obstoječim organom ali agencijam naložijo izvajanje splošnega nadzora in odgovornost za nadzorovanje okvira, določenega v zvezi s ciljem iz odstavka 1. Ti organi nato preverjajo prihranke energije, dosežene z energetskimi storitvami in drugimi ukrepi

za izboljšanje energetske učinkovitosti, tudi z obstoječimi nacionalnimi ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti, ter poročajo o rezultatih.

5. Po pregledu prvih treh let uporabe te direktive in opravljenem poročilu Komisija preveri, ali je primerno predstaviti predlog direktive za nadaljnji razvoj tržnega pristopa pri izboljševanju energetske učinkovitosti s pomočjo belih certifikatov.

Člen 5

Učinkovitost rabe končne energije v javnem sektorju

1. Države članice zagotovijo, da bo javni sektor v okviru te direktive služil kot zgled. V ta namen državljanom in/ali podjetjem učinkovito predstavijo zgledno vlogo in dejavnosti javnega sektorja, kot je to primerno.

Države članice zagotovijo, da javni sektor prevzame izvedbo enega ali več ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, s poudarkom na gospodarnih ukrepih, ki zagotavljajo največje prihranke energije v najkrajšem obdobju. Takšne ukrepe je treba sprejeti na ustreznih nacionalni, regionalni in/ali lokalni ravni; vsebujejo lahko zakonodajne pobude in/ali prostovoljne sporazume iz člena 6(2)(b) ali druge programe z enakovrednim učinkom. Brez poseganja v zakonodajo, ki ureja javna naročila na ravni države in Skupnosti,

— se vsaj dva ukrepa uporabi s seznama v Prilogi VI,

— države članice olajšajo ta proces z objavo smernic o energetske učinkovitosti in prihrankih energije kot ocenjevalno merilo pri razpisu javnih pogodb.

Države članice olajšajo in omogočijo izmenjavo najboljših praks med organi javnega sektorja, na primer praks glede energetske učinkovitih javnih naročil, tako na nacionalni kot mednarodni ravni; v ta namen organizacija iz odstavka 2 s Komisijo sodeluje glede izmenjave najboljših praks, kakor je navedeno v členu 7(3).

2. Države članice naložijo eni ali več novim ali obstoječim organizacijam odgovornost za upravljanje, vodenje in izvajanje za povezovanje zahtev za izboljšanje energetske učinkovitosti, kakor je navedeno v odstavku 1. To so lahko organi ali agencije iz člena 4(4).

POGLAVJE III

**SPODBUJANJE UČINKOVITOSTI RABE KONČNE ENERGIJE
IN ENERGETSKIH STORITEV**

Člen 6

**Distributerji energije, sistemski operaterji
distribucijskega omrežja in podjetja za maloprodajo
energije**

1. Države članice zagotovijo, da distributerji energije, sistemski operaterji distribucijskega omrežja in/ali podjetja za maloprodajo energije:

(a) na zahtevo, a ne več kot enkrat na leto, predložijo celovite statistične informacije o njihovih končnih odjemalcih organom ali agencijam iz člena 4(4), ali drugemu imenovanemu organu, pod pogojem, da slednji prejete informacije posreduje omenjenim organom ali agencijam. Te informacije morajo zadostovati za ustrezno pripravo in izvajanje programov za izboljšanje energetske učinkovitosti ter spodbujanje in spremljanje energetskih storitev in drugih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti. Vključujejo lahko pretekle informacije, sicer pa morajo zajemati tekoče informacije o porabi končnih porabnikov ter, kjer je to izvedljivo, diagrame porabe, delitev odjemalcev in njihov geografski položaj, pri tem pa ohranjajo celovitost in zaupnost informacij, ki so zasebne narave ali poslovno občutljive, v skladu z veljavno zakonodajo Skupnosti;

(b) se vzdržijo vseh dejavnosti, ki bi lahko ovirale povpraševanje po energetskih storitvah in drugih ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti in njihovo oskrbo, ali ki bi zadrževale razvoj trga energetskih storitev in drugih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti. Zadevna država članica sprejme ustrezne ukrepe za opustitev takšnih dejavnosti, kadar do njih pride.

2. Države članice:

(a) izberejo eno ali več od naslednjih zahtev, ki jih morajo izpolnjevati distributerji energije, sistemski operaterji distribucijskega omrežja in/ali podjetja za maloprodajo energije, neposredno in/ali posredno prek drugih izvajalcev energetskih storitev ali ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti:

(i) zagotoviti ponudbo energetskih storitev po konkurenčnih cenah končnim odjemalcem in spodbujati te storitve; ali

(ii) zagotoviti razpoložljivost za svoje končne odjemalce in spodbujati energetske preglede po konkurenčnih cenah, opravljene neodvisno, in/ali ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti, v skladu s členoma 9(2) in 12; ali

(iii) prispevati v sklade in mehanizme financiranja iz člena 11. Ravni teh prispevkov ustrezajo najmanj predvidenim stroškom ponudbe katere koli dejavnosti iz tega odstavka in so dogovorjeni z organi ali agencijami iz člena 4(4); in/ali

(b) zagotovijo, da obstajajo ali da se vzpostavijo prostovoljni sporazumi in/ali drugi tržno naravnani sistemi, kot so beli certifikati, z učinkom, ki je enakovreden eni ali več zahtevam iz točke (a). Država članica prostovoljne sporazume oceni, nadzoruje in spremlja ter tako zagotovi, da imajo v praksi enakovreden učinek kot ena ali več zahtev iz točke (a).

V ta namen imajo prostovoljni sporazumi jasne in nedvoumne cilje ter zahteve nadzora in obveznosti poročanja, povezane s postopki, ki vodijo do pregledanih in/ali dodatnih ukrepov, ko cilji niso ali pa verjetno ne bodo doseženi. Za zagotavljanje preglednosti morajo biti prostovoljni sporazumi dostopni javnosti in objavljeni pred uporabo v obsegu, ki ga dovoljujejo veljavne določbe o zaupnosti in ki vabijo zainteresirane strani, da podajo svoje pripombe.

3. Države članice zagotovijo, da za udeležence na trgu, ki niso distributerji energije, sistemski operaterji distribucijskega omrežja in podjetja za maloprodajo energije kot npr. ESCO, monterji energetske opreme, energetski svetovalci, obstajajo ustrezne spodbude in enaki in pošteni pogoji konkurence, da lahko neodvisno ponujajo in izvajajo energetske storitve, energetske preglede in ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti, opisane v odstavku 2(a)(i) in (ii).

4. Po odstavkih 2 in 3 lahko države članice sistemskim operaterjem distribucijskega omrežja odgovornost dodelijo le, če je to v skladu z zahtevami glede ločevanja računovodskih izkazov, določenih v členu 19(3) Direktive 2003/54/ES in členu 17(3) Direktive 2003/55/ES.

5. Izvajanje tega člena ne posega v odstopanja ali izjeme, odobrene v skladu z direktivama 2003/54/ES in 2003/55/ES.

Člen 7

Razpoložljivost podatkov

1. Države članice zagotovijo, da so podatki o mehanizmi za energetske učinkovitost ter finančnih in pravnih okvirih, ki se sprejmejo, da bi bil dosežen nacionalni okvirni cilj varčevanja z energijo, pregledni in med ustreznimi udeleženci trga čim bolj razširjeni.
2. Države članice zagotovijo, da se več truda vложи v pospeševanje učinkovitosti rabe končne energije. Ustvarijo ustrezne pogoje in spodbude za udeležence na trgu, da bodo končnim odjemalcem nudili več informacij in svetovanje o učinkovitosti rabe končne energije.
3. Komisija zagotovi, da države članice izmenjujejo in široko razširjajo informacije o najučinkovitejših navadah za varčevanje z energijo.

Člen 8

Razpoložljivost usposobljenosti, akreditacij in sistemov potrjevanja

Za doseganje visoke ravni tehnične usposobljenosti, nepristranskosti in zanesljivosti, države članice zagotovijo, kjer presodijo, da je to potrebno, razpoložljivost ustrezne usposobljenosti, postopkov za akreditacijo in/ali sistemov potrjevanja izvajalcev energetskih storitev, energetskih pregledov in ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti iz člena 6(2)(a)(i) in (ii).

Člen 9

Finančni instrumenti za varčevanje z energijo

1. Države članice razveljavijo ali spremenijo nacionalno zakonodajo in predpise, razen tistih, za katere je jasno, da so davčne narave, ki brez potrebe in nesorazmerno ovirajo ali omejujejo uporabo finančnih instrumentov za varčevanje z energijo na trgu energetskih storitev in drugih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.
2. Države članice obstoječim in morebitnim kupcem energetskih storitev in drugih ukrepov za izboljšavo energetske učinkovitosti v javnem in zasebnem sektorju zagotovijo modele pogodb za te finančne instrumente. Izdajo jih lahko organi ali agencije iz člena 4(4).

Člen 10

Tarife in drugi predpisi za energetske učinkovitost, ki veljajo za energijo iz omrežij

1. Države članice zagotovijo, da se odstranijo tiste spodbude v tarifah za prenos in distribucijo energije, ki brez potrebe povečujejo količino distribuirane ali prenesene energije. V zvezi s tem lahko države članice v skladu s členom 3(2) Direktive 2003/54/ES in členom 3(2) Direktive 2003/55/ES naložijo podjetjem, ki delujejo v sektorjih električne energije in zemeljskega plina, obveznosti javnih storitev v zvezi z energetske učinkovitostjo.
2. Države članice lahko dovolijo, da so v sistemih in tarifnih strukturah dovoljene sestavine s socialnim ciljem, pod pogojem, da so vsi moteči vplivi na sistem prenosa in distribucije čim manjši ter niso nesorazmerni s socialnim ciljem.

Člen 11

Skladi in mehanizmi financiranja

1. Brez poseganja v člena 87 in 88 Pogodbe lahko države članice ustanovijo enega ali več skladov za podporo izvajanja programov in drugih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti ter za pospeševanje razvoja trga za ukrepe izboljšanja energetske učinkovitosti. Takšni ukrepi vključujejo spodbujanje energetskih pregledov, finančnih instrumentov za varčevanje z energijo ter po potrebi izboljšane merjenja in informativnega obračuna. Skladi so namenjeni tudi sektorjem končne rabe z višjimi transakcijskimi stroški in večjimi tveganji.

2. Če so ustanovljeni, skladi lahko zagotovijo nepovratna sredstva, posojila, finančna jamstva in/ali druge vrste financiranja, ki jamčijo rezultate.

3. Skladi so na voljo vsem izvajalcem ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, kot so ESCO, podjetja za energetske storitve, neodvisni energetski svetovalci, distributerji energije, sistemski operaterji distribucijskega omrežja, podjetja za maloprodajo energije in monterji. Države članice se lahko odločijo, da so skladi na voljo vsem končnim odjemalcem. Razpisi ali enakovredne metode, ki zagotavljajo popolno preglednost, se ravno tako izvajajo z doslednim upoštevanjem veljavnih predpisov za javna naročila. Države članice zagotovijo, da skladi dopolnjujejo in ne konkurirajo ukrepom za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki se financirajo pod tržnimi pogoji.

Člen 12

Energetski pregledi

1. Države članice zagotovijo razpoložljivost učinkovitih, visoko kakovostnih sistemov energetskih pregledov, ki so namenjeni ugotavljanju možnih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti in se izvajajo neodvisno za vse končne porabnike, vključno z majhnimi odjemalci v gospodinjstvu in storitvenem sektorju ter industrijskimi malimi in srednje velikimi odjemalci.

2. Segmente trga, ki imajo višje transakcijske stroške, in enostavne objekte se lahko doseže z drugimi ukrepi, kot so vprašalniki in računalniški programi, ki so dostopni prek spleta in/ali se jih odjemalcem pošlje po pošti. Države članice zagotovijo razpoložljivost energetskih pregledov za tiste segmente trga, ki se ne ponujajo na trgu, ob upoštevanju člena 11(1).

3. Certificiranje v skladu s členom 7 Direktive 2002/91/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o energetski učinkovitosti stavb⁽¹⁾ se šteje za enakovredno energetskemu pregledu, ki izpolnjuje zahteve iz odstavkov 1 in 2 tega člena in za enakovredno energetskemu nadzoru iz Priloge VI(e) k tej direktivi. Tudi za energetske preglede, opravljene po sistemih na podlagi prostovoljnih sporazumov med organizacijami interesnih skupin in imenovanimi organi, ki jih nadzoruje in spremlja zadevna država članica v skladu s členom 6(2)(b) te direktive, velja, da izpolnjujejo zahteve iz odstavkov 1 in 2 tega člena.

Člen 13

Merjenje in informativni obračun porabe energije

1. Države članice zagotovijo, v mejah tehnične izvedljivosti, finančne sprejemljivosti in sorazmerno z morebitnimi prihranki energije, da imajo končni odjemalci električne energije, zemeljskega plina, daljinskega ogrevanja in/ali hlajenja in tople sanitarne vode na voljo individualne števece po konkurenčnih cenah, ki natančno prikazujejo dejansko količino porabljene energije končnega odjemalca in podajo dejanski čas njene porabe.

Ko se obstoječi števec zamenja, je treba vedno zagotoviti individualni števec po konkurenčni ceni, razen če je to tehnično neizvedljivo ali cenovno neučinkovito glede na ocenjene možne dolgoročne prihranke. Individualne števece po

konkurenčni ceni je treba vedno zagotoviti, ko se naredi novo napeljavo na novi stavbi ali pri večji obnovi stavbe, kakor je določeno v Direktivi 2002/91/ES.

2. Države članice zagotovijo, da obračunavanje, ki ga opravijo distributerji energije, sistemski operaterji distribucijskega omrežja in podjetja za maloprodajo energije, po potrebi, temelji na dejanski porabi energije in je v jasni in razumljivi obliki. Končni odjemalci dobijo poleg obračuna na voljo ustrezne informacije o celovitem prikazu tekočih stroškov za porabljeno energijo. Obračun na podlagi dejanske porabe se izvaja dovolj pogosto, da lahko odjemalci uravnavajo svojo porabo energije.

3. Države članice zagotovijo, da distributerji energije, sistemski operaterji distribucijskega omrežja ali podjetja za maloprodajo energije, kjer je to ustrezno, v ali z svojimi obračuni, pogodbami, transakcijami in/ali potrdili na distribucijskih postajah končnim odjemalcem v jasni in razumljivi obliki podajo naslednje informacije:

- (a) veljavne dejanske cene in dejansko porabo energije;
- (b) primerjave sedanje porabe energije odjemalca s porabo energije v istem obdobju prejšnjega leta, po možnosti v grafični obliki;
- (c) vedno, kadar je to mogoče in koristno, primerjave s povprečnim normaliziranim ali referenčnim porabnikom energije iz iste porabniške kategorije;
- (d) kontaktne informacije za organizacije porabnikov, energetske agencije ali podobne organe, vključno z naslovi spletnih strani, iz katerih je mogoče dobiti informacije o razpoložljivih ukrepih za izboljšanje energetske učinkovitosti, primerjalnih diagramih porabe končnih porabnikov in/ali nepristranskih tehničnih specifikacijah za opremo, ki rabi energijo.

POGLAVJE IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 14

Poročila

1. Države članice, ki ob začetku veljavnosti direktive v kakršne koli namene uporabljajo metode za izračun prihrankov energije, podobne tistim iz Priloge IV, lahko ustrezno podrobne informacije predložijo Komisiji. Informacije se predložijo čimprej in po možnosti najpozneje do 17. novembra 2006. Te informacije bodo Komisiji omogočile, da bo ustrezno upoštevala obstoječe postopke.

⁽¹⁾ UL L 1, 4.1.2003, str. 65.

2. Države članice Komisiji predložijo:

- najpozneje do 30. junija 2007 prvi EEAP,
- najpozneje do 30. junija 2011 drugi EEAP,
- najpozneje do 30. junija 2014 tretji EEAP.

Vsi EEAP opisujejo ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti, načrtovane za doseganje ciljev iz člena 4(1) in (2), in za uskladitev z določbami, ki se nanašajo na zgledni primer javnega sektorja ter na posredovanje informacij in nasvetov za končne porabnike, določenih v členih 5(1) oziroma 7(2).

Drugi in tretji EEAP:

- vključujeta temeljito analizo in oceno prejšnjega EEAP,
- vključujeta dokončne rezultate glede izpolnjevanja cilja varčevanja z energijo iz člena 4(1) in (2),
- vključujeta načrte za in informacije o predvidenih učinkih dodatnih ukrepov, ki se nanašajo na kakršen koli obstoječ ali pričakovan odmik od ciljev,
- v skladu s členom 15(4) uporabljata in postopno povečujeta uporabo usklajenih pokazateljev in meril učinkovitosti, tako za oceno prejšnjih ukrepov, kakor tudi za pričakovane učinke načrtovanih prihodnjih ukrepov,
- temeljita na dostopnih podatkih, dopoljenih z ocenami.

3. Najpozneje do 17. maja 2008 Komisija objavi oceno vpliva stroškov in koristi s preučitvijo povezav med standardi, predpisi, politikami in ukrepi EU v zvezi z učinkovitostjo rabe končne energije.

4. EEAP se ocenjujejo v skladu s postopkom iz člena 16(2), in sicer:

- prvi EEAP se oceni pred 1. januarjem 2008,
- drugi EEAP se oceni pred 1. januarjem 2012,
- tretji EEAP se oceni pred 1. januarjem 2015.

5. Komisija na podlagi EEAP oceni, v kolikšni meri so države članice napredovale pri izpolnjevanju nacionalnih okvirnih ciljev varčevanja z energijo. Komisija objavi poročila s svojimi zaključki:

- o prvih EEAP pred 1. januarjem 2008,
- o drugih EEAP pred 1. januarjem 2012,
- o tretjih EEAP pred 1. januarjem 2015.

Ta poročila vključujejo informacije o povezanih ukrepih na ravni Skupnosti, vključno s trenutno veljavno in prihodnjo zakonodajo. Ta poročila upoštevajo sistem meril iz člena 15(4), prepoznajo najboljše prakse in primere, kjer države članice in/ali Komisija ne napredujejo dovolj, in lahko vsebujejo priporočila.

Drugemu poročilu, po potrebi in kjer je to ustrezno, sledijo predlogi Evropskemu parlamentu in Svetu za dodatne ukrepe, vključno z morebitnim podaljšanjem obdobja uporabe ciljev. Če poročilo ugotovi, da ni bil dosežen zadosten napredek v smeri doseganja nacionalnih okvirnih ciljev, se morajo ti predlogi nanašati na raven in naravo teh ciljev.

Člen 15

Pregled in prilagoditev okvira

1. Vrednosti in metode za izračun iz prilog II, III, IV in V se prilagodijo tehničnemu napredku v skladu s postopkom iz člena 16(2).

2. Pred 1. januarjem 2008 Komisija v skladu s postopkom iz člena 16(2) še dodatno izboljša in po potrebi dopolni točke 2 do 6 Priloge IV, ob upoštevanju splošnega okvira, določenega v Prilogi IV.

3. Pred 1. januarjem 2012 Komisija v skladu s postopkom iz člena 16(2) zviša odstotek usklajenih izračunov na način od spodaj navzgor, ki se uporabljajo v usklajenem modelu za izračun iz točke 1 Priloge IV, brez poseganja v sisteme držav članic, ki že uporabljajo višji odstotek. Novi usklajeni model za izračun z občutno višjim odstotkom izračunov od spodaj navzgor se prvič uporabi 1. januarja 2012.

Kjer koli je to izvedljivo in možno, se pri merjenju vseh prihrankov skozi celotno obdobje uporabe direktive uporablja ta usklajeni model izračuna, brez poseganja v sisteme držav članic, ki že uporabljajo višji odstotek izračunov od spodaj navzgor.

4. Najpozneje do 30. junija 2008 Komisija v skladu s postopkom iz člena 16(2) oblikuje usklajene pokazatelje učinkovitosti in na njih temelječa merila, upoštevajoč dostopne podatke ali podatke, ki jih je od vsake države članice mogoče pridobiti na gospodaren način. Za razvoj takšnih usklajenih pokazateljev in meril energetske učinkovitosti Komisija kot referenčno pomoč uporablja okvirni seznam iz Priloge V. Države članice morajo te pokazatelje in merila postopoma vgraditi v statistične podatke, ki so vključeni v EEAP iz člena 14, in jih uporabiti kot eno izmed razpoložljivih orodij za odločanje o prihodnjih prednostnih področjih v EEAP.

Najpozneje do 17. maja 2011 Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o napredku pri oblikovanju pokazateljev in meril.

Člen 16

Odbor

1. Komisiji pomaga odbor.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

Obdobje iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES je tri mesece.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 17

Razveljavitev

Direktiva 93/76/EGS se razveljavi.

Člen 18

Prenos

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, ki so potrebni za uskladitev s to direktivo najpozneje do 17. maja 2008, z izjemo določb člena 14(1), (2) in (4), za katere je datum prenosa najpozneje do 17. maja 2006. O tem nemudoma obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih ukrepih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice posredujejo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 19

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 20

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 5. aprila 2006

Predsednik

Za Evropski parlament

J. BORRELL FONTELLES

Za Svet

Predsednik

H. WINKLER

PRILOGA I

Metodologija za izračun nacionalnega okvirnega cilja varčevanja z energijo

Metodologija za izračun nacionalnega okvirnega cilja varčevanja z energijo iz člena 4 je naslednja:

1. Države članice za izračun povprečne letne porabe energije uporabijo letno porabo končne energije vseh odjemalcev na njenem ozemlju, v okviru te direktive, za obdobje zadnjih petih let pred izvajanjem te direktive in za katero so na voljo uradni podatki. Ta poraba končne energije je količina energije, ki je distribuirana ali prodana končnim odjemalcem v obdobju petih let in ni prilagojena stopinjskim dnevom, strukturnim spremembam ali proizvodnim spremembam.

Nacionalni okvirni cilj varčevanja z energijo se bo na podlagi te povprečne letne količine porabe izračunal enkrat, iz tega izhajajoča absolutna količina energije, ki jo je treba prihraniti, pa se uporabi za celoten čas trajanja te direktive.

Nacionalni okvirni cilj varčevanja z energijo:

- (a) znaša 9 % letne povprečne količine porabe, kot je navedena zgoraj;
- (b) se izmeri po devetem letu uporabe direktive;
- (c) izhaja iz skupnih letnih prihrankov energije doseženih v devetletnem obdobju uporabe te direktive;
- (d) se doseže preko energetske storitev in drugih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti.

Ta metodologija za merjenje prihrankov energije zagotavlja, da je skupni znesek prihrankov, ki ga predvideva ta direktiva, nespremenljiv in zato neodvisen od bodoče rasti BDP in vseh povečanj porabe energije v prihodnosti.

2. Nacionalni okvirni cilj varčevanja z energijo je izražen v absolutni vrednosti v GWh ali v protivravnosti, izračunani v skladu s Prilogo II.
3. Prihranki energije v določenem letu po začetku veljavnosti te direktive, ki so posledica ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, začeti v preteklem letu, vendar ne pred letom 1995, in ki imajo dolgoročne učinke, se lahko upoštevajo pri izračunu letnih prihrankov energije. V nekaterih primerih, ko to opravičujejo okoliščine, se lahko upoštevajo ukrepi, ki so se začeli pred letom 1995, vendar ne prej kot leta 1991. Ukrepe tehnološke narave je treba bodisi posodobiti, da se upošteva tehnološki napredek, bodisi ovrednotiti glede na merila za tovrstne ukrepe. Komisija pripravi smernice za merjenje ali ocenjevanje učinka vseh tovrstnih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, ki bodo temeljile, povsod kjer bo to mogoče, na obstoječi zakonodaji Skupnosti, kot je Direktiva 2004/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. februarja 2004 o spodbujanju soproizvodnje, ki temelji na rabi koristne toplote, na notranjem trgu z energijo ⁽¹⁾ in Direktiva 2002/91/ES.

V vseh primerih morajo biti prihranki energije, ki iz teh ukrepov izhajajo, preverljivi in merljivi ali ocenljivi v skladu s splošnim okvirom iz Priloge IV.

⁽¹⁾ UL L 52, 21.2.2004, str. 50.

PRILOGA II

Vsebnost energije izbranih goriv za končno rabo – pretvorbena tabela ⁽¹⁾

Energetski proizvod	kJ (NCV)	kgoe (NCV)	kWh (NCV)
1 kg koksa	28 500	0,676	7,917
1 kg črnega premoga	17 200 – 30 700	0,411 – 0,733	4,778 – 8,528
1 kg briketov iz rjavega premoga	20 000	0,478	5,556
1 kg črnega lignita	10 500 – 21 000	0,251 – 0,502	2,917 – 5,833
1 kg rjavega premoga	5 600 – 10 500	0,134 – 0,251	1,556 – 2,917
1 kg naftnega skrilavca	8 000 – 9 000	0,191 – 0,215	2,222 – 2,500
1 kg šote	7 800 – 13 800	0,186 – 0,330	2,167 – 3,833
1 kg šotnih briketov	16 000 – 16 800	0,382 – 0,401	4,444 – 4,667
1 kg mazuta (težko kurilno olje)	40 000	0,955	11,111
1 kg lahkega kurilnega olja	42 300	1,010	11,750
1 kg motornega bencina	44 000	1,051	12,222
1 kg parafina	40 000	0,955	11,111
1 kg utekočinjenega naftnega plina	46 000	1,099	12,778
1 kg zemeljskega plina ⁽¹⁾	47 200	1,126	13,10
1 kg utekočinjenega zemeljskega plina	45 190	1,079	12,553
1 kg lesa (25 % vlage) ⁽²⁾	13 800	0,330	3,833
1 kg peletov/lesnih stiskancev	16 800	0,401	4,667
1 kg odpadkov	7 400 – 10 700	0,177 – 0,256	2,056 – 2,972
1 MJ pridobljene toplote	1 000	0,024	0,278
1 kWh električne energije	3 600	0,086	1 ⁽³⁾

Vir: Eurostat

⁽¹⁾ 93 % metana.⁽²⁾ Države članice lahko, odvisno od najpogosteje uporabljene vrste lesa v posamezni državi članici, uporabijo druge vrednosti.⁽³⁾ Za prihranke električne energije v kWh lahko države članice uporabijo pretvorbene količnik v vrednosti 2,5, ki odraža ocenjeno 40 % povprečno učinkovitosti proizvodnje v EU v ciljnem obdobju. Države članice lahko uporabijo drugačen pretvorbene količnik, če njegovo uporabo lahko upravičijo.⁽¹⁾ Države članice lahko uporabijo drugačne pretvorbene količnike, če jih lahko upravičijo.

PRILOGA III

Okvirni seznam primerov ustreznih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti

Ta priloga vsebuje primere področij, na katerih je mogoče pripraviti in izvajati programe in druge ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti v zvezi s členom 4.

Te ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti se lahko upošteva le, če zagotavljajo prihranke, ki so v skladu s smernicami iz Priloge IV jasno merljivi in preverljivi ali ocenljivi, in če njihov vpliv na prihranke energije ni že upoštevan v drugih posebnih ukrepih. Naslednji sezname niso izčrpani, temveč usmerjevalni.

Primeri ustreznih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti:

Stanovanjski in terciarni sektor

- (a) ogrevanje in hlajenje (npr. toplotne črpalke, novi učinkoviti kotli, namestitev/učinkovita posodobitev sistemov za daljinsko ogrevanje/hlajenje.);
- (b) izolacija in prezračevanje (npr. izolacija votlih sten in stropa, dvojna/trojna zasteklitev oken, pasivno ogrevanje in hlajenje);
- (c) topla voda (npr. namestitev novih naprav, neposredna in učinkovita raba pri ogrevanju prostorov, pralni stroji.);
- (d) razsvetljava (npr. nove učinkovite sijalke in predstikalne naprave, digitalni nadzorni sistemi, uporaba detektorjev gibanja za sisteme razsvetljave v poslovnih zgradbah);
- (e) kuhanje in hlajenje (npr. nove učinkovite naprave, sistemi vračanja toplote);
- (f) druga oprema in naprave (npr. naprave za sproizvodnjo toplote in električne energije, nove učinkovite naprave, časovni nadzor za optimiranje rabe energije, zmanjšanje izgub v stanju pripravljenosti, montaža kondenzatorjev za zmanjšanje jalove moči, transformatorji z nizkimi izgubami);
- (g) izraba obnovljivih virov energije v gospodinjstvih, pri čemer se zmanjša nakup energije (npr. sistemi s sončnimi kolektorji za pripravo tople sanitarne vode, ogrevanje in hlajenje prostorov s pomočjo sončne energije);

Industrijski sektor

- (h) proizvodni procesi (npr. učinkovitejša uporaba stisnjenega zraka, kondenzata, stikal in ventilov, uporaba samodejnih in integriranih sistemov, učinkovitost v stanju pripravljenosti);
- (i) motorji in pogonski sistemi (npr. povečana uporaba elektronskih krmil, pogonski sistemi s spremenljivo hitrostjo, celostno programiranje aplikacij, frekvenčna pretvorba, električni motorji z visokim izkoristkom);
- (j) ventilatorji, pogonski sistemi s spremenljivo hitrostjo in prezračevanje (npr. nove naprave/sistemi, uporaba naravnega prezračevanja);
- (k) upravljanje povpraševanja (npr. uravnavanje obremenitev, nadzorni sistemi za zmanjšanje konic);
- (l) sproizvodnja z visokim izkoristkom (npr. naprave za sproizvodnjo toplote in električne energije);

Sektor prometa

- (m) način prevoza (npr. spodbujanje energetske učinkovitih vozil, energetske učinkovite uporabe vozil, vključno s sistemi za nastanitev tlaka v pnevmatikah, energetske učinkovite naprave in dodatni naprave za vozila, dodatki za gorivo, ki izboljšujejo energetske učinkovitost, visoko kakovostna olja za mazanje, pnevmatike z nizkim kotalnim uporom itd.);

- (n) spremembe v načinu prevoza (npr. opravljanje poti dom/delo brez avtomobila, prevozi več ljudi v skupnem avtu, spremembe v načinu prevoza z načinov, ki porabijo več energije, na druge, ki jo porabijo manj, na potnika/km ali na tono/km);
- (o) dnevi brez avtomobila;

Ukrepi na medsektorski ravni

- (p) standardi in norme, katerih cilj je predvsem povečati energetska učinkovitost izdelkov in storitev, vključno s stavbami;
- (q) sistemi za energetska označevanje;
- (r) meritve, pametni merilni sistemi kot so individualni merilni inštrumenti z odčitavanjem in uravnavanjem na daljavo ter informativni obračun;
- (s) usposabljanje in izobraževanje, ki vodita v uporabo energetske učinkovite tehnologije in/ali postopkov;

Horizontalni ukrepi

- (t) predpisi, davki itd., katerih učinek je zmanjšanje rabe končne energije;
 - (u) usmerjene obveščevalne akcije, ki spodbujajo izboljšanje energetske učinkovitosti in ukrepe za izboljšanje energetske učinkovitosti.
-

PRILOGA IV

Splošni okvir za meritve in preverjanje prihrankov energije**1. Merjenje in izračun prihrankov energije ter njihova normalizacija**1.1 *Merjenje prihrankov energije*

Splošno

Pri merjenju prihrankov energije, doseženih v skladu s členom 4, ki se opravlja z namenom, da se zajame splošno izboljšanje energetske učinkovitosti in ugotovi, kakšen je vpliv posameznih ukrepov, se uporabi usklajeni model za izračun; ta pri merjenju letnega izboljšanja energetske učinkovitosti za potrebe EEAP iz člena 14 vključuje kombinacijo metod za izračun na način od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor.

Odbor si pri razvijanju usklajenega modela za izračun v skladu s členom 15(2) prizadeva, da bi v največjem možnem obsegu uporabil podatke, ki jih redno že posredujejo Eurostat in/ali nacionalne statistične agencije.

Izračuni na način od spodaj navzgor

Metoda izračuna na način od spodaj navzgor pomeni, da pri izračunu prihrankov energije kot izhodišče služijo nacionalni podatki ali podatki o prihrankih energije, združeni v okviru sektorjev. Letni podatki se nato prilagodijo tako, da se upošteva zunanje dejavnike, kakor so temperaturni primanjkljaj, strukturne spremembe, proizvodni program itd.; tako dobljena meritev dokaj zadovoljivo prikazuje skupno izboljšanje energetske učinkovitosti, kakor je opisano v točki 1.2. S to metodo natančno in podrobno merjenje ni mogoče, ravno tako pa ne prikaže vzročne zveze med ukrepi in iz njih izhajajočimi prihranki energije. Običajno pa je ta metoda preprostejša in cenejša, pogosto jo navajajo kot metodo „kazalnikov energetske učinkovitosti“, ker prikazuje razvoj stanja.

Odbor se pri razvoju metode za izračun na način od spodaj navzgor, ki se uporablja v tem usklajenem modelu za izračun, v največji možni meri opira na obstoječe metodologije, kot je model ODEX ⁽¹⁾.

Izračuni na način od spodaj navzgor

Metoda izračuna na način od spodaj navzgor pomeni, da se prihranki energije, doseženi z določenim ukrepom za izboljšanje energetske učinkovitosti, merijo v kilovatnih urah (kWh), joulih (J) ali kilogramih ekvivalenta nafte (kgoe) in se seštejejo s prihranki energije iz drugih posebnih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti. Organi ali agencije, iz člena 4(4), uredijo vse potrebno, da ne prihaja do dvojnega štetja prihrankov energije, ki je posledica kombinacije ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti (vključno z mehanizmi). Za metodo izračuna od spodaj navzgor se lahko uporabijo podatki in metode iz točk 2.1 in 2.2.

Pred 1. januarjem 2008 Komisija razvije usklajen model od spodaj navzgor. Ta model zajema med 20 in 30 % letne porabe energije za sektorje znotraj področja uporabe te direktive, ob potrebnem upoštevanju dejavnikov iz točk (a), (b) in (c) spodaj.

Do 1. januarja 2012 Komisija nadaljuje z razvojem tega usklajenega modela od spodaj navzgor, ki bo zajemal znatno višjo raven končne letne porabe energije za sektorje znotraj področja uporabe te direktive, ob potrebnem upoštevanju dejavnikov iz točk (a), (b) in (c) spodaj.

⁽¹⁾ Projekt ODYSSEE-MURE, program SAVE. Komisija, 2005.

Pri razvoju usklajenega modela od spodaj navzgor Komisija upošteva sledeče dejavnike in svojo odločitev ustrezno utemelji:

- (a) izkušnje z usklajenim modelom za izračun v prvih letih njegove uporabe;
- (b) pričakovano morebitno povečanje natančnosti kot posledica večjega deleža izračunov na način od spodaj navzgor;
- (c) ocena morebitnih dodatnih stroškov in/ali upravnih obremenitev.

Odbor si pri razvoju tega usklajenega modela od spodaj navzgor v skladu s členom 15(2) prizadeva za uporabo standardiziranih metod, ki vključujejo kar najmanjše upravno breme in stroške, predvsem z uporabo metod merjenja iz točk 2.1 in 2.2 ter s poudarkom na tistih sektorjih, kjer je lahko usklajeni model od spodaj navzgor čim bolj stroškovno učinkovit.

Države članice, ki tako želijo, lahko po odobritvi Komisije poleg dela, za katerega je predpisan usklajeni model od spodaj navzgor, uporabljajo še dodatne meritve od spodaj navzgor, v skladu s postopkom iz člena 16(2) na osnovi opisa metodologije, ki jo predstavi zadevna država članica.

Če izračuni od spodaj navzgor za nekatere sektorje niso na razpolago, se v poročilih Komisiji uporabijo izračuni od zgoraj navzdol ali kombinacija izračunov od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor, ob upoštevanju odobritve Komisije in v skladu s postopkom iz člena 16(2). Komisija še zlasti pri ocenjevanju prošenj v zvezi s tem v okviru prvega EEAP, opisanega v členu 14(2) pokaže ustrezno prilagodljivost. Za določitev vpliva ukrepov, izvedenih po letu 1995 (in v nekaterih primerih leta 1991), ki še imajo učinke, bodo potrebni izračuni od zgoraj navzdol.

1.2 Kako naj se normalizirajo meritve prihrankov energije

Prihranki energije se določijo z merjenjem in/ali oceno porabe pred in po izvedbi ukrepa, ob zagotavljanju normalizacije za zunanje pogoje, ki ponavadi vplivajo na porabo energije. Pogoji, ki ponavadi vplivajo na rabo energije, se lahko sčasoma spremenijo. Taki pogoji so lahko posledica enega ali več verjetnih dejavnikov, kot so:

- (a) vremenski pogoji, kot je temperaturni primanjkljaj;
- (b) stopnje zasedenosti;
- (c) odpiralni čas za nestanovanjske stavbe;
- (d) instalirana moč opreme (zmogljivost opreme); proizvodni program;
- (e) tovarniška zmogljivost, stopnja proizvodnje, količina ali dodana vrednost, vključno s spremembami na ravni BDP;
- (f) urnik za montažo in vozila;
- (g) razmerje glede na druge enote.

2. Podatki in metode, ki se jih lahko uporabi (merljivost)

Obstaja več metod zbiranja podatkov za meritev in/ali oceno energetske prihrankov. V času ocenjevanja energetske storitve ali ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti pogosto ne bo mogoče, da bi se zanašali samo na meritve. Zato obstaja razlikovanje med metodami za merjenje prihrankov energije in metodami za ocenjevanje prihrankov, pri čemer se pogosteje uporabljajo slednje.

2.1 Podatki in metode na osnovi meritev

Računi podjetij za distribucijo ali podjetij za maloprodajo

Računi za izmerjeno porabo energije so lahko osnova za določanje porabe v vzorčnem obdobju pred uvedbo ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti. Nato se jih lahko primerja z računi za obdobje po uvedbi in uporabi ukrepa, prav tako za vzorčno časovno obdobje. Ugotovitve se, če je to mogoče, primerja tudi s kontrolno skupino (skupino, ki ne sodeluje) ali pa se jih namesto tega normalizira, kakor je opisano v točki 1.2.

Podatki o prodaji energije

Porabo različnih vrst energije (npr. električne energije, plina, kurilnega olja) se lahko izmeri s primerjavo podatkov o prodaji podjetij za maloprodajo in distributerjev, zbranih pred uvedbo ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, s podatki o prodaji po uvedbi ukrepov. Uporabi se lahko kontrolna skupina ali normalizirani podatki.

Podatki o prodaji opreme in naprav

Zmogljivost opreme in naprav se lahko izračuna na osnovi informacij, zbranih neposredno pri proizvajalcih. Podatke o prodaji opreme in naprav se običajno dobi od podjetij za maloprodajo. Izvedejo se lahko tudi posebne raziskave in meritve. Za določitev višine prihrankov energije se lahko dostopne podatke primerja s podatki o prodaji. Pri uporabi te metode je potrebna prilagoditev zaradi upoštevanja sprememb pri uporabi opreme ali naprave.

Podatki o rabi končne energije

Rabo energije v stavbah ali objektih je možno v celoti spremljati, da se zabeleži poraba energije pred in po uvedbi ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti. Pomembni ustrezni dejavniki (npr. proizvodni proces, posebna oprema, naprave za ogrevanje) se lahko merijo natančneje.

2.2 Podatki in metode na osnovi ocen

Enostavne tehnične ocene, brez pregleda

Izračun podatkov na osnovi enostavne tehnične ocene brez pregleda na kraju samem je najbolj običajna metoda za zbiranje podatkov za določitev domnevnih prihrankov energije. Podatke se lahko oceni s tehnično metodo brez uporabe podatkov, pridobljenih na kraju samem, temveč s pomočjo predpostavk, temelječih na specifikaciji opreme, učinkovitosti delovanja, diagramov obratovanja vpeljanih ukrepov in statističnih podatkov.

Kompleksne tehnične ocene, s pregledom

Podatke o energiji se lahko izračuna na osnovi informacij, ki jih zbere zunanji strokovnjak s pregledom ali s kakšno drugo preiskavo na enem ali več ciljnih mestih. Na tej osnovi se lahko razvijejo zahtevnejši algoritmi/simulacijski modeli in se uporabijo za širši izbor mest (npr. stavbe, objekti, vozila). Meritve te vrste se lahko pogosto uporabi za dopolnitev in umerjanje podatkov, zbranih z enostavno tehnično oceno.

3. **Kako ravnati z negotovostjo**

Vse metode, naštetje v točki 2, lahko vsebujejo določeno stopnjo negotovosti. Negotovost je lahko posledica ⁽¹⁾:

- (a) pogreška merilne naprave: navadno so podani v specifikacijah, proizvajalca izdelka;

⁽¹⁾ Model ugotavljanja stopnje določljive negotovosti, ki temelji na teh treh napakah, je v Prilogi B k Mednarodnemu protokolu za meritve delovanja in preverjanje (International Performance Measurement & Verification Protocol – IPMVP).

- (b) napake v modelu: ponavadi so to napake v modelih, ki se jih uporablja za ocenjevanje parametrov iz zbranih podatkov;
- (c) napake vzorčenja: ponavadi so to napake, ki nastanejo zato, ker se je opazovalo zgolj vzorec enot in ne celotnega sklopa enot v raziskavi.

Negotovost lahko izvira tudi iz načrtovanih ali nenačrtovanih predpostavk; te se običajno povezuje z ocenami, pogoji in/ali uporabo tehničnih podatkov. Pojav napak je tudi posledica izbranega sistema zbiranja podatkov, ki je opisan v točkah 2.1 in 2.2. Svetuje se dodaten podroben opis negotovosti.

Države članice lahko uporabijo metodo določljive negotovosti, ko bodo poročale o ciljih, določenih v tej direktivi. Določljiva negotovost se torej izrazi na statistično pomemben način in navaja tako stopnjo natančnosti kot zaupanja. Na primer: "ob 90 % zaupanju merilni pogrešek znaša $\pm 20\%$ ".

Če je uporabljena metoda določljive negotovosti, države članice prav tako upoštevajo dejstvo, da je stopnja negotovosti, ki je sprejemljiva pri izračunih prihrankov energije, odvisna od stopnje prihrankov in gospodarskega interesa po znižanju stopnje negotovosti.

4. Usklajene dobe trajanja ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti v izračunih na način od spodaj navzgor

Nekateri ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti trajajo desetletja, medtem ko so drugi v veljavi krajši čas. Na spodnjem seznamu je nekaj primerov povprečne dobe trajanja ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti:

Izolacija podstrešja v zasebnih stanovanjih	30 let
Izolacija votlih sten v zasebnih stanovanjih	40 let
Zasteklitev – razredi od E do C ($v\ m^2$)	20 let
Kotli – razred B do A	15 let
Regulacija ogrevanja – nadgradnja z zamenjavo ogrevalnega kotla	15 let
Kompaktne fluorescenčne sijalke – maloprodaja	16 let

Vir: Energy Efficiency Commitment 2005 – 2008, Združeno kraljestvo.

Da bi zagotovili, da vse države članice za podobne ukrepe uporabijo isto dobo trajanja, se te uskladijo na evropski ravni. Komisija, ki ji pomaga odbor, ustanovljen po členu 16, zgornji seznam torej nadomesti z dogovorjenim predhodnim seznamom s povprečno dobo trajanja različnih ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, in sicer najpozneje 17. novembra 2006.

5. Kako obravnavati pomnoževalni učinek prihrankov energije in kako se izogniti dvojnemu štetju pri kombiniranih metodah za izračun – na način od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor

Izvedba enega ukrepa za izboljšanje energetske učinkovitosti, npr. izolacije rezervoarja za toplo vodo in cevi v stavbi, ali drugega ukrepa z enakovrednim učinkom, lahko ima v prihodnosti na trgu pomnoževalni učinek, kar pomeni, da se bo ukrep na trgu izvedel samodejno, brez dodatnega posredovanja organov ali agencij iz člena 4(4) ali drugih ponudnikov energetskih storitev zasebnega sektorja. Ukrep s potencialom pomnoževalnega učinka bi bil v večini primerov stroškovno učinkovitejši kot ukrepi, ki jih je treba redno ponavljati. Države članice izračunajo potencial prihranka energije takih ukrepov, vključno z njihovimi pomnoževalnimi učinki, in z naknadnim ocenjevanjem ter po potrebi s pomočjo kazalnikov preverijo skupne učinke.

V povezavi z ocenjevanjem horizontalnih ukrepov se lahko uporabi pokazatelj energetske učinkovitosti, če je mogoče določiti, kako bi se ti razvijali brez horizontalnih ukrepov. Vendar mora biti, v največji možni meri, omogočeno izločanje dvojnega štetja s prihranki, ki so bili doseženi z usmerjenimi programi za energetske

učinkovitost, energetske storitve in drugimi instrumenti politike. To zlasti velja za obdavčitev energije ali CO₂ in informacijske kampanje.

V primeru dvojnega štetja prihrankov energije se izvedejo popravki. Priporoča se uporaba matric, ki omogočijo seštevanje vplivov ukrepov.

Potencialni prihranki energije, ki nastanejo po ciljnem obdobju, se ne upoštevajo, ko države članice poročajo o skupnem cilju, določenem v členu 4. Ukrepe, ki podpirajo dolgoročne učinke na trgu, bi morali na vsak način spodbujati, pri poročanju o ciljnih iz člena 4 pa bi morali upoštevati ukrepe, na podlagi katerih je že prišlo do pomnoževalnega učinka glede prihrankov energije, pod pogojem, da jih je mogoče meriti in preveriti s pomočjo smernic iz te priloge.

6. **Kako preveriti prihranke energije**

Energetske prihranke, dosežene s posebnimi energetske storitve ali z drugimi ukrepi za izboljšanje energetske učinkovitosti, preveri tretja stran, če se oceni, da je to stroškovno učinkovito in potrebno. To lahko storijo neodvisni svetovalci, podjetja za energetske storitve ali drugi udeleženci na trgu. Ustrezni organi ali agencije države članice iz člena 4(4) lahko o tej zadevi izdajo nadaljnja navodila.

Viri: A European Ex-post Evaluation Guidebook for DSM and EE Service Programmes; IEA, Zbirka podatkov INDEEP; IPMVP, Zvezek 1 (različica iz marca 2002).

PRILOGA V

Okvirni seznam trgov in podtrgov za pretvorbo energije, za katere se lahko opredelijo merila:

1. Trg gospodinjskih aparatov, informacijske tehnologije in svetil:

- 1.1 gospodinjski aparati (bela tehnika);
- 1.2 informacijska tehnologija/zabavna elektronika;
- 1.3 svetila.

2. Trg tehnologije hišnega ogrevanja:

- 2.1 ogrevanje;
- 2.2 oskrba s toplo vodo;
- 2.3 klimatizacija;
- 2.4 prezračevanje;
- 2.5 toplotna izolacija;
- 2.6 okna.

3. Trg industrijskih peči.

4. Trg motoriziranih pogonov v industriji.

5. Trg institucij javnega sektorja:

- 5.1 šole/javna uprava;
- 5.2 bolnišnice;
- 5.3 plavalni bazeni;
- 5.4 javna razsvetljava.

6. Trg prevoznih storitev.

PRILOGA VI

Seznam primernih ukrepov za energetska učinkovita javna naročila

Brez poseganja v nacionalne predpise in predpise Skupnosti na področju javnih naročil države članice glede na to, da naj bi javni sektor služil kot zgled, kakor je navedeno v členu 5, zagotovijo, da javni sektor spoštuje vsaj dve zahtevi iz naslednjega seznama:

- (a) zahteve za uporabo finančnih instrumentov za varčevanje z energijo, kot je pogodbeno zagotavljanje prihranka energije, ki zagotavlja merljive in vnaprej določene prihranke energije (vključno s primeri, ko javna uprava prenese odgovornosti na zunanje izvajalce);
 - (b) zahteve za nakup opreme in vozil s seznamov specifikacij o energetske učinkovitosti proizvodov za različne kategorije opreme in vozil, ki jih sestavijo organi ali agencije javnega sektorja iz člena 4(4), pri čemer se po potrebi uporabi analiza minimalnih stroškov življenjskem krogu ali primerljive metode za zagotavljanje stroškovne učinkovitosti;
 - (c) zahteve za nakup opreme, ki ima v vseh stanjih učinkovito porabo energije, tudi v stanju pripravljenosti, pri čemer se po potrebi uporabi analiza minimalnih stroškov v življenjskem krogu ali primerljive metode za zagotavljanje stroškovne učinkovitosti;
 - (d) zahteve za nadomestitev ali obnovo obstoječe opreme in vozil z opremo, navedeno v točkah (b) in (c);
 - (e) zahteve za uporabo energetske pregledov in izvajanje iz njih izhajajočih stroškovno učinkovitih priporočil;
 - (f) zahteve po nakupu ali najemu energetske učinkovitih stavb ali njihovih delov, oziroma zahteve po nadomestitvi ali obnovi kupljenih ali najetih stavb ali njihovih delov, da postanejo energetska učinkovitejša.
-